

NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

X. legegintzaldia

Iruña, 2022ko irailaren 23a

104. ZK.

A U R K I B I D E A

A SAILA:

Foru lege proiektuak:

—10-22/LEY-00010. Kontsumitzaile eta erabiltzaileen estatutua arautzen duen Foru Lege proiektua (3. or.).

E SAILA:

Interpelazioak, mozioak eta adierazpen politikoak:

—10-22/ITP-00032. Interpelazioa, Nafarroako Gobernuak suteak prebenitzeko eta dagozkion zerbitzuak antolatzeko darabilen politika orokorrari buruzkoa. Adolfo Araiz Flamarique jaunak aurkeztu du (36. or.).

—10-22/ITP-00033. Interpelazioa, energia tarifen igoera jarraitu eta etengabearen aurrean Nafarroako enpresa txiki eta ertainak babesteko politika orokorrari buruzkoa. Laura Aznal Sagasti andreak aurkeztu du (36. or.).

—10-22/ITP-00034. Interpelazioa, osasungintzako itxarote-zerrenden kudeaketaren arloko politika orokorrari buruzkoa. Domingo González Martínez jaunak aurkeztu du (37. or.).

—10-22/ITP-00035. Interpelazioa, laneko arriskuen prebentzioaren arloko politika orokorrari buruzkoa. Izquierda-Ezkerra talde parlamentario mistoak aurkeztu du (38. or.).

—10-22/ITP-00036. Interpelazioa, larrialdi klimatikoaren arloko politika orokorrari buruzkoa. Ainhoa Aznárez Igarza andreak aurkeztu du (39. or.).

F SAILA:

Galderak:

—10-22/POR-00294. Galdera, honako mozio hau betetzeari buruzkoa: Nafarroako Gobernua premiatzen da Hiri erabilerako uraren ziklo integralaren Plan Gidariaren ezarpena aurrera dezan Leringo Edateko Uren Araztegiaren eraikuntzari dagokionez. Miguel Bujanda Cirauqui jaunak egin du (40. or.).

—10-22/POR-00295. Galdera, Alde Zaharra/II. Zabalguneko sexu- eta ugalketa-osasunaren arretarako zentroko emagin-defizitari buruzkoa. Ana Isabel Ansa Ascunce andreak egin du (41. or.).

—10-22/POR-00296. Galdera, modu egonkorrean bete gabeko mediku eta mediku lanpostuetarako zerbitzu eginkizunak emateari buruzkoa. Cristina Ibarrola Guillén andreak egin du (42. or.).

- 10-22/PES-00252. Galdera, Arraiz-Orkingo zeharbideari buruzkoa. Francisco Pérez Arregui jaunak egin du (42. or.).
- 10-22/PES-00253. Galdera, gogoz kontrako bakardadearen aurkako foru-estrategia prestatzeari buruzko mozioaren betetze-mailari buruzkoa. Isabel Olave Ballarena andreak egin du (43. or.).
- 10-22/PES-00254. Galdera, Palacio de Arozteguia SL eta Hotel Palacio Arozteguia S.L merkataritza-entrepresak eta Arozteguia Udalez gaindiko Plan Sektorialaren Kontentsazio Batzordeak aurkeztutako ondare-erantzukizuneko erreklamazioari buruzkoa. Adolfo Araiz Flamarique jaunak egin du (43. or.).
- 10-22/PES-00255. Galdera, Gazteriaren Institutuan eginkizun dauden araugintza-garapenei buruzkoa. Ángel Ansa Echegaray jaunak egin du (45. or.).
- 10-22/PES-00256. Galdera, NA-1110 errepideak Aiegin Iratxeko monasterioaren parean duen bidegurutzean biribilgune bat eraikitzeari buruzkoa. Miguel Bujanda Cirauqui jaunak egin du (45. or.).
- 10-21/POR-00439. Galdera, enplegu publikoaren behin-behinekotasuna murrizteko neurriei buruzkoa. Galdera erretiratzea (46. or.).

G SAILA:**Txostenak, deialdiak eta Parlamentuko informazioa:**

- Deialdia, Nafarroako Parlamentuaren zerbitzuko euskarako itzultzaileen bi zerrenda osatzekoa hautaprobentz bidez; bata, Parlamentuko funtzionarioen prestakuntzarako, eta bestea, aldi baterako administrazio-kontrataziorako. Gainditu duten izangaien behin betiko zerrenda (47. or.).

H SAILA:**Bestelako testu arau-emaileak:**

- 5/2022 Legegintzako Foru Dekretua, abuztuaren 31koa, Tributu Harmonizazioari buruzkoa, martxoaren 18ko 11/2015 Foru Legea aldatzen duena. Haren bidez, energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zerga, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga eta kreditu-erakundeetako gordailuen gaineko zerga arautu ziren (48. or.).

A saila:
FORU LEGE PROIEKTUAK

10-22/LEY-00010. Kontsumitzaile eta erabiltzaileen estatutua arautzen duen Foru Lege proiektua.

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, honako erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoaren 19.1.a) artikulua aitortzen dion legegintza-ekimena erabiliz, Nafarroako Gobernuak, 2022ko irailaren 14an hartutako Erabakiaren bidez, Kontsumitzaile eta erabiltzaileen estatutua arautzen duen Foru Lege proiektua igorri dio Nafarroako Parlamentuari.

Hori horrela, Legebiltzarreko Erregelamenduko 127. artikuluan ezarritakoarekin bat, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, hona ERABAKIA:

1. Xedatzea Kontsumitzaile eta erabiltzaileen estatutua arautzen duen Foru Lege proiektua prozedura arruntari jarraituz izapidetu dadila.

2. Garapen Ekonomiko eta Enpresarialeko Batzordeari ematea proiektu horretaz irizpena emateko ahalmena.

3. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

Proiektua argitaratzen denetik hilabete bateko epea irekiko da, **2022ko urriaren 18ko eguerdiko hamabietan** bukatuko dena. Epe horretan, Erregelamenduko 128. artikuluan ezarritakoarekin bat, talde parlamentarioek, foru parlamentarien elkarteek eta foru parlamentariet zuzenketak aurkezten ahalko dizkiote proiektuari.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

Kontsumitzaile eta erabiltzaileen estatutua arautzen duen Foru Lege proiektua

AURKIBIDEA

Zioen azalpena.

I. titulua. Xedapen orokorrak.

1. artikulua. Xedea eta aplikazio eremua.
2. artikulua. Zehaztapen terminologikoak.
3. artikulua. Babes bereziko kasuak.
4. artikulua. Administrazio publikoen arteko koordinazioa, elkarlana eta lankidetzak.
5. artikulua. Kontsumitzaileei argibideak emateko bulegoak.
6. artikulua. Kontsumitzaileei argibideak emateko bulegoen eginkizunak.
7. artikulua. Kontsumoaren plan estrategikoa.
8. artikulua. Administrazioen arteko erantzunkidetasuna eta elkartasuna kontsumo jasangarriaren sustapenerako.
9. artikulua. Autonomia erkidegoen arteko elkarlana.
10. artikulua. Egoera juridikoak kontsumitzailearen alde interpretatzea eta haien oreka.
11. artikulua. Diskriminaziorik ezaren eta eskuragarritasun unibertsalaren printzipioak kontsumo harremanetan.

II. titulua. Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen eskubide eta betebeharrak.

I. kapitulua. Oinarrizko eskubideak eta eskubide sortu berriak.

12. artikulua. Oinarrizko eskubideak.

13. artikulua. Eskubide sortu berriak.II. kapitulua. Osasuna eta segurtasuna babesteko eskubidea.

14. artikulua. Ondasunak eta zerbitzuak osasunerako eta segurtasunerako arriskurik gabe izateko eskubidea.
15. artikulua. Ondasunen eta zerbitzuen arriskuei buruzko informaziorako eskubide orokorra.
- III. kapitulua. Interes ekonomiko eta sozialen babeserako eskubidea.
16. artikulua. Produktuen eta zerbitzuen benetakotasuna.
17. artikulua. Gardentasun informatiboa.
18. artikulua. Aurrekontua.
19. artikulua. Prezioari edo kontraprestazioari buruzko informazioa, eta ordaintzeko moduari edo bideari buruzkoa.
20. artikulua. Egindako kontratazioaren ziurtasun-giria.
21. artikulua. Gordailuaren gordekina.
22. artikulua. Kontratuaren klausulak.
23. artikulua. Kalte-ordainak ordaintzea eta kaltearen ordaina ematea.
- IV. kapitulua. Babes juridiko eta administratiborako eskubidea.
24. artikulua. Bezeroentzako arreta-zerbitzuak.
25. artikulua. Kexa, salaketak eta erreklamazioak.
- V. kapitulua. Prestakuntza eta hezkuntzarako eskubidea.
26. artikulua. Kontsumo arduratsua eta jasangarria.
27. artikulua. Heziketa eta prestakuntza arloak.
28. artikulua. Ikerketa eta dibulgazio jarduerak.
29. artikulua. Ahalduntze finantzarioa eta digitala.
- VI. kapitulua. Ordezkaritza, parte-hartze eta kontsultarako eskubidea.
30. artikulua. Eskubidea erabiltzea.
31. artikulua. Kontsumoaren arloko elkarteak aitortzea eta sustatzea.
32. artikulua. Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen elkarteak edo erakundeak.
33. artikulua. Jarduketa printzipioak.
34. artikulua. Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen elkarten edo erakundeen erregistroa.
35. artikulua. Baldintzak betetzearen gaineko kontrola.
36. artikulua. Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen elkarte edo erakundeen eskubideak.
37. artikulua. Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen elkarten edo erakundeen betebeharrak.
38. artikulua. Nafarroako Kontsumoaren Kontseilua.
- VII. kapitulua. Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen erantzukizuna.
39. artikulua. Garrantzi sozialaren zentzua.
40. artikulua. Erantzukizunaren adierazpenak.
- III. titulua. Gatazkak auzibidetik kanpo konpontzea.
- I. kapitulua. Xedapen orokorrak.
41. artikulua. Gatazkak konpontzeko bestelako sistemak sustatzea.
42. artikulua. Printzipio komunak.
43. artikulua. Lankidetzaren Europar Batasunaren esparruan.
- II. kapitulua. Kontsumoko bitartekaritza.
44. artikulua. Ezaugarriak.
45. artikulua. Kontsumoko bitartekaritzaren nolakotasun bereziak.
46. artikulua. Nafarroako Kontsumoko Arbitraje Batzordearen bitartekaritza bultzatu eta sustatzea.
47. artikulua. Bitartekaritzan lortutako akordioen izaera.
- III. kapitulua. Kontsumoko arbitrajea.
48. artikulua. Kontsumoko arbitrajearen sustapena eta bidezkeratasuna.
49. artikulua. Kontsumoko arbitrajea eta sektore publikoa.
50. artikulua. Kontsumoko arbitrajeari atxikitzearen bereizgarria eta balorazioa.
- IV. titulua. Ondasun eta zerbitzuen gaineko zaintza, kontrola eta ikuskapena.
- I. kapitulua. Xedapen orokorrak.
51. artikulua. Jarduketa administratiboak.
52. artikulua. Urteko jarduketa plana.
53. artikulua. Prebentzio printzipioa.

54. artikulua. Merkatu azterketak eta prospekzioak.

II. kapitulua. Kontsumoko ikuskatzailletza.

55. artikulua. Ikuskatzaileak. Agintari izaera.

56. artikulua. Ikuskatzaileen eginkizunak.

57. artikulua. Ikuskatzaileen ahalmenak.

58. artikulua. Ikuskatuaren betebeharrak.

59. artikulua. Hitzorduak.

60. artikulua. Ikuskapen jarduketan agiriak.

III. kapitulua. Laginak hartzea eta analisiak.

61. artikulua. Laginak hartzea.

62. artikulua. Analisiak.

63. artikulua. Analisiak egintza bakar batean egitea.

64. artikulua. Lagin bakar baten analisia.

65. artikulua. Analisiak egiteak dakartzan kostuak.

IV. kapitulua. Kautelazko neurriak.

66. artikulua. Kautelazko neurriak hartzeko kasuak.

67. artikulua. Neurrien proportzionaltasuna.

68. artikulua. Kautelazko neurri motak.

69. artikulua. Neurriak hartu ondoren bete beharreko prozedura.

V. titulua. Zehapen ahalmena.

I. kapitulua. Arau orokorrak.

70. artikulua. Zehapen ahalmenaren esleipena.

71. artikulua. Arau-haustea diren jarduketak edo ez-egiteak.

72. artikulua. Egitate berberengatik zehapen bikoitza jartzeko debekua.

73. artikulua. Prozeduren konkurrentzia.

74. artikulua. Aurretiazko jarduketak.

75. artikulua. Arau-hauste eta zehapenen preskripzioa.

76. artikulua. Prozedura iraungitzea.

II. kapitulua. Arau-haustek.

77. artikulua. Arau-hauste arinak.

78. artikulua. Arau-hauste astunak.

79. artikulua. Arau-hauste oso astunak.

III. kapitulua. Zehapenak.

80. artikulua. Zehapenak.

81. artikulua. Zehapenen mailakatzea.

82. artikulua. Zehapenak murriztea adostasunez.

83. artikulua. Zehapenaren exekuzioa.

84. artikulua. Zehapen osagarriak.

IV. kapitulua. Erantzukizuna.

85. artikulua. Subjektu erantzuleak.

Lehen xedapen iragankorra. Araubide iragankorra.

Bigarren xedapen iragankorra. Zehapen prozedurak.

Xedapen indargabetzaile bakarra.

Azken xedapenetako lehena. Erregelamenduzko garapena.

Azken xedapenetako bigarrena. Zehapenen zenbatekoak eguneratzea.

Azken xedapenetako hirugarrena. Indarra hartzea.

ZIOEN AZALPENA

2006ko ekainaren 20an, Nafarroako Parlamentuak Kontsumitzaileak eta erabiltzaileak babesteari buruzko 7/2006 Foru Legea onetsi zuen, eta haren bidez gure lurralde historikoko herritarrei gai honi buruzko Nafarroako aurreneko arau orokorra eman zien.

Izan ere, Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoaren 56.1.d) artikulua Foru Komunitateari eskumen osoa ematen dio kontsumitzaile eta erabiltzaileen defentsaren arloan, ezertan eragotzi gabe prezioei buruzko politika, Estatuko lurraldearen barneko ondasunen joan-etorri librea eta lehiaren defentsari buruzko legeria.

Kontsumitzaile edo erabiltzaileen babesa politika sozial eta ekonomikoa zuzentzen duen printzipio bat dela aurreikusirik dago Espainiako Konstituzioan, zeinak 51. artikuluan agintzen baitie botere publikoei babes hori berma dezatela, prozedura eraginkorren bidez haien segurtasuna, osasuna eta interes ekonomiko legitimoak zainduz.

Ildo berean, Konstituzioaren 53. artikuluan aurreikusten da babes horretan oinarritu behar direla legeria positiboa, jardunbide judiziala eta botere publikoen jarduketa. Finean, kontsumitzaile edo erabiltzaileen babesa Administrazio Publikoaren erantzukizuna da argi eta garbi, eta, beraz, Foru Administrazioarena ere bai.

7/2006 Foru Legea promulgatu eta indarra hartu zuenetik ia hamabost urte iragan direlarik, arrazoi asko daude arauaren aldaketaren beharra justifikatzeko, haren balioa eta eraginkortasuna babestearren; batetik, arauak jomuga duten errealitate soziala ere aldatu delako, eta bestetik, azken urteetan arau multzoa asko handitu delako, bereziki Europar Batasunean.

Nafarroako Parlamentuak berak, ordenamendu juridikoa berrikusteko ildo horretan, berriki eguneratu du Foru Berria, Nafarroako errealitate sozialeira ireki eta hurbiltzeko, eta horixe da kontsumitzaile eta erabiltzaileen estatutua arautzen duen foru lege berriaren xede nagusia ere.

Foru Komunitate honek dituen eskumenen erabilera arduratsua eginez, eta Estatuko nahiz Europako arau-esparruaren barruan, helburua da ondasunen kontsumitzaileak eta zerbitzuen erabiltzaileak babesten dituen erregulazioa osatzea.

Garapen jasangarrirako helburuak direla eta, kontsumo arduratsua aintzat hartu eta sustatu beharra dago, eta horren baitan sartu elkarrekiko informazioaren kultura eta kontsumo ekintza orotan arduraz jabetzearen kultura, etorkizuneko belaunaldiek ingurune hobea izan dezaten, sozioekonomikoa nahiz ingurumenari dagokiona.

Gaur egungo kontsumo merkatua, neurri handi batean, teknologikoa da, eta gehienetan eskaintza webguneen bidez egiten da; etorkizunerako, gainera, pentsatzekoa da urrutitik edo saltokietatik kanpo egindako kontratazioen kopurua askoz gehiago handituko dela.

Foru arau hau sortzeko, herritar askorentzat egoera bereziki zaugarria ekartzen duten zailtasun ekonomikoko garaietan eskuratu den esperientzia baliatu da. Egoera horretan, pertsona horien babesa areagotu beharra dago, kontsumitzaile eta erabiltzaile diren aldetik, arrazionalizazio eta jasangarritasun arau eta printzipioak aplikatuz.

Ildo horretan, I. tituluak, "Xedapen orokorrak" izenburupean, hainbat gai orokor arautzen ditu, hala nola arauaren xedea eta irismena, kolektibo zaugarrienen babesa, plangintza –kontsumoko plan estrategikoa onartuz–, kontsumitzaileei argibideak emateko bulegoak, eta administrazio publikoek kontsumo arduratsu eta jasangarria sustatu beharra, administrazioen arteko lankidetzaren bidez eta kontsumitzaileen parte-hartzearen bidez.

Foru lege berri honek kontsumitzaile eta erabiltzaileen egiazko estatutu baten izaera izanen du, eta, hala, II. tituluaren haien eskubideak aipatu eta garatzen dira, honako hauek, besteak beste: haien osasuna edo segurtasuna konprometitu

dezaketen arriskuen aurrean babestea; haien interes ekonomiko eta sozial legitimoak babestea; babes juridiko, administratibo eta teknikoak ematea prozedura eraginkorren bidez, batez ere gutxiagotasun, menpekotasun, babesgabezia edo diskriminazio egoeretan; eragindako kalte eta galeren egiazko konpentsazioa, ordaina eta ordainketa; kontsumoaren arloko informazioa, hezkuntza eta prestakuntza eta haien interes orokorren ordezkariak, legez eraturako kontsumitzaile edo erabiltzaileen erakundearen bidez.

II. tituluaren, eskubide sorta bat aurreikusten da, eskubide sortu berriak deitzen direnak, haietako asko garapen jasangarriaren helburuekin bat datozenak, hala nola: garapen jasangarria sustatuko duen kontsumo arduratsurako behar diren baldintzak ekar ditzakeen ingurumen osasuntsua izateko eskubidea; elikagai burujabetzarako eskubidea, merkaturatze zirkuitu laburretan banatzen diren bertako eta sasoian sasoiko produktuen kontsumoarekin eta kontsumo arduratsuekin lotuta, elikagaiak eta oinarriko baliabideak alferrik galtzearen prebentzioan oinarrituta; funtzionalitatea bermatzeko eskubidea, ondasun edo zerbitzu orotan espero den balio-bizitzaren zikloarekin bat; eta produkzio eta kontsumo eredu etiko eta jasangarrien bidez lortutako ondasunak edo zerbitzuak izateko eskubidea.

Babes juridiko eta administratiborako eskubidearen barruan, nabarmentzen da bezeroentzako arreta zerbitzuen erregulazioa eta kexak, salaketak eta erreklamazioak egin eta tramitatzearena. Ekainaren 20ko 7/2006 Foru Legean ez zen jaso erregulazio hori, eta, oraingoan, "bezeroentzako arreta zerbitzuak" arautzen dira, bi zuzentarau hauen edukia ekarriz: 2006/123/EE Zuzentaraua, barne merkatuko zerbitzuei buruzkoa, eta 2013/11/EB Zuzentaraua, kontsumoaren arloko auziak bestelako moduetan konpontzeari buruzkoa.

Bestalde, foru legeak eskubide horiek babesteko hainbat bitarteko jasotzen ditu, eta horien artean azpimarratzekoak dira gatazkak auzibidetik kanpo konpontzekoak eta merkatuaren zaintza.

Alde horretatik, III. tituluak arautzen ditu bitartekaritza eta arbitrajea, kontsumoaren arloko gatazkak auzibidetik kanpo konpontzeko tresnak diren aldetik, eta berritasunen artean agertzen da Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioaren sozietate publikoak kontsumoko arbitraje sistemari atxiki beharko zaizkiola nahitaez, kontsumo harreman batean zerbitzuak emateko jarduerak eragindako gatazkak konpontzeko.

IV. tituluan arautzen den merkatuaren zaintzari dagokionez, berritasun nabarmena da arautzen direla laginak hartzea eta kontsumitzaileentzako produktuen analisiak, III. kapituluan, eta kautelazko neurriak, IV. kapituluan, horrelakoak hartzeko prozedura espezifiko bat ezarriz.

Merkatuaren zaintzarekin lotura zuzena du zehapen ahalmenaren erabilerak, V. tituluan aurreikusitakoak, zeinak, arau-hausteen legezko-tasunaren printzipioarekin bat, ezartzen baititu arau-hauste mota zabalagoak, espezifikoagoak eta egokiagoak ondasun eta zerbitzuen kontsumoan gaur egun dagoen errealiterako, ekainaren 20ko 7/2006 Foru Legean jaso zirenen aldean. Era berean, legezko-tasunaren eta zehapenen proportzionaltasunaren printzipioak aplikatuz, horien mailakatzea ere aurreikusten da, gerta daitezkeen zenbait inguruabarren arabera.

Finean, foru lege honen asmoa da kontsumitzaileen eta erabiltzaileen eskubideen defentsa sendotzea, kontsumo harremanak gertatzen diren agertoki berrietara moldatuz, eta aintzat hartuz, gainera, Europar Batasunean eta estatuan gertatu diren arau aldaketak, bai eta jurisprudenzia ere, alde batera utzi gabe azken urteetan bildu den esperientzia.

I. TITULUA Xedapen orokorrak

1. artikulua. Xedea eta aplikazio eremua.

1. Foru lege honen xedea da kontsumitzaile eta erabiltzaileen eskubide eta interesak babestu, defendatu eta sustatzea Nafarroako Foru Komunitatean, Konstituzioaren aginduekin bat eta Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoan aitortutako eskumenaz baliatuz.

2. Arau juridiko hau kontsumo harremanetan aplikatuko da. Haren aplikazio eremutik kanpo daude Nafarroako administrazio publikoen edo sektore publikoko erakundeen eta kontsumitzaile edo erabiltzaileen arteko harremanak, lehenbizikoek zerbitzu bat eman edo ondasun edo produktu bat eskura jartzeko jarduerak betetzen dituztelarik eta kontsumitzaileak edo erabiltzaileak kontraprestaziorik ordaindu behar ez duenean edo ordaindu behar duen kontraprestazioa tributu arlokoa denean.

3. Kontsumitzaile eta erabiltzaileen babesa, defentsa eta sustapena izanen da beti administrazio publikoen jarduketaren oinarri, bai eta Nafarroako sektore publikoan sartuta dauden erakundeen ere.

2. artikulua. Zehaztapen terminologikoak.

Arau honen ondorioetarako, esanahi hau dute hitz hauek:

a) Kontsumitzailea edo erabiltzailea: bere jardueran enpresarial edo profesionalaz kanpoko xede batekin jarduten duen pertsona fisikoa, bai eta jardueran enpresarial edo profesional batetik kanpoko arlo batean irabazi-asmorik gabe jarduten duen pertsona juridikoak eta nortasun juridikorik gabeko entitateak ere.

Helburu mistoa duten kontratuen kasuan, hau da, zati batean baizik ez badago pertsona fisiko edo juridikoaren jardueran enpresarial edo profesionalarekin lotuta, eta baldin eta helburu hori oso mugatua bada, kontratuaren testuinguru orokorrean nagusia izan gabe, pertsona hori ere kontsumitzailea edo erabiltzailea izanen da.

b) Kontsumitzaile zaurgarria: pertsona fisikoa, bakarka nahiz taldeka, bere ezaugarriak, beharrak edo egoera pertsonala, ekonomikoa, hezkuntzako edo soziala direla eta, menpekotasun, defentsa falta edo babesgabetasun egoera berezian dagoena, egoera hori lurralde edo sektore batean edo aldi baterako bada ere, eta horrek galarazten badio kontsumitzaile gisa dituen eskubideak berdintasunez erabiltzea.

c) Enpresaburua edo profesionala: pertsona fisiko edo juridikoa, publikoa nahiz pribatua, bere jardueran enpresarial edo profesionalarekin lotutako asmo batekin jarduten duena, bai eta haren izenean edo haren jarraibideak betez aritzen dena ere.

d) Kontsumo harremana: harreman juridikoa, kontsumitzaile edo erabiltzaile baten eta enpresaburu edo profesional baten artean ezartzen dena, eta barne hartzen duena ondasun edo zerbitzuen informazioa, eskaintza, sustapena, publizitatea, merkaturatzea, erabilera, salmenta eta hornidura, bai eta alderdi horietatik eratorritako betebeharrak ere.

e) Ondasun eta zerbitzuak: enpresaburuak edo profesionalak merkaturatzen kontsumitzaileen edo erabiltzaileen eskura jartzen dituen ondasun higigarriak edo higiezinak eta jarduerak.

f) Prezioa: kontsumitzaileak edo erabiltzaileak egin behar duen ekarpena ondasun bat erosteko edo zerbitzu bat hartzeko; halakoa izanen da kontsumitzaileak edo erabiltzaileak bere gain hartu beharreko kontraprestazio oro, edozein dela ere haren izena, esate baterako, puntuak, matrikula, kanona edo antzekoak.

g) Jardunbide egokien kodea: borondatezko arauen multzoa, autoerregulazioaren esparruan, merkatuan duten jarduera ekonomikoan haiek betetzeko konpromisoa hartzen duten enpresaburu edo profesionalen portaera definitzen duena; arau horien helburua da hobetzea kontsumitzaile edo erabiltzaileentzako informazioa, babesa eta defentsa.

h) Kontsumo arduratsua eta jasagarria: modu neurtuan eta gogoetaturik egiten den kontsumo jarduera, erabakiak libre, kontziente eta informatuta hartzean oinarrituta, etorkizuneko belaunaldiei begira irizpide ekonomikoak, sozialak eta lan eta ingurumen arlokoak kontuan hartuz.

i) Interes ekonomiko orokorreko zerbitzuak (IEOZ) merkataritzako zerbitzu jarduerak dira, interes orokorreko misioak betetzen dituztenak eta zerbitzu publikoko betebeharrak espezifikoei loturik daudenak. Horien artean daude garraio, energia eta komunikazio sareak eta posta zerbitzuak.

3. artikulua. Babes bereziko kasuak.

1. Nafarroako administrazio publikoek neurri eraginkorrak hartuz bermatuko dute kontsumitzaile edo erabiltzaileen babesa eta ongizatea beren eskumenaren esparruan, eta modu berezian eta lehentasunez zainduko dituzte babes berezia behar duten kolektiboak.

2. Kontsumitzaile zaurgarritzat har daitezke pertsona hauek: haurrak, nerabeak, adinekoak, alergiak eta elikagaien intolerantziak dituztenak, genero indarkeriaren biktimak, desgaitasuna dutenak, gabezia ekonomikoak dutenak edo bazterketa arriskuan daudenak, edozein dela ere (soziala, finantzarioa, digitala edo beste edozein), hipersentsibilitate elektromagnetikoa, kimikoa edo bestelakoa dutenak eta gutxiagotasun, menpekotasun edo zaurgarritasun egoeran dauden edo babesgabetasun handiagoa duten guztiak.

3. Halaber, kontsumitzaileen eskubideei babes berezia emanen zaie erabilera edo kontsumo arrunt, ohiko eta orokorreko zatietan diren produktu edo zerbitzuekin zuzeneko lotura dutenean.

4. artikulua. Administrazio publikoen arteko koordinazioa, elkarlana eta lankidetzak.

1. Foru Komunitateko administrazio publikoek, bakoitzak bere eskumenean esparruan, koordinazio eta lankidetzak administratibo egokiak ezarri behar dituzte Nafarroako kontsumitzaileen edo erabiltzaileen eskubideen babes homogeneoa ziurtatzeko eta, halaber, babes hori jarraitua eta eraginkorra dela bermatzeko.

2. Halaber, hitzarmenak sinatzen ahalko dituzte beraiei lotutako edo haien mendeko zuzenbide publikoko beste erakunde eta entitate batzuekin, edo unibertsiitate publikoek elkarren artean, edo zuzenbide pribatuko subjektuekin, helburu komun bat lortzeko.

3. Nafarroako Gobernuaren eta toki entitateen arteko lankidetzak ekonomiko, tekniko eta administratiboak borondatezkoa izanzen da, ordenamendu juridikoan aurreikusitako modu eta baldintzekin.

5. artikulua. Kontsumitzaileei eta erabiltzaileei argibideak emateko bulegoak.

1. Nafarroako Gobernuak kontsumitzaileei eta erabiltzaileei argibideak emateko bulegoen sorrera bultzatu eta sustatuko du, titulartasun publikoak izan nahiz kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarrekin menpekoak.

2. Kontsumitzaileei argibideak emateko bulegoek ezin izanen dute produktu edo zerbitzuen inolako publizitaterik egin.

3. Nafarroako Gobernuak, kontsumo gaietan eskumena duen departamentuaren bidez, kontsumitzaileei argibideak emateko bulegoen lana koordinatuko du eta haien ezarpenerako eta funtzionamendurako laguntza tekniko eta ekonomikoa emanen du, erregelamenduz zehazten den moduan.

6. artikulua. Kontsumitzaileei eta erabiltzaileei argibideak emateko bulegoen eginkizunak:

Hauek dira kontsumitzaileei eta erabiltzaileei argibideak emateko bulegoen oinarriko eginkizunak:

a) Kontsumitzaileei eta erabiltzaileei informazioa, laguntza eta orientazioa ematea, beren eskubideak egoki baliatu ditzaten.

b) Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen salaketa eta erreklamazioak jasotzea, erregistratzea eta jaso izana adieraztea, haiek entitate edo erakunde egokiei igortzea, eta haien jarraipena egitea, interesdunei behar bezalako informazioa emateko.

c) Alderdi interesdunek eskatuz gero, irizpena edo arbitrajea eskatzea organo eskudunari, eta eskabidearekin batera auziari buruzko informazio osoa eta zehatza ematea.

d) Gatazketan borondatezko bitartekaritzarako bidea izatea.

e) Kontsumitzaileek agintari edo erakundeen eskumeneko zerbitzuei buruz egiten dituzten eskaerak kasuan kasuko agintari edo erakundeari helaraztea.

f) Kontsumoaren arloko elkartegintza, arbitraje sistemaren erabilera eta bitartekaritza sustatzea gatazkak ebazteko bide gisa.

g) Kontsumitzaileen eskubide eta betebeharrei buruzko informazio kanpainak egitea, eta haien prestakuntza hobetzeko programak garatzea.

h) Kontsumoko Arbitraje Batzordearekin lankidetzan aritzea, bai enpresak eta profesionalak batzorde horri atxikitzeke sustapen lana eginez, bai kontsumitzaileei edo erabiltzaileei lagunduz arbitraje-demandak batzordearen aurrean behar bezala aurkez ditzaten.

7. artikulua. Kontsumoaren Plan Estrategikoa

Nafarroako Foru Komunitatean kontsumoaren arloko politikaren plangintza orokorra egitea Nafarroako Gobernuari dagokio. Horretarako, kontsumoaren arloan eskumena duen departamentuak plan estrategikoa bat prestatuko du, planaren beraren ebaluazio prozesua aurreikusiko duena eta Nafarroako Kontsumoaren Kontseiluan eztabaidatu beharko dena.

8. artikulua. Administrazioen arteko erantzunkidetasuna eta elkartasuna kontsumo jasangarriaren sustapenerako.

1. Foru Komunitateko administrazio publikoek kontsumo arduratsua eta jasangarria sustatuko dute.

2. Jarduketa publikoen helburuetako bat izanen da kontsumo harremanak arrazionaltasun eta jasangarritasun irizpideekin bat etortzea, horrek lagundu dezan kontsumoa moderatua, informatua, gogoetatua eta kontzientea izaten gai hauen inguruan: ingurumenaren babesa, bizi kalitatea, kontsumitzaileen osasuna, kultur espezifikotasuna, familien zorpetzea, arrisku onargarriak eta gainerrako faktoreak, norberaren nahiz gizartearen garapen sozioekonomiko arduratsua izatea dakartzenak.

3. Administrazio publikoek, administrazioen arteko elkartasun irizpideekin bat, sinergiak antolatuko dituzte, kontsumitzaile edo erabiltzaileen eskubideak ahalik eta azkarren, gertuenen eta modu jasangarriean betetzen lagunduko duten baliabideak partekatuz.

4. Administrazio publikoek sustatuko dute kontsumitzaileek parte har dezaten ekodiseinurako prozesuetan, ekonomia zirkularraren esparruan eta balio eta erabilera partekatua elkarrekin sortzeko ekimenetan, kontsumoaren berrikuntza soziala eta banatua eta aurrerapen teknologikoak eskura jartzea bultzatuz.

9. artikulua. Autonomia erkidegoen arteko elkarlana.

1. Nafarroako Gobernuak Estatuarekin eta beste autonomia erkidego batzuekin lankidetzak akordio eta hitzarmenak egitea sustatuko du, kontsumoaren arloan eta lehia askearen defentsari dagokionez lankidetzan aritzeko, bereziki administrazio mugakideekin.

2. Lankidetzak hori jarduketak trukatzeko erabiltzen ahalko da, bai eta beste autonomia erkidego batzuekin batera kontsumitzaileen edo erabiltzaileen eskubideen babeserako programak planifikatu eta gauzatzeko ere.

10. artikulua. Kontsumitzailearen aldeko interpretazioa eta egoera juridikoen arteko oreka.

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileak babesteko arauak haien alde interpretatuko dira.

2. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen alde ebatziko dira kontsumo harreman bati aplikatzen ahal zaion publizitate, komunikazio, eskaintza, merkataritza jardunbide edo kontratu klausula orok interpretazioan sor ditzaketan zalantzak edo desadostasunak.

3. Kontsumitzaile edo erabiltzaileei aitortutako eskubideak erabili aurreko ukoa baliogabea izanen da, eskubide horiek aurreikusten dituen arau gorabehera, eta baliogabeak izanen dira, halaber, lege-iruzurrean gauzatutako egintzak.

4. Kontsumo harremanetan, alderdien egoera juridikoen oreka zuzenaren eta fede onaren printzipioen aplikazioa sustatuko da, eta debekatuko dira merkataritza jardunbide desleialak edo lehia-aren kontrakoak eta kontratuetan abusuzko klausulak jasotzea.

5. Ebatzi beharreko kasua foru lege honetan eta beste edozein arautan ere (zibila, merkataritzakoa edo administratiboa) xedatua badago, kontsumitzailearentzako baldintza onenaren printzipioari jarraikiko zaio.

11. artikulua. Diskriminaziorik ezaren eta eskuragarritasun unibertsalaren printzipioak kontsumo harremanetan.

1. Ondasunak eskuratzean edo kontratatutako zerbitzuak ematean ezin izanen da kontsumitzaile edo erabiltzaileen kontrako diskriminaziorik egin.

2. Jendearentzat irekiak diren eta bezeroei sarrera ukatzeko eskubidea erreserbatua duten establezimenduetan, ongi ikusten den kartel bat jarri beharko da sarreran, eskubide hori erabiltzeko ezarritako baldintzak aditzera emateko. Baldintza horiek ezin izanen dira zehaztugabeak,

diskriminatzaileak, arbitrarioak edo establezimenduaren izaera eta jarduerarekin kontraesankorrak izan.

3. Kontsumo harremanen esparruan jendearentzat ondasun eta zerbitzuak ematen dituzten enpresaburuak eta profesionalak beharturik daude aukera eta tratu berdintasunaren printzipioa betetzera desgaitasuna dutenekin, eta ez dute zuzeneko nahiz zeharkako diskriminaziorik egiten desgaitasunak eraginda edo desgaitasunagatik; horretarako, irisgarritasunaren eta diskriminazio ezaren oinarriko baldintzak beteko dituzte, desgaitasuna dutenek jendearen esku jartzen diren ondasun eta zerbitzuak eskuratu eta erabili ditzaten, aplikagarria den araudi sektorialean ezarritako epe eta baldintzetan.

4. Era berean, saihestuko dira sexu orientazioak, sexu adierazpenak eta sexu eta genero identitateak eragindako diskriminazioak ere.

II. TITULUA

Kontsumitzaile edo erabiltzaileen eskubideak eta erantzukizuna

I. KAPITULUA

Oinarrizko eskubideak eta eskubide sortu berriak

12. artikulua. Oinarrizko eskubideak.

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen oinarrizko eskubideak dira honakoak:

a) Beren osasuna edo segurtasuna arriskuan jar dezakeenaren aurkako babes, arrisku horien artean daudela ingurumenari eta bizi kalitateari mehatxu egiten dietenak, edo kontsumitzaile edo erabiltzaileen osotasun fisikoari, psikikoari edo emozionalari eragiten ahal dietenak.

b) Beren interes ekonomiko eta sozial legitimoen babes, bereziki desoreka egoeretan, hala nola merkataritza jardunbide desleial edo abusuzkoetan, edo abusuzko klausulak jasotzen direnean kontratuetan; garrantzia ematen zaie batez ere interes kolektiboari eta kontsumitzaile edo erabiltzaile kopuru zehaztugabe bati eragiten dioten egoerei.

c) Babes juridiko, administratibo eta tekniko, prozedura eraginkorrak erabiliz, gehienbat kontsumitzaile zaurgarriari dagokienez; bai eta jasadako kalte eta galeren egiazko konpentsazioa, ordaina eta ordainketa jasotzea ere, halakorik bada.

d) Kontsumoaren arloko informazioa, hezkuntza eta prestakuntza, helburu duena simetria informatiboa, merkatuaren oreka eta emakumeen eta

gizonen berdintasuna bultzatzea eta kontsumitzaile edo erabiltzaileak ahalduz laguntzen duena, batez ere zaurgarritzat hartzen direnak.

e) Beren interesen ordezkariak izatea legez eraturako kontsumitzaile edo erabiltzaileen erakunde bidez, eta erakunde horiek iritzia eman eta parte hartu ahal izatea haiengan eragin zuzena duten xedapen orokorrak prestatzeko prozeduran, legez ezarrita dagoen moduan.

2. Botere publikoek kontsumitzaile zaurgarrien eskubideak berdintasunez bermatzeko politikak eta jarduketak sustatuko dituzte, bakoitzaren zaurgarritasun egoera zehatzari begiratuta, eta, edozein kasutan, eskubideez baliatzeko orduan haientzat traba izan daitezkeen tramiteak ekidinez.

13. artikulua. Eskubide sortu berriak.

Hona hemen eskubide sortu berriak:

1. Kontsumitzaile edo erabiltzailearen burujabetzarako eskubidea, ondasunak erosteko edo zerbitzu bat kontratatzeko erabakia libreki, kontzienteki eta informazioa jaso ondoren hartzeko.

2. Ingurumen osasuntsurako eskubidea, garrantzia jasagarria sustatuko duen kontsumo arduratsua egiteko beharrezkoak diren baldintzak bultzatuko dituena.

3. Elikadura burujabetzarako eskubidea, merkaturatzeko zirkuitu laburretan banatzen diren bertako eta sasoian sasoiko produktuen kontsumoarekin, eta elikagaiak nahiz oinarrizko baliabideak alferrik galtzearen prebentzioan oinarritutako kontsumo arduratsuekin lotuta.

4. Aplikagarria den araudiarekin bat, merkatuan eskura jartzen den edozein ondasun edo zerbitzuek izan behar lukeen balio-bizitzaren araberrako funtzionalitatea bermatzeko eskubidea.

5. Kontsumo harremanetan tratu gizabidezkoa, adeitsua, duina eta begirunezkoa jasotzeko eskubidea, eta tratu ez-laidogarria ondasun edo zerbitzuen eskaintzan, publizitatean nahiz merkaturatzean, batez ere kolektibo zaurgarrienei zuzenduta dagoenean.

6. Erabilera eta luperketako ondasun ukiezineko buruzko informazioa eta ezagutza izateko eskubidea kontsumitzaile edo erabiltzaileen babesaren arloan.

7. Merkaturatzeko edozein bidetan ezarritako kontsumo harremanetan segurtasuna eta pribatasuna izateko eskubidea, eta, bereziki, komunikazio telematikoei, online egiten direnei eta gailu

elektronikoen, sentsore biometrikoen eta QR kodeen erabilerari dagokienez, bai eta etorkizunean xede horrekin erabiltzen den beste edozein metodo edo tresna teknologikoren erabilerari dagokionez ere.

8. Ekoizpen eta kontsumo eredu etiko eta jasangarrien bidez lortutako ondasun eta zerbitzuak eskuratzeko eskubidea, parte-hartze aktiboa izanez ekoizpen eta kontsumoko prozesu zirkularretan, bai eta hondakinen prebentzioan eta birziklatzean ere, horrek aukera eman dezan erabilerarik gabeko ondasun bat edo hondakina izan behar duena eraldatu eta identitate eta balio berriak emateko.

9. Kontsumitzaile edo erabiltzaile gisa, informazioaren eta komunikazioaren teknologia berrien erabilerak dakartzan onurak eskuratzeko eskubidea.

II. KAPITULUA

Osasuna eta segurtasuna babesteko eskubidea

14. artikulua. Ondasunak eta zerbitzuak osasunerako eta segurtasunerako arriskurik gabe izateko eskubidea.

1. Europar Batasuneko nahiz Estatuko araudian aurreikusitakoarekin bat, merkatuan jarritako ondasun eta zerbitzuek ez dute inolako arriskurik ekarriko kontsumitzaile edo erabiltzaileen osasunerako ez eta segurtasunerako ere, baldintza normaletan edo zentzuz aurreikusten direnetan erabiltzen badira, edo arrisku txikiak ekarriko dituzte, produktuaren edo zerbitzuaren erabilerarekin bateragarriak eta onargarritzat hartzen direnak osasunaren eta segurtasunaren babes-maila altuarekin.

2. Nafarroako Gobernuak, Europako eta Estatutuko araudiarekin bat, informazio etiketa eskuragarri eta borondatezkoen erabilera sustatuko du, haien bidez arrisku mota horietaz ohartarazteko, eta arlo honetan autoerregulazioa eta erregulazio partekatua bultzatuko ditu. Administrazio publikoek tresna horien erabilera egokia eta proportzionatua bermatuko dute.

15. artikulua. Ondasunen eta zerbitzuen arriskuei buruzko informaziorako eskubide orokorra.

Merkatuan ondasunak edo zerbitzuak eskaintzen dituzten enpresaburuek edo profesionalak, bakoitzak bere jardueren barruan, alde aurreko informazio argi eta egokia emanen dute horiek atxikiak dituzten eta berehalakoan atzeman ezin diren arriskuei buruz, bitarteko egoki eta eskuragarrien bidez. Aurrekoa gauzatzeko, kontuan har-

tuko dira ondasun edo zerbitzu horien izaera, ezaugarriak, iraupen baldintzak eta norentzat diren; arreta berezia jarriko da bezero edo erabiltzaileen artean, beren konplexutasuna edo ezaugarri berekiak direla eta, kontsumitzaile zaurgarri gehiago dituzten sektoreetan, zaurgarritasun zehatzeko egoera sortzen duten inguruabarrei zehaztasunez begiratu.

III. KAPITULUA

Informaziorako eta interes ekonomiko eta sozialen babeserako eskubidea

16. artikulua. Produktuen eta zerbitzuen benetakotasuna.

Kontsumoaren arloan eskumenak dituzten administrazio publikoek, kontsumitzaile edo erabiltzaileen interes ekonomiko eta sozialak interes legitimoak babesteko, neurriak hartuko dituzte, merkaturatu ez daitezkeen osaketaz, aurkezpenaz, sortzeaz edo jatorriaz nahasgarriak izan daitezkeen ezaugarri bereizgarriak dituzten ondasun eta zerbitzuak.

17. artikulua. Gardentasun informatiboa.

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileek eskubidea dute informazio osatu eta ulergarria jasotzeko merkatuan haien esku jarritako ondasun eta zerbitzuen funtsezko ezaugarriari buruz, kontratazioa egin aurretik argi eta zalantzarik gabe jakin dezaten zein den salmentaren edo prestazioaren xede den ondasuna edo zerbitzua.

2. Kontsumoaren arloko eskumenak dituzten administrazio publikoek neurri egokiak sustatuko dituzte ahalik eta gardentasun handiena bermatzeko merkataritzako harremanetan.

3. Kontsumoaren arloko eskumenak dituzten administrazio publikoek begiratu dute kontsumitzaile edo erabiltzaileek, bereziki zaurgarriak direnek, informazio garrantzitsua, egiazkoa eta nahikoa eskuratu eta erabili ahal izan dezaten, gero erabaki informatuak arrazionaltasun irizpideen arabera hartzeko.

18. artikulua. Aurrekontua.

1. Kontsumitzaileek edo erabiltzaileek eskubidea dute alde aurreko aurrekontu bat prestatu eta eman dakien ondasunak erosterakoan edo zerbitzuak kontratatzerakoan, prezioa zuzenean zehazterik ez dagoenean.

2. Aurrekontua egitearen truke kobratzen ahal da soilik enpresaburuak edo profesionalak horren berri ematen badio kontsumitzaile edo erabiltzaileari alde aurretik eta espresuki, prezioa ere adierazita.

3. Aurrekontu bat prestatzen denean, idatziz formalizatu beharko da, edo beste euskarri iraunkor batean jaso, eta nahitaez elementu hauek adieraziko dira:

a) Enpresaburuaren edo profesionalaren identifikazioa, izena eta identifikazio fiskaleko zenbakia edo kodea aipatuta.

b) Aurrekontuaren balio-epea, hamabost egun naturaletik gorakoa betiere.

c) Eskaintzen dituzten zerbitzuen deskribapena edo ondasunen identifikazioa eta haien kostua.

d) Eskulanaren, garraioaren edo joan-etorriaren kostua, hala dagokionean.

e) Aplikagarriak diren beste kontzeptu, errekar-gu eta zerga batzuk, behar bezala xehatuak.

4. Kontsumitzaile edo erabiltzaileek ez dituzte beren gain hartuko aurrekontua prestatzean egindako kalkulu akatsak edo bestelakoak, salbu eta ageriko akatsa bada eta aurrekontuaren hartzaileak fede txarrez jokatu badu.

5. Aurrekontua loteslea izanen da hura ematen duen enpresaburu edo profesionalarentzat. Aurrekontu eskaerak, ordea, ez du lotuko hura egiten duen kontsumitzailea edo erabiltzailea.

6. Artikulu honetan ezarritakoak ez du galarazten aurrekontuaz berariazko araudi sektorialean jasota dagoena.

19. artikulua. Prezioari edo kontraprestazioari buruzko informazioa, eta ordaintzeko moduari edo bideari buruzkoa.

1. Kontsumitzaileak edo erabiltzaileak ondasun bat erosi edo zerbitzu bat hartzearen truke ordaindu beharreko prezioari edo kontraprestazioari buruzko edozein informazio garrantzitsua da ondoren kontsumitzaileak edo erabiltzaileak erabaki funtsatua har dezan.

2. Ordainketa aurreratua aurreikusten denean, horren berri emanen da berariaz eta beti produktua erosi edo zerbitzua kontratatu aurretik.

3. Ordainketarako moduetan mugak aurreikusten direnean, horien berri eman beharko da ondasuna edo zerbitzua kontratatu aurretik.

4. Era berean, aurretik jakinarazi beharko da ondasunaren edo zerbitzuaren azken prezioa zein den, zergak barne.

20. artikulua. Egindako kontratazioaren ziurtagiria.

Kontsumitzaile edo erabiltzaileek eskubidea dute egindako kontratazioaren ziurtagiri bat jaso-

tzeko, paperean edo beste edozein euskarri iraunkorretan egindakoa, faktura, ordainagiri, frogagiri edo beste edozein formatutakoa, baina ezaugarri hauek bete beharko ditu:

a) Hartzailearentzat modu argi eta ulergarrian idatzirik egon behar du.

b) Jaso behar dituen gutxieneko datuak honako hauek dira: enpresaburuaren edo profesionalaren identifikazioa (identifikazio fiskalaren kodea edo zenbakia eta helbidea adierazita), kontratuaren xedea osatzen duten kontzeptuak, formalizazio data eta prezioa, zeina xehatua agertuko baita ondasun edo zerbitzu bakoitzarentzat, ziurtagirian prestazio bat baino gehiago daudenean.

21. artikulua. Gordailuaren gordekina.

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileak ondasun bat ematen duenean kontsumo harreman baten barruan, gordailuaren gordekin bat jaso beharko du, zeinetan adierazita egonen baitira beharrezkoak diren datuak, enpresaren eta kontsumitzaile eta erabiltzailearen identifikazio egokia ahalbidetzen dutenak, bai eta objektua, ematearen arrazoia, ondasunaren egoera eta itzultzeko eguna eta epea. Era berean, adieraziko da ondasunaren itzulera eskatzeko eskubidea preskribatzeko epea zein den, itzultzeko epea bukatzen denean, legedi zibilean edo merkataritzako legedian ezarritakoarekin bat.

2. Ondasuna egoera onean ematen dela ulertzen da, non ez den bestelakorik adierazten gordailuaren gordekinean, espresuki eta zehatz-mehatz.

3. Gordailuan utzitako ondasuna jasotzeko, kontsumitzaile edo erabiltzaileak gordailuaren gordekina aurkeztuko du eta, gordekinik ez badu, bere eskubidea frogatu beharko du zuzenbidean onartzen diren bideetako bat erabiliz. Edonola ere, enpresaburuak edo profesionalak, gutxienez, 1. apartatuan zehazten den preskripzio epeak iraun bitartean gorde beharko du gordailuaren gordekinaren kopia bat.

4. Gordekinean bestelakorik espresuki eta zehatz-mehatz adierazten ez bada, ondasuna eman zen toki berean itzuliko zaio kontsumitzaile edo erabiltzaileari.

22. artikulua. Kontratuaren klausulak.

1. Klausula orokorrak, edo kontsumitzaile edo erabiltzaileekin banaka negoziatu ez diren beste batzuk, kontratuan jaso direnak, zehaztasunez, argi eta erraz idatzita egonen dira, alderdien esku-bide eta betebeharren arteko oreka zuzenaren eta fede onaren printzipioak betez eta alde batera u-

tziz, beraz, abusuzko klausulak, irakurtezinak edo ulertezinak erabiltzea. Informazioaren gizartearen testuinguruan egindako transakzioak kontratazio-rako baldintza orokorrak betez eginak direla ulertuko da.

2. Kontsumitzaile edo erabiltzaileek eskubidea dute klausula eta jardunbide abusuzkoak edo desleialak kendu eta bertan behera utz daitezela eskatzeko, eta kontsumoaren arloko eskumena duten administrazioei dagokie horien kontrola eta, kasua bada, zehapena jartzea.

23. artikulua. Kalte-ordainak ordaintzea eta kaltearen ordaina ematea.

Kontsumoaren arloan indarra duen legeriarekin bat, kontsumitzaile edo erabiltzaileek eskubidea dute egiazko konpentsaziorako, beharrik gabe ordaindutako kopuruak itzultzeko, eta behar bezala frogatuta dauden eta ondasun eta zerbitzuak erosi edo erabiltzearen ondorio diren kalte-galeren ordaina, ordainketa eta kalte-ordaina jasotzeko, kontratu-erantzukizuna dela eta, ondasun edo zerbitzuekin ados ez egoteagatik edo kontratua ez betetzea edo akatsekin betetzea ekarri duen beste edozein arrazoiengatik.

IV. KAPITULUA **Babes juridiko eta** **administratiborako eskubidea**

24. artikulua. Bezeroentzako arreta-zerbitzuak.

1. Ondasun eta zerbitzuak ekoitzi, merkaturatu edo eskaintzen dituzten enpresek eta profesionalak kontsumitzaile eta erabiltzaileen esku jarri beharko dute posta helbide bat eta, halaber, helbide elektronikoa bat edo telefono zenbaki bat, haiekin harremanetan jartzeko lehenbailehen, honakoak egin ahal izateko, beharrezkotzat jotzen badute:

a) Kontsumo harremanaren xede den ondasun edo zerbitzuaren gaineko aholkua edo informazioa eskatzea.

b) Egokitzen jotzen dituen kexak edo erreklamazioak egitea.

Informazio hori kontsumitzaile eta erabiltzaileen esku jarriko da euskarri iraunkor baten bitartez eta, kasu guztietan, aurrekontuan, kontratuan edo kontratazioaren egiaztagirian. Enpresaburuek eta profesionalak, aurrekoaz gain, beren legezko helbidea emanen dute, ez bada posta-trukerako ohiko helbide bera.

2. Arreta zerbitzua ematen bada telefonoz edo bitarteko elektronikoekin, zuzeneko arreta per-

tsionala ziurtatu beharko da, horrek galarazi gabe beste bitarteko tekniko batzuk ere erabiltzea, horren osagarri.

3. Modu jarraituan ematen diren interes ekonomiko orokorreko zerbitzu eta hornidurretan, esate baterako energiaren eta telekomunikazioen kasuan, enpresak telefono bat edo berehalako beste bide eraginkor bat jarriko du kontsumitzaile edo erabiltzaileen esku, matxuren eta presako mezuen arretarako, urte osoko egun guztietan 24 orduetan erabilgarri izanen dena.

4. Enpresek eta profesionalak, banatzaile edo bitartekari hutsak direnek barne, prestasunez jokatu behar dute aurkeztutako erreklamazioei konponbide egokia emateko, eta, zehazki, betebeharrak hauek dituzte:

a) Kexa eta erreklamazioak jaso izana adieraztea, identifikaziorako gako bat eta idatzizko ziurtagiri bat emanaz, paperean nahiz beste edonolako euskarri iraunkorretan, jasotze data ere adierazita.

b) Erantzuna ematea ahalik eta epe laburrenean, gehienez ere hilabete batean erreklamazioa aurkezten denetik hasita.

Edonola ere, galarazi gabe aplikagarria den araudi sektorialean ezarritakoa, interes orokorreko eta jarraian eman beharreko zerbitzuak ezin izanen dira eten erreklamazio bat aurkeztu ondoren, enpresak erantzuna eman arte, salbu eta etendura loturik badago erreklamazioaren arrazoiarekin.

c) Erreklamazioa adierazitako epean ongi ebazti ezean, enpresaburuak kontsumitzaileari jakinarazi beharko dio ea atxikirik dagoen kontsumo-azuzien ebazpen alternatiborako entitate bati, edo ea beharturik dagoen, jokabiderako kode edo arau baten ondorioz, prozeduran entitate jakin baten aurrean parte hartzea. Hala ez bada, erreklamazioaz arduratzeko eskumena duen entitate bati buruzko informazioa eman beharko dio, gutxienez, eta adierazi parte hartuko duen edo ez prozeduran entitate horren edo entitate horien aurrean.

Informazio hori paperean edo beste edozein euskarri iraunkorretan emanen da erreklamazioari erantzuteko unean edo hilabeteko epean gehienez, erreklamazioa jartzen denetik, enpresaburuak erantzun ez badio espresuki.

5. Bezeroei informazioa emateko zerbitzuak irisgarritasun unibertsalaren printzipiora egokituko dira.

25. artikulua. Kexak, erreklamazioak eta salaketak.

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileek, banaka nahiz haren ordezkari diren elkarte edo erakunde-

en bitartez, keak, erreklamazioak eta salaketak egin eta aurkezten ahalko dituzte bai enpresaburu edo profesionaleri zuzenduta bai kontsumo arloko eskumena duten administrazio erakundeetan.

2. Kexa da kontsumitzaile baten adierazpena, zeinaren bidez jakinarazten baitizkio enpresari gertaera batzuk, arau-hauste administratiboa edo kontsumitzailearen eskubideen urraketa izan gabe ere kontsumo harremanak behar zuen funtzionamenduari eragin diotenak, eta kontsumitzaileari arrangura sortu.

3. Erreklamazioa da kontsumo harremanean gertatutako gatazka baten azalpena, eta haren bidez konponbidea eskatzen da. Kontsumo erakundearen aurrean erreklamazio bat aurkeztu ahal izateko, ezinbestekoa izanen da alde aurretik enpresaburuari edo profesionalari erreklamazioa egin izana eta legez ezarritako epean erantzunik jaso ez izana egiaztatzea, edo bestela, erreklamazioa bere interesentzat egokia ez den zentzuan jaso izana.

4. Salaketa da kontsumoaren arloko eskumena duen administrazioari helarazitako komunikazioa, zeinaren bidez jakinarazten baitira kontsumo arloko araudia urra dezaketen egitate, inguruabar eta gertaera batzuk.

Aurkeztutako salaketak kontsumo arloko agintaritzak aztertuko ditu, eta aurretiazko jarduketak batzuk egitea eragin dezakete, gertatutakoa argitzeko, bai eta gero zehapen prozedura bat irekitzea ere, arau-hauste administratiboa dagoela iritzi gero, eta kautelazko neurriak hartzea, behar direnak, edo artxibatze erabaki arrazoitu bat hartzea, aurkeztutako salaketarekin lotuta arau-hausterik ez dagoela iritzi gero.

Administrazio publiko eskudunak jakinaraziko dio erabakia edo ebazpena salaketa jarri duen pertsonari edo kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarteari.

Salaketan falta badira beharrezkoak diren baldintzak, eta salaketaren egileak zuzentzen ahal badu gabezia hori, administrazio eskudunak epe bat emanen dio, hamar eguneko gutxienez, zuzenketa egin dezan, eta ohartaraziko dio zuzendu ezean salaketa artxibatu egingen dela.

Salaketa zer organori zuzendu zaion, organo hori eskuduna ez bada gaia edo lurraldea dela kausa, gai- edo lurralde-eskumen hori esleitua duen organoari igorriko zaio, eta salaketa egin duen pertsonari edo erakundeari ere jakinaraziko zaio.

V. KAPITULUA

Prestakuntza eta hezkuntzarako eskubidea

26. artikulua. Kontsumo arduratsua eta jasangarria.

Administrazio publikoek kontsumitzaileen eta erabiltzaileen prestakuntza eta heziketa sustatuko dute, eta, bereziki, dagozkien eskubideak eta betebeharrak ezagutzea bultzatuko dute, kontsumo arduratsu eta jasangarriko jarraibideen arabera jardun ahal izan dezaten oso teknifikatua eta aldakorra den merkatu globalean. Horretarako, kontsumitzaileen eta erabiltzaileen elkarrean lankidetzak izan dezakete, batez ere prestakuntzari eta orientazioari dagokion guztian, komunikabideen bidez eta informazio kanpainak eginez.

Era berean, kontsumitzaileen heziketak eta prestakuntzak honako helburu hauek izanen ditu:

a) Ondasunak kontsumitu eta zerbitzuak erabiltzerakoan zentzuz jokatzeko.

b) Produktuen kontsumoak edo zerbitzuen erabilera ekar ditzaketen arriskuei aurrea hartzea.

c) Kontsumoa baliabide naturalen zentzuzko erabilerari egokitzea.

d) Kontsumitzaile eta erabiltzaileen elkartegintza sustatzea, haien eskubideak defendatzeko bitarteko eraginkorrak baitira.

27. artikulua. Heziketa eta prestakuntza arloak.

1. Hezkuntza eta kontsumo arloetako eskumenak dituzten administrazio publikoek modu koordinatuan sustatuko dute kontsumitzaile edo erabiltzaileen hezkuntza, hezkuntza-komunitatearen esparruan, elkarlaneko ikaskuntza eta teknologia berrien erabilera aldeztuz eta, horretarako, kasuan kasuko organoen artean behar den interakzioa ezarri.

2. Hezkuntza eta kontsumo arloetako eskumenak dituzten administrazio publikoek neurri egoikiak hartuko dituzte kontsumo arduratsu, jasangarri, solidario eta inklusiborako heziketa errazteko, eta neurri horiek bat etorriko dira laguntza beharrekin, jarduketaren ingurune desberdinak kontuan hartuta.

3. Botere publikoek kontsumoaren arloan informazio, hezkuntza, prestakuntza, ikuskapen eta kontrol lanak egiten dituzten pertsona guztien etengabeko prestakuntza sustatuko dute.

28. artikulua. Ikerketa eta dibulgazio jarduerak.

1. Administrazio publikoek azterketak, txostenak eta ikerlanak egitea sustatuko dute, bai eta funts bibliografikoak eta dokumentalak eskuragarri izatea ere, kontsumitzaile edo erabiltzaileen informazio, prestakuntza eta hezkuntzarako eskubidea erraztuko dutenak.

2. Kontsumoaren arloko eskumena duen administrazio publikoak dibulgazioko jarduketarako orokorrak edo espezifikoak eginen ditu kontsumitzaile eta erabiltzaileen eskubideen eta erantzukizunaren gaietan.

29. artikulua. Ahalduntze finantzarioa eta digitala.

1. Administrazio publikoek behar diren neurriak sustatuko dituzte kontsumitzaile eta erabiltzaileen ahalduntze finantzario eta digitala ziurtatzeko, haien interes ekonomiko eta sozial legitimoak dagokienez, bereziki kolektibo zaurgarrienei begira eta gizonen eta emakumeen egiazko berdintasuna xede dutela.

2. Era berean, administrazio publikoek sustatuko dute informazioa ematea bestelako finantza tresnei buruz, esate baterako mikrokredituei edo mikromezenasgoari eta finantzaketa kolektiborako beste formula batzuei buruz; bai eta gizarte eta ingurumenaren ikuspuntutik arduratsuak diren inbertsioei buruz eta egon daitezkeen beste finantza tresna edo lanabesei buruz ere, merkatuaren bilakaeraren edo merkatuan dauden aukeren araberak.

VI. KAPITULUA

Ordezkaritza, parte-hartze eta kontsultarako eskubidea

30. artikulua. Eskubidea erabiltzea.

1. Kontsumitzaileek eskubidea dute elkarte edo erakundeak sortzeko eta haietako kide izateko, haien bidez beren eskubide eta interes legitimoak babestu, ordezkatu eta kontsultatzeko.

2. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen ordezkaritza, parte-hartze eta kontsultarako eskubidea kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarte edo erakundeak erabiliko dute zuzenean edo Nafarroako Kontsumoaren Kontseiluaren bidez.

31. artikulua. Kontsumoaren arloko elkarteak aitortzea eta sustatzea.

1. Aitortzen da Nafarroako Foru Komunitatean aritzen diren kontsumitzaile eta erabiltzaileen elkarte edo erakundeak direla kontsumitzaile edo

erabiltzaileen interesak babesteko ordezkaritza eta parte-hartzerako bidea.

2. Kontsumoaren arloko eskumena duten administrazio publikoek kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarteak sortzea sustatuko dute eta ziurtatuko dute haien parte-hartzea beren eskubide edo interesetan zuzeneko nahiz zeharkako eragina duten bitartean publikoaren esparru guztietan.

32. artikulua. Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen elkarteak edo erakundeak.

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarteak irabazi-asmorik gabeko erakundeak dira, elkarten arloko legeriaren babesean eratutakoak, xede dutenak pertsona horien eskubideak eta interesak babestu eta defendatzea, dela orokorrean dela ondasun edo zerbitzu zehatzei dagokienez.

2. Era berean, kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarteak dira kontsumo kooperatibak, beren gaineko lege espezifikoaren arabera eratuak, baldintza hauek betetzen badituzte:

a) Elkartearen estatutuetan, sozietatearen xedeen artean, jasotzea bazkideei kontsumoari buruzko informazioa, heziketa eta prestakuntza ematea.

b) Sozietatearen funts bat eratzea aurreko atalean aipatutako helbururako soilik, eta sozietatearen ekitaldi bakoitzeko soberakin garbieraren 100eko 10, gutxienez ere, funts horretara bideratzea.

33. artikulua. Jarduketa printzipioak.

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarte edo erakundeak, beren xedeak betetzeko, gardentasun eta independentzia irizpideekin bat jokatu behar dute merkatuaren operadoreen eta botere publikoaren aurrean. Ondorio horietarako, ez da independentzia faltatzen hartzen dirulaguntzak edo beste baliabide publikoak eskuratzea, irizpide objektiboaren arabera emanak badira.

2. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarte eta erakundeak fede onaren, leialtasunaren eta prestasunaren printzipioekin bat jardunen dute, eta ezin izanzen dituzte zabaldu egiaztapenen, emaitza analitikoaren eta behar beste kontrastatutako kalitate kontrolen bidez behar bezala oinarrituta ez dauden datuak, horrek galarazi gabe egokitzen dituzten egintzak gauzatzeko eskubidea.

34. artikulua. Kontsumitzaileen eta erabiltzaileen elkarten eta erakundearen erregistroa.

1. Beren lege espezifikoaren arabera eratutako kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarte edo erakundeak, bai eta kide diren batasunek edo federazioek ere, Nafarroako Kontsumitzaile eta Erabil-

tzaileen Elkarteen Erregistroan inskribatuta egon beharko dute foru lege honen baldintzekin bat ematen zaizkien eskubideak izateko.

2. Erregelamenduz arautuko dira erregistro horren funtzionamendua, izena emateko baldintzak eta prozedura, bai eta bertan aldi baterako nahiz behin betiko baja ematekoa ere, inskribatutako entitateek dituzten betebeharrekin batera. Betiere, erregistro horretan izena eman ahal izateko, kontsumitzaile eta erabiltzaileen elkarteek baldintza hauek bete beharko dituzte:

a) Irabazi-asmoa duten pertsona juridikoak ez sartzeari elkarteko kide gisa.

b) Kontsumitzaile edo erabiltzaileei ondasun edo zerbitzuak ematen dizkieten enpresen edo enpresa taldeen laguntza ekonomiko edo finantzariorik ez jasotzea. Elkartearen independentzia murrizten ez badute, ez dira laguntza ekonomikotzat hartuko estatuko legerian ezarritako gardentasun baldintzetan egiten diren ekarpenak, jatorria legeria horretan araututako lankidetzaren hitzarmen edo akordioetan badute eta hitzarmen horiek kontsumoko eskumena duen agintaritzan gordailutzen badira.

c) Ondasun eta zerbitzuen merkataritza komunikaziorik ez egitea. Ondorio horietarako, ulertzen da merkataritza komunikazioa dela ondasun eta zerbitzuen sustapenarekin edo salmentarekin zuzeneko lotura duen egintza, jokabide edo adierazpen oro, publizitatea barne, informatibo hutsa ez dena.

d) Kontsumitzaile edo erabiltzaileen interesen babesa ez diren beste jarduera batzuetan ez aritzea lehenetsunez, salbu eta kontsumitzaileek kooperatibei buruzko legeriari jarraikiz eraturitako entitateak badira, foru lege honetan ezarritako baldintzetan.

e) Erakundea edo haren lege ordezkariek ez aritzea ageriko ausarkeriaz, judizialki halakotzat hartu bada.

f) Kontsumitzaile eta erabiltzaileen elkarteei foru lege honek eta garatzen duten xedapenek ezarritako beste edozein betebeharrak.

35. artikulua. Baldintzak betetzearen gaineko kontrola.

1. Kontsumoaren arloko eskumena duen Nafarroako Gobernuaren departamentuak eskatzen ahal du kontsumitzaile eta erabiltzaileen elkarteei, Nafarroan aritzen direnei, foru lege honetan eta garatzen duten xedapenetan arautzen diren baldintzak betetzen eta mantentzen direla egiaztatze behar den dokumentazioa eta informazioa.

2. Halaber, helburu berarekin, kontuen auditoretzak ere egiten ahal izango dituzte kanpoko entitate independenteak kontratatuz.

36. artikulua. Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen elkarte edo erakundeen eskubideak.

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarte edo erakundeek eskubide hauek izanen dituzte ordezkaritza eta parte-hartzeari dagokionez:

a) Kontsumitzaile edo erabiltzaileei eragiten dieten gaiez hitz egiten den parte-hartze eta ordezkaritzako kide anitzeko organo orokor eta sektorialetan egotea.

b) Nafarroako Kontsumoaren Kontseiluaren bidez, kontsulta egin dakiela ordezkatzen dituzten eskubide eta interesei zuzenean eragiten dieten xedapen orokorrak prestatzeko prozeduran.

c) Kontsumitzaile eta erabiltzaileei zerbitzua emateko kontratu ereduak prestatzen eta onesten parte hartzea, zerbitzu horiek administrazio publikoek enpresa publiko edo pribatuaren bitartez ematen dituztenean.

d) Kontsumoko arbitraje sisteman parte hartzea.

e) Beren helburuetarako onesten diren laguntzak eta dirulaguntzak jasotzea.

f) Kasuan kasuko egintzak betetzea elkarteko kideak, entitatea edo, orokorrean, kontsumitzaile edo erabiltzaileen interes orokorrak edo lausoak babesteko, aplikagarria den legeriarekin bat.

g) Administrazio publikoen informazioa lortzea lege ezarritako baldintzetan.

h) Doako laguntza juridikoa, indarrean dagoen legeriaren arabera.

i) Onura publikoko entitate gisa deklaratuak izatea, indarrean dagoen legeriaren arabera.

2. Artikulu honen aurreko apartatuko a) letratik e) letrara bitartekoetan aipatzen diren eskubideak baliatzeko, bai eta f) letrakoa ere, interes kolektibo edo lausoak babesteko ekintzak gauzatzeari dagokionez, elkarteek inskribatuta egon beharko dute Nafarroako Kontsumitzaile eta Erabiltzaileen Elkarteen Erregistroan.

37. artikulua. Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen elkarten edo erakundeen betebeharrak.

Kontsumitzaileen edo erabiltzaileen elkarte edo erakundeek betebeharrak hauek izanen dituzte:

a) Administrazio publikoei ematea eskatzen zaien informazioa, kontsumitzaile edo erabiltzaileen osasunerako edo segurtasunerako arris-

kua dagoenean edo haien interes ekonomiko eta sozial legitimoak urratzen ahal direnean.

b) Administrazioarekin elkarlanean aritzea kontsumitzaile edo erabiltzaileen eskubideen babesari eragiten dioten jarduera eta jardunbide irregularrak atzeman, lokalizatu eta jakinarazteko.

c) Beren jarduketa koordinatzea administrazio publiko eskudunek kontsumoaren arloan ezarritako lehentasuneko politiken barruan.

d) Beren lana modu profesional eta autonomoan betetzea, edozein botere edo erakunde publiko edo pribaturekiko independentzia bermatuz.

38. artikulua. Nafarroako Kontsumoaren Kontseilua.

1. Nafarroako Kontsumoaren Kontseilua gai honetarako ordezkari, kontsulta eta parte-hartze organoa da. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarte edo erakundeek, enpresaburuen edo profesionalen elkarteek, Nafarroako Merkataritza, Industria eta Zerbitzuen Ganbera Ofizialak eta Nafarroako administrazio publikoek ordezkari izanen dituzte kontseilu horretan.

2. Nafarroako Kontsumoaren Kontseilua arlo horretako eskumena duen organoari atxikita egonen da.

3. Nahitaezkoa izanen da Nafarroako Kontsumoaren Kontseiluak txostenak egitea kontsumoaren arloan ematen diren arauak buruz; betiere, txostenak arau horiek onetsi aurretik egiten dira.

4. Erregelamendu bidez zehaztuko dira haren egitura, osaketa eta gainerako eginkizunak. Organoen osieran, ahaleginak egiten dira orekatu izan dadin emakumeen eta gizonen presentzia.

VII. KAPITULUA **Kontsumitzaile edo** **erabiltzaileen erantzukizuna**

39. artikulua. Garrantzi sozialaren zentzua.

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen erantzukizuna da kontsumo egintzetan garrantzi kolektiboaren zentzuaz jokatzeko.

2. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen erantzukizunak, bakarkakoa nahiz kolektiboa izan, bere baitan hartzen du bai enpresen erantzukizun sozialaren arloan duten parte-hartzea, bai kontsumo arduratsua eta jasangarria egiteko duten erantzukizuna, erabakiak hartzeko irizpide ekonomiko, sozial eta ingurumenekoei dagokienez.

40. artikulua. Erantzukizunaren adierazpenak.

Kontsumitzaile edo erabiltzaileen erantzukizunaren adierazpenak dira honakoak:

a) Eskatzea beren eskubideak osotara aitortu eta egiaz erabiltzea, batez ere kontratazioari eta fakturazioari dagokien dokumentazioaren arloan.

b) Ondasun edo zerbitzuak alde batera uztea, jakina denean haiek ekoitzi, banatu edo merkaturatzeko, etikaren kontrako jardunbideak baliatzen direla, edo tartean direla beste ingurubar batzuk: lan esplotazioa, haurren lana, generoan oinarritutako diskriminazioa, sexu orientazioak, generoaren eta sexu identitatearen adierazpenak eragindako diskriminazioa edo desgaitasuna duten pertsonen esplotazioa edo erabilera bidegabea, bai eta haien irudiarena ere.

c) Modu egokian erabiltzea ondasunak edo zerbitzuak eskaintzen diren instalazioak eta ekipamenduak.

d) Tratu adeitsua eta begirunezkoa ematea bezero gisa arreta ematen dietenei, tratu bera jasotzeko.

e) Kontsumitzaile edo erabiltzaile gisa ondasun edo zerbitzuak kontratatzean jasotzen dituzten oharra eta ohartarazpenak aintzat hartzea.

f) Trabarik ez jartzea edo ez eragozteko beste kontsumitzaile edo erabiltzaile batzuek beren eskubideak erabil ditzaten, ez eta ondasun eta zerbitzuak erosi eta erabiltzeko haien erabaki eta egintzak ere.

g) Baimenik ez duten jardueretatik datozen ondasun edo zerbitzuen eskaintzari uko egitea, baimena izatea beharrezkoa denean.

h) Administrazio publikoei jakinaraztea kontsumitzaile edo erabiltzaileen osasunerako edo segurtasunerako arriskua ekar dezakeen edozein gorabehera, edo kaltea edo eskubideak murriztea ekar dezaketenak.

i) Elikagairik alferrik gal ez dadin ahalegintzea, pertsonok elikatzeko hartzen ditugun gaien kontsumo arduratsuen bitartez, eta, oro har, produktuak zaharkitu ez daitezen ahalegintzea, konpontzeko eta ordezkatzeko modukoak diren ondasunak hautatuz.

j) Kontsumo jasangarria egiteko jokabideak izatea, hondakinen prebentzioari dagokionez eta gauzak birziklatzeari, berrerabiltzeari eta berreskuratzeari dagokionez.

k) Ez eragozteko ekonomia zirkularraren, ekodiseinuaren eta berrikuntza partekatuen prozesuak.

l) Laguntzea jasangarritasunean eta natura-baliabideen erabilera zentzuzko eta efizientean.

m) Portaera edo ohitura ez arduratsuak eta ondasunen nahiz kontratatutako zerbitzuen erabilera desegoki edo arduragabeek dakartzaten kostuak ekiditea, haien mugikortasunari dagokiona barne.

n) Ez eskatzea administrazio publikoen babesa, justifikatu gabeko kostua eragin behar badu.

III. TITULUA

Gatazkak auzibidetik kanpo konpontzea

I. KAPITULUA.

Xedapen orokorrak

41. artikulua. Gatazkak konpontzeko bestelako sistemak sustatzea.

Administrazio publikoek behar diren jarduketak eginen dituzte kontsumitzaile edo erabiltzaileek eta enpresaburu edo profesionalek kontsumo harremanetatik datozen gatazken konponbiderako bestelako sistemak izan ditzaten, kontsumitzaile edo erabiltzaileen elkarte edo erakundeekin eta enpresaburuaren elkarteekin elkarlanean, eta, horretarako, beren eskumenen esparruan, sistema horiek sustatu, kudeatu eta garatzeko lanak beteko dituzte, bereziki kontsumoko bitartekaritza eta arbitrajea.

42. artikulua. Printzipio komunak.

1. Kontsumo gatazkak auzibidetik kanpo ebazteko sistemak kontsumitzaile edo erabiltzaileen erreklamazioei erantzuteko tresnak dira eta lotseak dira borondatez haien menpe jartzen diren alderdientzat, horrek galarazi gabe bidezko babes administratibo eta judiziala ematea, bai eta gatazkak auzibidetik kanpo ebazteko beste tresna lotsele batzuk sortzea ere, sektore espezifikotarako legerian aurreikusita daudenak.

2. Bitartekaritza eta arbitrajearen menpe jar daitezke erabilera libreko gaien gaineko kontsumo egintza bat dela-eta sortutako gatazkak, bakoitzaren gaineko araudi orokor aplikagarriari jarraikiz.

3. Kontsumitzaile edo erabiltzaileek erantzukizun partekatua dute gatazkak konpontzeko bestelako sistemen erabilera eta luperketan, eta horrek berekin dakar elkarrizketa onartu, erraztu eta bultzatzea, eta adiskidantzazko akordio bat lortzeko ahalegin zintzoa.

4. Kontsumoaren arloko gatazkak konpontzearen esparruan, kontsumitzaile edo erabiltzaileek administrazio publikoekin elkarlanean aritzeko betebeharra dute, eta horrek bere baitan

hartzen du gatazkaz arduratzen ari den organoari berehala jakinaraztea enpresaburuak edo profesionalak bete dituen kontsumitzaile edo erabiltzailearen uziak.

5. Gatazkak konpontzeko bestelako sistemei dagozkien jarduketetan, sustatuko da bitarteko elektronikoko eta telematikoko erabiltzea, batez ere idatziak eta agiriak aurkezteko.

43. artikulua. Lankidetzaren Europar Batasunaren esparruan.

Nafarroako Gobernuak sustatu egingen du Europar Batasunean, mugaz haraindiko erreklamazioen kudeaketa bultzatzeko, ezarri diren kudeaketa elektronikoko sistemei buruzko informazioa ematea, haien zabalkundea eta erabilera.

II. KAPITULUA

Kontsumoko bitartekaritza

44. artikulua. Ezaugarriak.

Kontsumoko bitartekaritzaren prozeduraren ezaugarri nagusia da hirugarren pertsona batek - inpartziala eta aditua- esku hartzen duela, alderdiei laguntzeko, haiek beraiek lor dezaten gogobetezko dituen akordio bat.

45. artikulua. Kontsumoko bitartekaritzaren nolakotasun bereziak.

1. Kontsumoko bitartekaritzaren printzipioak dira borondatezkotasuna, fede ona, neutraltasuna, inpartzialtasuna, konfidentzialtasuna eta unibertsaltasuna.

2. Borondatezkotasunaren printzipioarekin bat, alderdiak libre dira bitartekaritzari atxikitzeko, bai eta noiznahi uzteko ere.

3. Inpartzialtasunaren eta neutraltasunaren printzipioekin bat, bitartekariak inpartziala izan behar du eta, beraz, parte-hartzaileei lagundu behar die behar diren akordioak lortzen, berak inolako konponbide edo neurri zehatzik inposatu gabe. Halako batean interes gatazka bat gertatzen bada alderdien eta bitartekariaren artean, bitartekariak uko egin beharko dio esku hartzeari.

4. Konfidentzialtasunaren printzipioarekin bat, bitartekariak eta alderdiek konfidentzialtasuna gorde beharko dute esku artean duten informazioaz. Betebehar hori betetzeko, alderdiek hitz ematen dute sekretua gordeko dutela eta, beraz, uko egiten diote bitartekaria lekuko gisa proposatzeari bitartekaritzaren xedeari eragiten dion prozeduraren batean. Halaber, bitartekariak uko egin beharko dio peritu gisa jarduteari kasu horietan beretan.

5. Horrez gain, konfidentzialtasunaren printzipioarekin bat, kontsumo arloko bitartekaritza prozesuan egiten diren agiriak eta aktak isilpekoak dira. Halere, ofizios pertsegitu beharreko delituzko egitateak daudela agerian utz dezaketen datuen kasuan, bitartekaria ez da egonen konfidentzialtasunaren betebeharrari loturik eta horien berri eman beharko die agintari eskudunei.

6. Unibertsaltasunaren printzipioarekin bat, Nafarroako administrazio publikoek bitartekaritza gauzatzeko eskumena dute, eta horrek bere baitan hartzen du kontsumitzaile edo erabiltzaileei kontsumoaren arloan eragiten dien edozein gai, legeetan ezarritako salbuespenekin, betiere.

46. artikulua. Bitartekaritza bultzatu eta sustatea.

1. Nafarroako Gobernuak bitartekaritza bultzatuko du, kontsumoaren arloko gatazkak konpontzeko sistema gisa.

2. Era berean, kontsumitzaile edo erabiltzaileen eskubideen arloko bitartekaritza gaietan barneko eta kanpoko prestakuntza sustatuko du.

47. artikulua. Bitartekaritzan lortutako akordioen izaera.

1. Kontsumo arloko bitartekaritza prozesuaren ondotik alderdiek lortzen dituzten akordioak lotseleak izanen dira alderdiek beraiek ezarritako modu eta baldintzetan.

2. Akordio horiek alderdiek eta bitartekariak sinatutako idatzi baten bidez formalizatzen ahalko dira.

3. Akordioak exekutiboak izanen dira bitartekaritzaren arloko araudi orokorrean xedatutakoaren babesean.

III. KAPITULUA Kontsumoko arbitrajea

48. artikulua. Kontsumoko arbitrajearen sustapena eta bidezketasuna.

1. Nafarroako Kontsumoko Arbitraje Batzordea da Foru Komunitatean kontsumoko arbitrajearen sustapenez eta garapenez arduratzen den organo administratiboa, horrek galarazi gabe toki entitateekiko koordinazio lana, alderdiei ezagutzera emateko gatazkak konpontzeko bestelako bitarteko hau.

2. Nafarroako Gobernuak eta toki entitateek lankidetzaz hitzarmenak izenpetzen ahalko dituzte arbitrajea herritarrei ezagutzera emateko, biztanle kopurua edo arbitraje eskaeren kopurua dela-eta

hala eskatzen duten udalerrietan edo beste toki entitate batzuetan.

3. Arbitraje Batzordeak areagotuko du enpresaburu edo profesionalak eta haien ordezkariak erakundeak kontsumoko arbitrajeari atxikitzeko sustapen lana, eta, horretarako, lankidetzaz hitzarmenak izenpetzen ahalko ditu haiekin.

4. Kontsumo arloko eskumena duen departamentuak Nafarroako Kontsumoko Arbitraje Batzordearen jardura bultzatuko du, eta haren eginkizunak bete ditzan beharrezkoak dituen baliabideak emanen dizkio, materialak nahiz langile arlokoak.

49. artikulua. Kontsumoko arbitrajea eta sektore publikoa.

1. Nafarroako Foru Komunitateko Administrazio sozietate publikoek formalizatu beharko dute beren atxikipena kontsumoko arbitraje sistemari, kontsumo harreman batean zerbitzuak emateko egiten dituzten jardueren ondoriozko gatazkak konpontzeko.

2. Administrazio publikoek sustatuko dute kontsumoko arbitraje sistemari atxiki dakizkion zerbitzu publikoak edo zerbitzu orokorrak administrazio emakida bidez kudeatzen dituzten enpresa edo entitate pribatuak, bai eta funts publikoak jasotzen dituztenak ere.

3. Nafarroako administrazio publikoen kontratazio organoek aintzat hartzen ahalko dute kontsumoko arbitraje sistemari atxikita egotea adjudikatzeko irizpide edo exekuzio baldintza gisa, kontratuak kontsumitzaile edo erabiltzaileentzako prestazio bat dakarrenean.

50. artikulua. Kontsumoko arbitrajeari atxikitzearen bereizgarria eta balorazioa.

1. Kontsumoko arbitrajeari atxikita egotea egiaztatzen duen bereizgarria kalitate zigilu enpresarial edo profesional bat da.

2. Kontsumoko arbitraje sistemari atxikita egotea merezimendu gisa baloratzen ahalko da administrazio publikoek kalitate enpresarial edo profesionalaren arloan ematen dituzten sariak baloratzeko.

3. Kontsumoko arbitraje sistemari atxikita egotea aintzat hartzen ahalko da laguntza eta dirulaguntza publikoak emateko orduan.

4. Kontsumoko arbitraje sistemari atxikitako enpresaburuak edo profesionalek argi jakinarazi beharko diete kontsumitzaile edo erabiltzaileei arbitrajeari atxikita daudela, dagokion bereizgarriaren bidez.

IV. TITULUA

Ondasun eta zerbitzuen gaineko zaintza, kontrola eta ikuskapena

I. KAPITULUA

Xedapen orokorrak

51. artikulua. Jarduketa administratiboak.

1. Nafarroako Foru Komunitateko administrazio publikoek, kontsumo arloko eskumenak dituztenek, ondasun eta zerbitzuen zaintza, kontrol eta ikuskapen lanak eginen dituzte, kontsumitzaile edo erabiltzaileen eskubideak bermatzearren.

2. Merkatuaren zaintza lanak egiten ahalko dira kontsumitzaile edo erabiltzaileei eskaintzen zaizkien edo haien eskura jartzen diren ondasun eta zerbitzu guztien gainean, bai eta horiek ekotzi, banatu eta merkaturatzeko erabiltzen diren elementu, baldintza eta instalazioen gainean ere.

3. Kontsumo Ikuskatzailetzaren jarduketak Nafarroako lurraldeko edozein tokitan eginen dira. Ikuskatzailetzaren jarduketa batek ondorioak izan behar baditu Foru Komunitatetik kanpo, ikuskatzaileak lurralde horretako agintari eskudunen laguntza eskatzen ahalko du, beharrezkoa denean gertaerak argitzeko edo egiaztatzeko, horrek galarazi gabe ikuskapenaren xedeko pertsonari denari zuzeneko errekerimenduak egiteko aukera.

52. artikulua. Urteko jarduketa plana.

1. Kontsumoaren arloko eskumena duen departamentuak merkatuaren zaintzarako urteko plan bat prestatuko du, zeinean jasoko baitira kontsumitzaile edo erabiltzaileen esku jarri diren ondasun eta zerbitzuen gaineko kontrol eta ikuskapen jarduketak, horrek galarazi gabe beste neurri batzuk ere, egokiak eta beharrezkoak badira.

2. Jarduketak planifikatu eta beteko dira printzipio hauek betez: legezotasuna, objektibotasuna, proportzionaltasuna, koordinazioa eta eraginkortasuna.

3. Ukitutako sektore enpresarial edo profesionalak eta kontsumitzaile edo erabiltzaileen interes orokorrak hobetzeko, jarduera horien emaitzaren berri jartzen ahalko da jendaurrean.

53. artikulua. Prebentzio printzipioa.

Nafarroako Foru Komunitateko administrazio publikoek, kontsumo arloan eskumenak dituztenek, ohartarazpena egiten ahalko diete beren betebeharrak, kontsumitzaile edo erabiltzaileei eragiten dietenak, betetzen ez dituzten enpresaburu edo profesionalen haien egoeraz, eta eskatzen ahalko diete zentzuzko epe batean bete dituzaten, foru lege honetan aurreikusitako gainerako

neurriak galarazi gabe, zehapen espedienteak irekitzea barne.

54. artikulua. Merkatu azterketak eta prospekzioak.

1. Kontsumo arloko eskumena duten administrazioek zuzenean egin ditzakete ondasun eta zerbitzuei eta horiek saltzen eta ematen diren establezimenduei buruzko azterketak, kontrolak, saiakuntzak, analisiak eta egiaztapenak, kontsumitzaileen babesaren eraginkortasuna areagotuko duten administrazio jarduketaren estrategiak ezartzeko.

2. Merkatuaren azterketa eta prospekzio lanean atzematen diren irregulartasunen berri eman beharko zaie berehala arduradunei, horiek zuzentzeko neurri egokiak har ditzaten, horrek galarazi gabe hortik erator daitezkeen jarduketa administratiboak.

3. Administrazio publikoek hitzarmenak egiten ahalko dituzte unibertsitateekin, lanbide elkargoekin edo beste erakunde edo entitate publiko nahiz pribatu batzuekin, kontsumitzaile edo erabiltzaileek aukera gehiago izan dezaten beharrezkoak diren zerbitzu teknikoak eskuragarri izateko, horien bidez egiaztatzearen kontsumitzaile edo erabiltzaileen ondarean kalterik sortu den kontsumo harreman baten ondorioz.

II. KAPITULUA

Kontsumoko ikuskatzailetza

55. artikulua. Ikuskatzaileak. Agintari izaera.

1. Nafarroako administrazio publikoen zerbitzuko kontsumoko ikuskapen lanak egiten dituztenek funtzionarioak izan beharko dute eta kontsumoko ikuskatzailearen akreditazioa izan.

2. Ikuskatzaileek ikuskatzaileak direla esanzen dute, ikuskapen eginkizuna betetzen ari direnean, esateak ikuskapenaren helburua zapuzten ahal duen kasuetan izan ezik. Kasu horietan, idatziz jasoko dira hala jokatzeko arrazoiak, aktan edo administrazio espedientearen.

Identifikazioa egiten ahalko da aktan jasoz kasuan kasuko identifikazio kodea, izen-deituren adierazpenaren ordezkoa.

3. Ikuskatzaileak agintaritzat joko dira ondorio guztietarako, bereziki zerbitzuan ari direla edo zerbitzuaren ondorioz haien aurka erresistentzia erakusten dutenen, desobedientziaz jokatzeko dutenen edo izatez edo hitzez eraso egiten dietenen administrazio eta zigor erantzukizunei dago kienez.

56. artikulua. Ikuskatzaileen eginkizunak.

1. Ikuskatzaileek hierarkia eta inpartzialtasun printzipioekin bat jardunen dute eginkizun hauek betetzeko:

a) Ondasunak merkaturatzean eta zerbitzuak ematean kontsumitzaileen eta erabiltzaileen eskubideei zuzenean edo zeharka eragin diezaiekeen araudia betetzen dela zaintzea, egiaztatzea eta adieraztea, eta, horretarako, bere jardueraren garapenean programatzen diren ikuskapen-kanpainak aztertu, prestatu eta gauzatzea.

b) Merkatu sektoreei buruzko azterketan parte hartzea, kontsumitzaile eta erabiltzaileen osasuna, segurtasuna eta interes ekonomikoak arriskuan jar ditzaketen ondasun eta zerbitzuak zein diren zehazteko, horiek izan daitezen zaintza eta kontrol jardueren lehentasunezko helburuak.

c) Txostenak egitea sektoreak kontsumitzaileen eskubideak babesteko araudira zenbateraino egokitzen diren azaltzeko, bai eta kontsumoaren arloan eskumena duten organoek edo indarreko araudiaren araberrako zehapen prozedura batek eskatutako txostenak ere.

d) Beren jarduketetan ari direla, enpresei jakinaraztea zein diren kontsumitzaile eta erabiltzaileen eskubideak babestu eta defendatzearen arloko araudi indardunaren eskakizunak eta nola bete eta aplikatu behar den araudia.

2. Ikuskatzaileen jarduketak administrazio publikoen menpeko zerbitzu edo enpresetan bete behar direnean, horien organo eta agintariengandik independentzia funtzionalarekin arituko dira, eta eskatzen duten informazioa eman beharko zaie.

3. Ikuskatzaileek jarduketaren xede den gaian adituak diren teknikari, espezialista edo funtzionarioekin batera jarduten ahalko dute, inguruabarrek hala gomendatzen dutenean, eta haien presentzia dagokion aktan jasoko da.

57. artikulua. Ikuskatzaileen ahalmenak.

1. Ikuskatzaileek, beren eginkizunak betetzen ari direla, foru lege honetan aitortzen zaizkien ahalmenak izanen dituzte, eta behar den proportzionaltasunarekin bete beharko dituzte, eta ikuskatutako jardueraren garapenean eta lagundu behar duten pertsonen jardueran beharrezkoa den neurrian soilik eraginez.

2. Horretarako, ikuskatzaileek honakoak egin ditzakete:

a) Kontsumoaren arloko arau-hausteekin lotutako informazio, datu edo agiri pertinente oro

eskuratzea, edozein forma edo formatutakoa, edozein dela ere gordeta dagoen euskarria edo tokia, lege babestuak daudenean izan ezik, kasu horretan epailearen baimena beharko baitute.

b) Beren eginkizunerako beharrezkoak diren egiaztapenetarako beharrezkotzat jotzen duten dokumentazio industrial, fiskala, merkataritzakoa eta kontabilitatekoa eskatzea.

c) Ikuskapenak bertatik bertara egitea, bereziki alde aurretik gaztigatu gabe sartzea kontsumitzaile edo erabiltzaileentzat garrantzia duten jarduerak betetzen diren lokal eta tokietan, instalazioak aztertzeko, bertan egiten diren jarduerak egiaztatzeko, produktuak aztertu, immobilizatu edo konfiskatzeko, edo informazio, datu edo agiri kopiak lortzeko, edozein dela ere gordetzen dituen euskarria.

d) Enpresaburuari edo profesionalari edo ahalorde orokorra nahiz espezifikoa duen haren ordezkariari eskatzea azalpenak eman ditzala ikuskapenaren xede diren egitate, informazio edo agiri buruz, eta erantzunak grabatzea. Agerraldiaren akta egin beharko da, ikuskapenaren tokian bertan edo Kontsumoko Ikuskatzailearen bulegoetan.

e) Ondasunak erosi edo zerbitzuak kontratatzea arau-hausteak atzemateko eta frogak lortzeko, foru lege honen eta estatuko nahiz Europako araudiarekin bat.

f) Kontsumitzailearentzako ondasun mota guztietako laginak hartzea, merkaturatzearen edozein fasetan. Produktuak merkaturatzeko metodoa urrutikoa baldin bada, ikuskatzaileek laginak hartzen ahalko dituzte eskaera anonimoen bidez.

g) Behin-behinekoz, berehalakoan eta modu proportzionatuan, foru lege honetan aurreikusitako kautelazko neurriak hartzea.

h) Kautelazko neurriak gauzatu eta betetzea, bai eta produktu industrialen segurtasunari buruzko informazio truke azkarrerako sistematik datozen ekintzak ere.

i) Bere eginkizunak betetzeko beharrezkoa denean, laguntza edo elkarlana eskatzea beste edozein administrazio edo agintaritzari edo haien agenteei, zeinek eman beharko baitiote, administrazio publikoen araubide juridikoaren gaineko araudi indardunarekin bat. Ondorio horietarako, eskatzen ahalko dute erregistro publikoetan edo administrazioen datu baseetan dagoen edozein informazio, eta hura inongo kosturik gabe emanen zaie. Horretarako, beharrezkoak diren datuak eskatzen ahalko dira kontsulta eginez zerga administrazioaren datu baseei,

merkataritzako erregistroari, notarioen protokoloari eta beste administrazio erregistro batzuei, aplikagarria den araudian ezarritako baldintzak betez.

j) Erregelamenduz aurreikusten den beste edozein.

3. Datu pertsonalak eskatzen ahalko dira soilik ezinbestekoak direnean Kontsumoko Ikuskatzailearen eginkizunak betetzeko.

58. artikulua. Ikuskatuaren betebeharrak.

Ondasun edo zerbitzuak ekoitzi, inportatu edo hornitzean edozein modutan esku hartzen duten persona fisiko edo juridikoek, haien lege ordezkariek edo establezimenduaren ardura dutenek, betebeharrak hauek izanen dituzte:

a) Ikuskapen bisita erraztea, baimena emanaz kontrolatu daitezkeen hala salgai dauden ondasunak edo ematen diren zerbitzuak, nola kontsumitzaile edo erabiltzaileei eragiten dieten jarduerak betetzen diren lokal eta instalazioak, eta, orobat, bidezkoak diren egiaztapenak egin daitezela baimentzea.

b) Informazio eta datu mota guztiak ematea instalazioei, ondasunei, zerbitzuei, merkataritzako transakzioei edo zerbitzuak emateko kontratuei buruz, eta baimena ematea Ikuskatzailearen funtzionarioek zuzenean egiaztatu ditzaten.

c) Egindako transakzio edo kontratazioak, aplikatutako prezio eta marjinak eta prezioen barruko kontzeptuak justifikatzeko gisa erabil daitezkeen dokumentazioa, liburuak eta erregistroak erakustea, edozein dela ere haien euskarria.

d) Dokumentazio horren kopia edo erreproduktzioa ematea, ikuskatuaren kargura.

e) Ondasun edo zerbitzuen laginak har daitezkeen eta haiekin bestelako kontrol edo saiakuntzak egin daitezkeen baimentzea, merkaturatze prozesuaren edozein fasetan.

f) Kautelazko neurrien menpe dauden ondasun edo zerbitzuak modu egokian gordailutu eta kontserbatzea, edo lagina hartzearen xede izan direnak, bai eta ezarritako kautelazko neurriak betetzea ere, organo eskudunen jarraibideak betetzeko.

59. artikulua. Hitzorduek.

1. Kontsumoko Ikuskatzailearen langileek hitzorduek ematen ahalko dituzte, enpresa, jarduera edo establezimenduen titularrak, haien lege ordezkariek edo haiekin lotura duen edozein pertsona ager daitezkeen ikuskatzaileek adierazitako tokian, ikuskapen lana errazteko eta beharrezkoak

diren dokumentazioa, informazioa edo datuak aurkezteko, datu pertsonalak dituztenak barne.

2. Hitzorduek ematen ahalko zaizkio, halaber, edozein kontsumitzaile edo erabiltzaileari, baldin eta beharrezkoa bada ikuskapen lanerako.

3. Hitzorduetan adieraziko da agerraldiaren tokia, eguna, ordua eta xedea, ahalik eta gutxien trabatuz hitzordura deitutakoen betebeharrak, lanekoak nahiz profesionalak; hitzordura aholkulari identifikatuek lagunduta joaten ahalko dira.

60. artikulua. Ikuskapen jarduketan agiriak.

1. Kontsumoko Ikuskatzailearen jarduna, bere eginkizunak betetzen ari dela, akta eta eginbideekin dokumentatuko da.

2. Aktak agiri publikoak dira, ikuskatzaileek eginak, non jasotzen baita kontsumitzaileen defentsarako araudia betetzen den zaindu eta egiaztatzeke ikuskapen lanaren emaitza; bertan adierazi behar da enpresaburu edo profesionalaren identifikazioa, ikuskapenaren xede den establezimendua edo zerbitzua, helbidea eta guzti; eguna, ordua eta tokia; ikuskapenaren xedea; jarduten duen ikuskatzailea; egiaztatutako egitateak, egin-tzak eta negozioak; ikuskapenaren xede den pertsonak egin nahi dituen adierazpenak, bai eta ikuskatzailearen eta enpresaren ordezkariaren edo bisitan egondakoaren sinadurak ere, edo sinatzeko ukoa eta horretarako alegatu diren arrazoiak.

3. Ez da beharrezkoa izanen ikuskapenaren xede den aktaren prestaketan parte hartzea ikuskapenak egiten direlarik urrutiko merkataritzan, telefono bidezkoan edo ez-presentzialean, edo eskaera anonimoaren bidez, frogako erosten bidez edo ikuskatzailearen identifikazioarekin bateragarria ez den beste edozein metodo erabiliz.

Kasu horietan, laginak ikuskatzailearen esku daudenean edo ikuskapenaren xede diren jarduketak bukatu dituztenean, akta enpresaburu edo profesionalari helaraziko zaio, jarduketan berri ematearekin batera.

4. Eginbideak ikuskatzaileak idazten dituen agiri batzuk dira, eta bertan jasotzen du ikuskapenerako garrantzia duen edozein egitate, inguruabar edo adierazpen. Eginbidea baliozkoa izateko, jardun duen langilearen sinadura baizik ez da behar, agertzea beharrezkoa denean edo ezinezkoa denean, edo agertzeak zapuzten ahal duenean ikuskapena; eginbidean adierazi behar da enpresaburu edo profesionalaren identifikazioa, ikuskapenaren xede den establezimendua edo zerbitzua, helbidea eta guzti, jardun duen

ikuskatzailearen identifikazioa eta sinadura, jarduketaren arrazoia, atzemandako egitateak eta inguruabarrak eta eginbidea betetzen den tokia, eguna eta ordua.

5. Ikuskatzaileek ikuskatuari helaraziko dizkiote jarduketa bitartean egindako agiriak, paperezko formatuan nahiz bitarteko elektronikoen bidez.

Ikuskapenean erabilitako bitarteko teknikoak direla-eta ezinezkoa denean bisitan bertan helaraztea egiten den agiria, gehienez ere hiru egun balioduneko epean emanen zaio ikuskatuari.

6. Nolanahi ere, bermatuko da enpresaburu edo profesionalaren eskubidea, egindako ikuskapen lanei dagokienez bidezkoztat jotzen duena adieraztekoa.

7. Legezko baldintzak beteta ematen diren ikuskapen aktak eta eginbideak ikuskatzaileek egiaztatutako egitateen froga dira, salbu eta kontrakoa frogatzen bada.

III. KAPITULUA

Laginak hartzea eta analisiak egitea

61. artikulua. Laginak hartzea.

1. Kontsumoko Ikuskatzailetzak, bere eginkizunak betetzen ari dela, laginak hartzen ahalko ditu edo beste edozein kontrol edo saiakuntza egin ondasun eta zerbitzuen gainean merkaturatze prozesuaren edozein fasetan, funtzionaltasunari, osaketari, etiketei, aurkezpenari, publizitateari, segurtasunari edo kontsumitzaile edo erabiltzaileei eragin diezaiekeen beste edozein alderdiri dagokionez, aplikagarria den araudiarekin bat datozen egiaztatzeko.

2. Xede berarekin, kontsumoko ikuskatzaileak ondasun edo zerbitzuak erosten ahalko ditu, frogatuko erosketak gisa, baita urrutiko salmentaren kasuan ere.

3. Administrazioak laginak hartzen baditu edo frogatuko erosketak egiten baditu, enpresari ordainduko dio lagin edo froga gisa erabilitako ondasunen balioa, horiek hartzean. Hala ere, honako kasu hauetan ez da ordaindu beharko:

a) Laginak hartzen direnean kautelazko neurrien menpe dauden ondasunetatik, zeinen fabrikazioa, banaketa edo salmenta mugatu baitute neurri horiek.

b) Laginak hartzen direnean ikertutako produktuaren arduradunaren jabetzako instalazioetan edo haren ondasunen gainean.

4. Laginak hartzea formalizatuko da ikuskapen akta bat eginez ikuskapenaren xede den enpresa-

ren edo establezimenduaren titularraren aurrean edo haren lege ordezkariaren edo arduradunaren aurrean, eta haietako inor ez badago bertan, edozein saltzailearen aurrean; aktan jaso eginen dira egintza behar bezala identifikatzeko behar diren datu eta inguruabar guztiak, bai eta laginen edukia eta identitatea ere.

Erregelamenduzko lagina hiru ale homogeneous osatuko dute, eta behar bestekoak, egin gogo diren zehaztapen analitikoaren arabera; laginak prestatu, zigilatu, etiketatu eta behar bezala eginbidetuko dira, bermatuta gera daitezzen haien edukia osotasuna eta ale bakoitzaren trazabilitatea.

5. Laginen gordailua honela egingen da:

a) Egintza formalizatzen den establezimenduaren enpresa edo titularra baldin bada hartutako laginen fabrikatzailea, ontziratzailea edo markatzailea, berak ale bat gordeko du, gordailuan, aktaren kopia batekin batera, eta egoera onean gorde beharko du, aurrerago kontraesanezko froga gisa erabiltzeko, beharrezkoa balitz. Horrenbestez, laginaren ale hori manipulatzeko, desagertzeko, suntsitzea edo hondatzea asmo txarrez eginga dela ulertuko da, kontrakoa frogatu ezean, eta kontrajartzeko analisiari uko egitea ekarriko du, halakorik balitz. Beste bi aleak ikuskatzailetzak gordeko ditu, eta haietako bat hasierako analisia egin behar duen laborategira igorriko da.

b) Ikuskatutako establezimendu edo enpresaren titularrak produktuaren banatzaile hutsa bada, berak gordeko du aktaren kopia bat, baina laginaren hiru aleak ikuskatzailetzak eramanen ditu, eta, kasu horretan, ale bat igorriko da hasierako analisia egin behar duen laborategira, eta saiakuntzako txostenaren ondorioa baldin bada kasuko araudi indardunaren arau-haustea gertatu dela, administrazioaren zaintzapean dauden aleetako bat jarriko da fabrikatzaile, ontziratzaile edo markatzaile interesdunaren edo behar bezala baimenduta hura ordezkatzeko duen pertsonaren esku, eraman dezan, kontraesanezko froga egin nahi izanez gero; hirugarren alea gordeko da froga erabakigarri gisa erabiltzeko, beharrezkoa balitz.

62. artikulua. Analisiak.

1. Analisiak egingen dira artikuluko honetan ezarritakoari jarraikiz, horrek galarazi gabe arau sektorial espezifikoetan araututakoa.

2. Laborategi eskudunetan egingen dira kontrol ofizialerako analisiak.

3. Lehenbiziko lagina jaso duen laborategiak, hura eta erantsia duen dokumentazioa ikusirik, hasierako analisia egingen du eta ahalik eta azka-

rren igorriko ditu analisiaren emaitzak eta txosten tekniko bat, analizatutako laginaren kalifikazioaz duen iritzia argi eta zehatz emanez.

4. Hasierako analisiaren emaitza ikusita indarreko xedapenen arau-hausteak izan direla ondorioztatzen bada, organo eskudunak erabaki dezake zehapen espedienteari hasiera ematea. Kasu horretan eta espedientearen xede den pertsonak emaitzak onartzen ez baditu, espediente instruitzen ari denari eskatzen ahalko dio kontraesanezko analisi bat egiteko 15 eguneko epean espedientea irekitzeko ebazpena jakinarazten denetik hasita.

Analisiaren emaitza eta txosten tekniko osagarria espedientea instruitzen duenari igorri beharko zaizkio hilabeteko epean, gehienez, proposatutako froga tramitera onartu dela jakinarazten denean, eta epe hori iragaten bada analisisa egin gabe eta instrukzioaren egileari jakinarazi gabe, ulertuko da atzera egiten duela proposatutako froga erabiltzeko eskubidean, non eta espedientearen xede denak ez duen eskatzen epea luzatzea; izan ere, kasu horretan, hasierako epearen erdia adinako luzapena ematen ahalko zaio gehienez, inguruabarrak direla-eta komeni bada.

5. Hasierako eta kontraesanezko analisisien irizpenen artean desadostasunik badago, espedientea instruitzen duenak beste laborategi bat izendatuko du hirugarren analisisa egiteko, erabakigarria eta behin betikoa izanen dena.

63. artikulua. Analisiak egintza bakar batean egitea.

1. Hasierako egoeran kontserbatzen zailak diren ondasunak direnean, edo, oro har, produktu galkorrak direnean, presako arrazoiak daudenean kontsumitzaile edo erabiltzaileen segurtasunerako sor daitezkeen arriskuengatik, salgaiaren garrantzi ekonomikoagatik, edo ezaugarri teknikoak direla-eta komeni denean, arloko hiru perituri dei egiten ahalko zaie, egintza bakar batean eta laborategi berean elkartzeko. Haietako bi administrazioak izendatuko ditu, eta hirugarrena interesdunak.

2. Kasu horretan, hasierako analisisa, kontraesanezkoa eta, beharrezkoa bada, erabakigarria jarraian egingen dira.

64. artikulua. Lagin bakar baten analisisa.

1. Saiakuntzen emaitza akredituta gelditzen ahalko da analisiaren emaitza bakar batekin, laborategi ofizial edo akreditatu batean ale bakar batek osatutako lagin batetik lortuta, kasu hauetan:

a) Laginak hartzeko arrazoa denean saiakuntza analitikoak egitea ziurtapenaren edo homolo-

gazioaren menpe dauden produktuen gainean, haien segurtasunaz edo gaitasun funtzionalaz erabakitzeko.

b) Produktu baten kantitate urriagatik edo erabilgarri dauden unitateen kopuru txikiagatik, haren balio ekonomiko handiagatik edo beste ezaugarri justifikatu batzuegatik, hiru lagin hartzea posible edo proportziozkoa ez denean, betiere arrazoi horiek aktan justifikatuta.

2. Kasu horietan, probak egin behar direla jakinaraziko zaie produktuaren arduradunei.

65. artikulua. Analisiak egiteak dakartzen kostuak.

1. Hasierako analisisa egiteak sortutako gastuak Administrazioak ordainduko ditu.

2. Kontraesanezko analisisa egiteak sortutako gastuak hura egitea eskatu zuenak ordainduko ditu.

3. Analisisa erabakigarria egiteak sortutako gastuak enpresak ordainduko ditu, salbu eta analisisak zuzentzen bada hasierako analisisaren emaitza, kasu horretan Administrazioak ordainduko baitu.

4. Artikulu honetan adierazitako kontzeptuegatik enpresa interesdunek ordaindu beharreko zenbatekoak administrazio ebazpenean deklaratu dira.

IV. KAPITULUA Kautelazko neurriak

66. artikulua. Kautelazko neurriak hartzeko kasuak.

1. Nafarroako Foru Komunitateko Administrazioan kontsumo arloko eskumena duen organoak ebazpen arrazoituaren bidez kautelazko neurriak hartuko ditu, atzemandako arriskua desagerrarazteko ezinbestekoak direnak, kasu hauetan:

a) Kontsumitzaileen eta erabiltzaileen osasuna eta segurtasunerako arriskua egotearen arrazoizko zantzuak daudenean.

b) Kontsumitzaile eta erabiltzaileen interes ekonomiko eta sozialek kalte larria jasan dezakete.

2. Kautelazko neurriak, halaber, kontsumoko ikuskatzaileek har ditzakete, hartutako neurrien arrazoa justifikatzen duen akta eginez.

67. artikulua. Neurrien proportzionaltasuna.

Kautelazko neurriak arriskuaren larritasunaren proportziokoak izanen dira, eta beharrezkoak diren egiaztapenak eta kontrolak egiteko, sortutako arriskuak deuseztatzeko edo, posible bada,

neurria ekarri zuen gertaera desagertzeko behar den denboran baizik ez dira mantenduko.

68. artikulua. Kautelazko neurri motak.

Kautelazko neurri hauek hartzen ahalko dira:

a) Ondasun baten eskaintza, sustapena, merkaturatzea edo salmenta edo zerbitzu baten prestazioa bertan behera uztea edo debekatzea aldi baterako, zein diren ere horretarako erabiltzen diren bitartekoak, informazioaren gizartearenak barne.

b) Aldez aurreko baldintzak ezartzea ondasunak merkaturatzeko edo zerbitzuak emateko prozesuko edozein fasetan, atzemandako akatsak zuzendu daitezten.

c) Zenbait ondasun immobilizatzea edo konfiskatzea, horiek berariazko baimenik gabe erabiltzea debekatuta egon dadin.

d) Merkatutik zenbait ondasun kentzea eta, kasua bada, kontsumitzaile eta erabiltzaileen esku daudenak berreskuratzea.

e) Ondasuna baldintza egokietan suntsitzea.

f) Establezimenduak edo instalazioak aldi baterako ixtea.

g) Ukitzen ahal dituen pertsoneri arriskuaren berri emateko betebeharra eta, kasua bada, enpresak hartuko dituen neurrien berri ere bai, berehalakoan eta haien berri izan dutela ziurtatzeko bitarteko egokienak erabiliz.

h) Arriskua ekidin edo desagerrarazteko beharrezkoa den beste edozein neurri, lege honek eskatzen dituen baldintzak betetzen dituen.

69. artikulua. Neurriak hartu ondoren bete beharreko prozedura.

1. Neurriak kontsumoko ikuskatzailtzak hartuak badira, 15 egun balioduneko epean berretsi, aldatu edo kendu beharko dira, organo eskudunak prozedura hasteko ematen duen ebazpen baten bidez.

Aipatutako epean prozedura hasteko ebazpena eman ez bada, edo ebazpenean ez badago jasota hartutako kautelazko neurri buruzko berariazko erabakirik, neurriak ondorioz gabe geldituko dira.

2. Prozedurari hasiera ematen dion ebazpena jakinaraziko zaie interesdunei, eta 15 egun balioduneko epea emanen alegazioak edo frogak aurkezteko.

3. Organo eskudunak prozedura amaitzeko ebazpena emanen du sei hilabeteko gehieneko

epean, prozedura hasteko ebazpenaren egunetik aurrera; ebazpen horretan hartu beharreko neurriak erabakiko ditu, horiek betetzeko epeak eta baldintzak barne.

4. Kalterik sor ez dadin, prozedura presaz tramitatzea erabakitzen ahalko da.

5. Ondasun edo zerbitzuak biltegitartzeko, lekuz aldatzeko, zuzentzeko, konpontzeko, egiaztatzeko edo suntsitzeko gastuak, prozeduraren xede diren behin-behineko eta behin betiko neurriak hartzeak eragindakoak, beren portaeragatik sortu dituztenek ordainduko dituzte.

6. Hartzen den ebazpenak ez du galaraziko, beharrezkoa bada, zehapen prozedura bat irekitzea administrazio arau-haustea dakarten egitateak tartean badira.

V. TITULUA

Zehapen ahalmena

I. KAPITULUA

Kautelazko neurriak

70. artikulua. Zehapen ahalmenaren esleipena.

1. Nafarroako administrazio publikoei, arloan eskumena dutenei, dagokie kontsumoko arau-hauste gisa tipifikatutako jokabideak zehatzeko ahalmena, berariazko erregulazioa duten sektoretan aritzen diren enpresaburu edo profesionaleri eragiten dietenak barne, horrek galarazi gabe eskatu beharreko erantzukizun zibilak, penalak edo bestelakoak, baldin badaude.

2. Nafarroako Gobernuan kontsumoaren arloan eskumena duen organoak zehatzeko dituzten kontsumitzaile edo erabiltzaileen defentsaren arloan Foru Komunitateko lurraldean egiten diren arau-haustek, edo Nafarroako kontsumitzaile edo erabiltzaileei zuzendutako eskaintzen, merkataritza komunikazioen edo beste edozein motatako proposamenen ondoriozkoak, horiek egiten dituztenen nazionalitatea eta helbidea edozein delarik ere, eta haien establezimenduak non dauden kokaturik kontuan hartu gabe.

3. Ulertuko da arau-haustek egin direla horiek sortzen dituzten egiteak edo ez-egiteak bete diren tokietako edozeinetan, eta, horrez gain, kontsumitzaile edo erabiltzaileen interesetarako kaltea edo arriskua agertzen den guztietan, salbu eta establezimenduen edo instalazioen edo langileen baldintzei dagozkien arau-hausteen kasuan.

4. Publizitatearen kasuan, baita urrutiko kontratazioaren eta merkataritza elektronikoen mota guztietan ere, ulertuko da arau-haustea egin dela

kontsumitzaile edo erabiltzailearen helbidea dagoen tokian.

71. artikulua. Arau-haustea diren jarduketak edo ez-egiteak.

1. Arau-haustea dakarren egitate bakoitza, dela jarduketa dela ez-egitea, bere aldetik zehatuko da, dagokion zehapena ezarriz, salbu eta arau-hausteak gehiago direnean, hau da, egitate batek bi arau-hauste edo gehiago ekartzen dituenean edo arau-hauste bat beste bat egiteko nahitaezko bitartekoa denean, kasu horretan arau-hauste astunenerako aurreikusitako zehapena aplikatuko baita.

2. Ulertzen da arau-haustea dakarren egitate bat beste batekiko independentea dela bat egin daitekeenean bestea egin gabe eta alderantziz. Kasu horretan, egitate adina zehapen ezarriko dira.

3. Aurretik prestatutako plan bati segituz edo aukera bera aprobetxatuz, egintza edo ez-egite asko egitea, foru lege honetan tipifikatutakoak, etengabeko administrazio arau-hauste bakartzat hartuko da, betiere agindu bera edo antzekoak urratzen badira.

72. artikulua. Egitate berberengatik zehapen bikoitza jartzeko debekua.

1. Ezin izanen da zehapen bikoitza jarri egitate berberengatik, baldin eta subjektu eta oinarri bera badaude interes publiko berberak babesteagatik, horrek galarazi gabe batera izandako beste egintza edo arau-hauste batzuek sortutako gainerako erantzukizunak eskatzea.

2. Kasu horretan, organo eskudunak noiznahi ebatzi dezake administrazio erantzukizuna ez dela galdagarria, inguruabar horiek egiaztatuak gelditzen diren prozeduraren instrukzioaren edozein unetan, baina administrazio eskudunarekin beharrezkoak diren koordinazio jarduketak beteko ditu.

73. artikulua. Prozeduren konkurrentzia.

1. Zehapen espediente bat behin hasirik, egitateak arau-hauste penala izan daitezkeela iritziz gero, Fiskaltzari jakinaraziko zaio, eta prozedura nahiz preskripzio eta iraungipen epeak bertan behera geldituko dira ebazpen judiziala eman eta kontsumo arloko eskumena duen administrazioari jakinarazi arte.

2. Era berean, organo eskudunak bertan behera utziko ditu prozeduraren ebazpena eta preskripzio eta iraungipen epeak baldin eta auzitegietan kausa penal bat instruitzen ari bada egitate berberengatik, harik eta ebazpen judiziala eman arte. Pertsonen osasuna edo segurtasuna babesteko

hartutako neurri administratiboek agintaritza judizialak horiei buruzko erabakia eman arte mantenduko dira.

3. Edozein kasutan, zigor arloko ebazpen judizial irmoaren bidez frogatutzat emandako egitateak lotesleak dira administrazio organoentzat, tramitatzen dituzten zehapen prozedurei dagokienez.

4. Egitate berberengatik Europar Batasuneko organoetan prozedura bat betetzen ari baldin bada, prozeduraren ebazpena geroratu egingen da, eta prozedura bertan behera utziko, bai eta preskripzio eta iraungipen epeak ere. Etendura kenduko da organo horiek ebazpen irmoa eman ondoren.

5. Europar Batasuneko organoek zehapena jarri baldin badute, ebazteko eskumena duen organoak kontuan hartu beharko du hura ezarri behar duen zehapena mailakatzeko, eta konpentsatzen ahalko du, horrek galarazi gabe arau-haustea egin dela deklaratzeko.

74. artikulua. Aurretiazko jarduketak.

1. Prozedura hasi baino lehen, aurretiazko jarduketak egiten ahalko dira, zehaztu ahal izateko hura hasteko arrazoi den inguruabarririk ote dagoen. Bereziki, jarduketa horiek bilatuko dute ahalik eta zehatzen argitzea zer egintza diren prozedura hasteko arrazoi, nor diren erantzule izan daitezkeenak eta zein diren batzuen eta besteen inguruabar garrantzitsuak.

2. Aurretiazko jarduketak arlo horretako ikuska-pen eginkizunak esleiturik dituzten organoek egingen dituzte, edo prozedura hasi edo ebazteko eskumena duen organoak erabakitzen duen administrazioako pertsonak edo organoak.

75. artikulua. Arau-hauste eta zehapenen preskripzioa.

1. Arau-hauste oso astunek bost urtera preskribatuko dute, astunek hiru urtera eta arinek urtebetetera; falta oso astunengatik ezarritako zehapenek bost urtera preskribatuko dute, falta astunengatik ezarritakoek hiru urtera, eta falta arinengatik ezarritakoek urtebetetera.

2. Arau-hausteen preskripzio epea arau-haustea egin den egunetik hasiko da kontatzen. Arau-hauste jarraitu edo etengabeen kasuan, jokabide arau-hauslea bukatzearekin batera hasiko da epea zenbatzen.

Interesduna jakitun delarik zehapen prozedura administratiboa hasten denean, preskripzio epea eten egingen da. Berriz hasiko da kontatzen baldin eta zehapen espedientea hilabetetik gora geldirik

egoten bada ustezko arau-hausleari ezin egozteko moduko arrazoiengatik.

3. Zehapenen preskripzio epea zenbatzen hasiko da zehapena ezartzen duen ebazpena exekutagarria den egunaren biharamunetik edo ebazpenaren aurkako errekurtsua jartzeko epea bukatzen den egunaren biharamunetik aurrera.

Interesduna jakitun delarik exekuzio prozedura hastearekin batera, etenda geldituko da preskripzioa, eta, prozedura hilabetetik gora geldirik egoten bada arau-hausleari ezin egotzi zaion arrazoiaren batengatik, preskripzio epeak aurrera jarraituko du.

Zehapena jartzen duen ebazpenaren aurka gora jotzeko errekurtsua jarri, eta presuntziosko ezespina gertatzen denean, isunaren preskripzio epea kontaktzen hasiko da errekurtsua ebazteko legez ezarritako epea bukatu eta biharamunetik.

76. artikulua. Prozedura iraungitzea.

Zehapen prozedura hasteko ebazpena eman eta sei hilabetera, epe horretan prozedura amaitzen duen berariazko ebazpena eman eta jakinarazi ez bada, iraungi egingen da, eta administrazio jarduleak ebazpena eman beharko du hala dela deklaratzeko eta jarduketak artxibatzeke agintzeko, horrek galarazi gabe prozedura berri bat irekitzea, zehatu beharreko egintza preskribatu ez bada.

Prozedura gelditu baldin bada interesdunari egozten ahal zaion arrazoi batengatik, ebazteko eta prozedura amaitzeko ebazpena jakinarazteko epearen kontaketa eten egingen da.

II. KAPITULUA Arau-hausteak

77. artikulua. Arau-hauste arinak.

Honako hauek dira arau-hauste arinak:

A) Kontsumitzaileen eta erabiltzaileen osasuna eta segurtasuna babestearen arloan:

1. Arau bidez enpresaburu edo profesionalen kontsumitzaile edo erabiltzaileen osasunaren edo segurtasunaren babeserako ezartzen zaizkien betebeharrak espezifikoa urratzea.

2. Agintaritzaren eskudunek egoera espezifikoa zehazki egiten dituzten aurretiazko errekerimenduak urratzea, zeinak eginak baitira kontsumitzaile edo erabiltzaileen osasun edo segurtasunerako kaltegarriak izan daitezkeen kutsatzeak, inguruabarrak edo bestelako jokabide galgarriak ekiditeko helburuarekin.

3. Nahitaez bete beharreko arauak hautsi gabe ere, kontsumitzaile edo erabiltzaileen osasun edo segurtasunerako arriskua edo egiazko kaltea ekar dezaketen egintzak edo ez-egiteak egitea, kasuan kasuko jarduerak eskatzen duen zentzuzko arretarik gabe egiten badira.

B) Ondasun eta zerbitzuetan aldaketa, aizunketa, iruzurra edo engainua egiteagatik:

1. Ondasun edo zerbitzuak egin, banatu edo hornitzea haien osaketa, kopurua, pisua, neurria, kalitatea edo ezaugarriak bat ez datozenean indarreko xedapenekin edo administrazio baimenekin, edo ez direnean deklaraturakoen eta kasuan kasuko erregistroan jasotakoekin berdinak, edo enpresaburuak edo profesionalak eskainitakoekin berdinak; horrekin batera, oro har, engainua edo nahasbidea dakarren edozein egoera, edo ondasun edo zerbitzuaren egiazko izaera ezagutzea galarazten duena.

2. Iruzurra egitea ondasunak instalatu edo konpontzeko zerbitzuak edo etxeko laguntzarako zerbitzuak ematean, piezak ordezkatzeko prezioa goratzeko, kontsumitzaile edo erabiltzaileak baimena eman badu ere arau-hauslearen gezurrezko oharren ondorioz; egin gabeko lanen edo bermean dauden konponketen fakturazioa; kontsumitzaile edo erabiltzaileari adierazitakoak baino kalitate txarragoko osagarriekin egindako lanen fakturazioa, bai eta justifikatu gabe ordainaraztea eskulanaren, bidaien edo bisiten kontzeptuan sektore bakoitzerako kalkulatzeko diren batez besteko kostuak baino askoz handiagoak.

3. Uko egitea kontsumoko arbitraje sistemaren edo gatazkak auzibidetik kanpo konpontzeko beste edozein sistemaren menpe jartzeari, baldin eta enpresaburu edo profesionalak hari atxikita egotearen bereizgarriaren publizitatea egin badu.

4. Kontsumoko arbitraje sistemari edo kontsumo arloko gatazken bestelako konponbiderako edozein entitateri atxikita egotearen bereizgarria publizitatu, erakutsi edo erabiltzea baliozko atxikipenik izan gabe edo, izanda ere, atxikipena mugatua dela adierazten ez bada.

5. Konfiantza edo kalitate zigilu bat edo bereizgarri baliokide bat erakustea, edo konfiantza edo kalitate zigilu bat edo araututako bereizgarri baliokide bat zuzenean nahiz zeharka gogorarazten duten bereizgarriak edo aipamenak, beharrezkoa den baimena izan gabe.

6. Kontsumitzaile edo erabiltzaileak eskatu edo baimendu gabeko konponketa edo instalazio lanak edo antzekoak egitea berarentzat.

C) Produktu edo zerbitzuen salmenta eta horniketarako informazio, dokumentazio eta baldintza edo tekniken arloan:

1. Ondasun edo zerbitzuak egin, banatu, hornitu edo eskaintzea legeek eta erregelamenduek ezarri edo arautzen dituzten informazio betebeharrak behar bezala bete gabe, nahitaezkoa den edozein datu edo aipamenei dagokionez eta informazio horretarako aurreikusirik dauden bitartekoe-tatik edozein erabiliz.

2. Bidegabeki erabiltzea markak, ezaugarriak, trokelak edo antzeko bereizgarriak, nahitaezkoak ez erabiltzea edo erabiltzea arauko baldintzak betetzen ez dituztenak, horrek kontsumitzaileen interesei kaltea ekar diezaikekeen neurrian.

3. Ez izatea, ez eramatea edo gaizki eramatea nahitaez ezarritako dokumentazioa, liburuak edo erregistroak, kontsumitzaile edo erabiltzaileen interesen babesari eragiten diotenak.

4. Ondasun bat edozein esku-hartze edo eragiketara egiteko uzten denean, kontsumitzaile edo erabiltzaileei gordailu-agiri bat emateko betebeharra ez betetzea, bai eta nahitaezko baldintzak bete gabe ematea ere.

5. Kontsumitzaile edo erabiltzaileei ez ematea erabilera eta mantentze-lanen jarraibideak edo kasuan kasuko araudiak eskatzen duen beste edozein agiri, ondasun bat erabili, okupatu, mantendu eta kontserbatzeko edo zerbitzu batez gozatzeko.

6. Aurrekontuak egiteari uko egitea, nahitaezkoa denean edo kontsumitzaile edo erabiltzaileak hala eskatzen duenean, edo baldintzak edo prezioak inposatzea haiek egiteko, hori debekaturik dagoela, bai eta aurrekontuan aurreikusitako prezioak goratzea ere kontsumitzaile edo erabiltzailearen adostasunik gabe.

7. Kontsumitzaileei saldu edo haien esku jaretzea erabilera enpresarial edo profesionalerako baizik ez diren ondasunak.

8. Langile kualifikatuak izateko betebeharra ez betetzea kontsumitzaile edo erabiltzaileei horrek kaltea ekartzen ahal dienean.

9. Kontsumitzaile edo erabiltzaileen alde indarreko legerian ezarritako abal, aseguru edo beste-lako berme beharrezkoak ez eratzea.

10. Ondasun edo zerbitzuak pilatzea eta merkatutik kentzea prezioak igoarazteko edo aurreikusten diren gorakaden zain, kontsumitzaile edo erabiltzaileei kalte eginez.

11. Ondasun edo zerbitzuen prezioen informazio eta publizitatearen gaineko arauak ez betetzea.

D) Kontsumitzaile eta erabiltzaileekiko kontratuen arloan:

1. Eskatutako ondasunaren gutxieneko kopuru bat erosteko edo transakzioaren xede ez diren eta nahi ez diren ondasun edo zerbitzu osagarriak kontratatzeko baldintza ezartzea, berariazkoa nahiz esan gabekoa, edo benetan egin nahi den kontratazioa beste kontratu bat formalizatzearekin lotzea, ez bada salmenta unitate bat edo lotura funtzional bat bien artean, kasu horietan enpresak baliatzen duela bere nagusitasuna edo kontsumitzaile eta erabiltzailearen hautatze-askatasuna gutxituta dagoen egoera bat.

2. Egindako transakzioak edo emandako zerbitzuak frogatzen dituen ordainagiri, faktura edo ziurtagiririk ez ematea edo emateari uko egitea nahitaezkoa denean edo kontsumitzaile edo erabiltzaileak eskatzen duenean, edo formalizatu-tako kontratuen agiri bidezko justifikazioa ez ematea, bai eta halakoak emateagatik kobratzea edo prezioa handitzea.

3. Kontsumitzaile edo erabiltzaileei kobratzea edo kobratzen saiatzea iragarri edo agerian jarritako prezioak baino handiagoak, edo administrazioak baimendu edo ezarritakoak edo hari jakinarazitakoak baino handiagoak.

4. Kontsumitzaile edo erabiltzaileari ezkutatzea prezioaren zati bat, agerikoak ez diren ordainketa moduak edo prestazioak erabiliz, edo itxuraz hitzartutako prestazioen egiazko kalitatea edo kopuruak gutxituz.

5. Kontsumitzaile edo erabiltzaileari jasanaraztea prezioaren ordainketa gehigarria, foru lege honetan aurreikusitakoaren arabera justifikatu gabea, eta, oro har, prezioen gaineko arauak ez betetzea.

6. Erositako ondasunak emateko edo kontratatutako zerbitzua ematen hasteko erabakitako edo arauz finkatutako epea edo epeak ez betetzea.

7. Kontsumitzaile edo erabiltzaileak ordaindutako diru kopuruak itzultzeko atzerapena, justifikatu gabekoa, kontratua suntsiarazten bada enpresaburu edo profesionalak ez dituelako bete legez aurreikusitako edo kontratuan ezarritako betebeharrak.

8. Legez onartutako eta eskainitako ordainketa moduak ez onartzea, bai eta fakturatzea ere zerbait ordainketa modu erabiltzeagatik.

9. Ez betetzea urrutiko kontratazioek edo merkataritzako establezimenduetatik kanpoko kontratazioek dituzten baldintzak eta betebeharrak.

10. Justifikaziorik gabe mugatzea edo eragozteko kontsumitzaileak edo erabiltzaileak kontratuei bukaera emateko duen eskubidea, hala zerbitzuak emateko kontratuen kasuan, nola ondasunak segidan edo jarraiki hornitzeko kontratuen kasuan.

11. Eskaintzak, baldintzak edo adierazpenak idatziz ez formalizatzea, aplikagarria den araudiak hala eskatzen duenean.

E) Bermearen eta salmenta ondoko zerbitzuaren arloan:

1. Lege xedapenak ez betetzea, bermeen arloan eta kontsumoko ondasun eta zerbitzuak kontratuarekin bat etortzeari buruzko araubideari dagokionez.

2. Merkataritza bermean jasotako baldintzak ez betetzea, legez aurreikusitako kasuetan merkataritza bermearen agiria ez ematea, edo ematea ezarritako baldintzak bete gabe.

3. Bermealdian edo kontraprestazio ekonomikoki gabe egindako konponketen berri ez jasotzea.

4. Ondasunen konponketetan edo instalazioetan erabiltzen diren ordezkoren edo piezen prezioak goratzea, publikoarentzako salmenta-prezioarekin alderatuta, bai eta kontsumitzailearen eskura ez izatea ere ordezko piezen prezioa, edo justifikatu gabe atzeratzea horien hornidura markakoak ez diren tailer eta zerbitzu teknikoei.

5. Kontsumitzaileen esku jartzea erabilera luzeko ondasunak ordezko piezarik ez dagoenean beharrezkoa den moduan, edo ondasun horiek erosteko unean kontsumitzaileari eskainitako baldintzetan, horiek hobeak badira, eta, halaber, ez betetzea, kasu bakoitzean betetzera beharturik dagoenak, ordezkoak fabrikatzeko edo haien izakinak bermatzeko betebeharra, lege indardunek ezarritako baldintzetan.

6. Kontsumitzaileen eskura jartzea erabilera luzeko ondasunak horiek konpontzeko laguntza teknikoko zerbitzurik egon gabe, edo zerbitzu horiek nabarmen desegokiak direnean, bai eta ez betetzea ere zerbitzu horiek mantentzeko betebeharra.

F) Zaintza, kontrol eta ikuskapen jarduketegi dagokienez:

1. Kontsumoaren arloko eskumena duten agintariak eskatzen duten informazioa eta dokumenta-

zioa ez ematea; informazio ez-zehatza edo osatu gabea nahiz dokumentazio faltsua ematea.

2. Kontsumoaren arloko eskumena duten agintariak emandako hitzorduak edo egindako errekerimenduak ez betetzea.

G) Beste arau-hauste batzuk:

1. Kontsumitzaile edo erabiltzaileek kontsumo arloan dituzten eskubideak erabil ditzaten oztopatu, eragotzi edo zailtzea.

2. Kontsumitzaile edo erabiltzaileei ez ordaintzea dagozkien kalte-ordainak edo konpentsazioak.

3. Telekomunikazioetako sareen sarbiderako zerbitzuak hornitzen dituzten enpresek eta transakzio elektronikoetan erabiltzen diren ordainketa bitartekoen titularrek ez betetzea foru lege honetan, estatuko oinarrizko araudian edo lege sektorialetan ezarritako betebeharrak.

4. Moztea interes orokorreko zerbitzuen hornidura, segidakoa edo jarraikakoa, kontsumitzaileak, alde aurretik, mozketaren arrazoiaren berri ematen dion jakinarazpen bat jaso duen benetan egiaztatu gabe, edo mozketak egitea errekamazio bat aurkeztu ondoren, enpresak erantzunik eman gabe, salbu eta mozketak loturarik ez badu errekamazioaren arrazoiarekin.

5. Kontsumitzaileari arreta emateko doako telefono zenbakirik ez izatea, edo helbide elektronikorik, nahitaezkoa denean, edo haren funtzionamendurako ezarritako baldintzak ez betetzea.

6. Kontsumitzaile batek planteatutako errekamazioa osotara edo zati batean onartu izana ez betetzea, edo ez betetzea errekamazioaren edukiaz erdietsitako edozein akordio, bai eta ez betetzea ere arbitraje-laudo bat edo edozein akordio edo ebazpen lotesle, kontsumo arloko gatazken bestelako konponketarako edozein entitatetan gauzatu den prozedura amaitzen duena.

7. Ez betetzea posta helbideari eta posta elektronikoko helbideari edo telefono zenbakiari buruzko informazioa kontsumitzaile eta erabiltzaileen esku jartzeko betebeharra, horien bidez kexak eta errekamazioak jarri ahal izateko, eta ez betetzea horien jasotze-agiria emateko eta arrazoiz eta zentzuz erantzuteko betebeharra, foru lege honen 24.4 b) artikuluan aurreikusitako epe eta moduan.

78. artikulua. Arau-hauste astunak.

1. Arau-hauste astunak izanzen dira aurreko artikuluan arintzat hartzen direnak, irizpide hauekiko bat betetzen bada:

a) Kontsumitzaileen osasun edo segurtasunerako kalte edo arrisku larria.

b) Kontsumitzaileen interes ekonomikoen lesio larria.

c) Enpresaburu edo profesionalak lortutako etekina edo kontsumitzaile edo erabiltzaileari egindako kaltea 10.000 eurokoa edo handiagoa denean.

d) Arau-hauste orokortua, ukitutako hartzaileen kopuruari dagokionez.

2. Kasu guztietan, arau-hauste hauek astunak izanen dira:

a) Debekatutako ondasun edo zerbitzuak egin, banatu, eskaini, saldu eta maileguan eman jendearentzat, edo debekatutako salmenta modalitateak dituztenak, bai eta baimendu gabeko osagaiak edo ontziak dituztenak ere, edo nahitaezko baimenak edo kontsumitzaile edo erabiltzaileen babeserako ezarritako beste administrazio kontrol batzuk ez dituztenak.

b) Giza kontsumora desbideratzea edo kontsumitzaileen esku jartzea horretarako gai ez diren ondasunak edo berariaz beste erabilera batzuk dituztenak.

c) Kontsumitzaile eta erabiltzaileek izenpetzen dituzten kontratuetan abusuzko klausulak sartzea edo abusuzko jardunbideak izatea.

d) Kontsumoko ikuskatzailetzaren jarduketei aurka egin edo oztopoak jartzea, bai ikuskatuak bai haren ordezkariak, bai eta ikuskatzaileei lokal eta instalazioetan sartzea eragozteko edo oztopatzea ere, ikuskapen eta kontrol bisitak egitera joaten direnean.

e) Administrazioak hartutako neurriak ez betezea, kautelazkoak barne, bereziki ondasun immobilizatuak edo erregelamenduz gordailututako laginak baimenik gabe manipulatzeko, lekuz aldatzea edo erabiltzea, bai eta prestasunik gabe aritzea ere immobilizatutako salgaiak zaintzeko betebeharrari dagokionez.

f) Gatazkak konpontzeko entitate akreditatuei dagozkien informazio betebeharrak ez betetzea, azaroaren 2ko 7/2017 Legearen 40. artikulua baldintzetan; lege horren bidez, Espainiako ordenamendu juridikoan sartu zen Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko maiatzaren 21eko 2013/11/EB Zuzentaraua, kontsumoaren arloan auziak konpontzeko bestelako sistemei buruzkoa.

79. artikulua. Arau-hauste oso astunak.

Hauek dira arau-hauste oso astunak:

1. Arin edo astunaren kalifikazioa izanda, enpresaburu edo profesionalari sortzen dioten etekina edo kontsumitzaile edo erabiltzaileari eragiten dioten kaltea 100.000 eurotik gorakoa denean.

2. Astun gisa deskribatutako jokabideak, kontsumitzaile edo erabiltzaileengan alarma edo mesfidantza sortzen duen nahasmendu soziala eragiten dutenak, edo sektore ekonomiko bati dagokionez kalte orokorra eragiten dietenak.

3. Administrazio publikoen zerbitzuan foru lege honetan ezarritako eginkizunak betetzen dituzten langileen kontrako errepresaliak nahiz beste edozein motatako presioa.

III. KAPITULUA Zehapenak

80. artikulua. Zehapenak.

1. Foru lege honetan tipifikatutako arau-hausteei ondoko zehapenak ezarriko zaizkie:

a) Arau-hauste arinetarako, 150 eurotik 10.000 eurora bitarteko isuna, maila hauekin:

– Gutxieneko maila, 150etik 3.000 eurora bitarteko.

– Erdiko maila, 3.001etik 6.000 eurora bitarteko.

– Gehieneko maila, 6.001etik 10.000 eurora bitarteko.

b) Arau-hauste astunetarako, 10.001 eurotik 100.000 eurora bitarteko isuna, maila hauekin:

– Gutxieneko maila, 10.001etik 30.000 eurora bitarteko.

– Erdiko maila, 30.001etik 60.000 eurora bitarteko.

– Gehieneko maila, 60.001etik 100.000 eurora bitarteko.

c) Arau-hauste oso astunetarako, 100.001 eurotik 1.000.000 eurora bitarteko isuna, maila hauekin:

– Gutxieneko maila, 100.001etik 300.000 eurora bitarteko.

– Erdiko maila, 300.001etik 600.000 eurora bitarteko.

– Gehieneko maila, 600.001etik 1.000.000 eurora bitarteko.

2. Arau-hauste arinetarako aurreikusitako gehieneko zenbatekoa handitzen ahalko da arau-haustearen xede diren ondasun eta zerbitzuen balioa edo publizitate kanpainaren edo merkataritza komunikazioen kostua halako lau egiteraino,

baldin eta arau-haustea bitarteko horien bidez egiten bada.

3. Arau-hauste astunetarako aurreikusitako gehieneko zenbatekoa handitzen ahalko da arau-haustearen xede diren ondasun eta zerbitzuen balioa edo publizitate kanpainaren edo merkataritzako komunikazioen kostua halako sei egiteraino, baldin eta arau-haustea bitarteko horien bidez egiten bada.

4. Aurreikusitako gehieneko zenbatekoa handitzen ahalko da arau-haustearen xede diren ondasun eta zerbitzuen balioa edo publizitate kanpainaren edo merkataritzako komunikazioen kostua halako zortzi egiteraino, baldin eta arau-haustea bitarteko horien bidez egiten bada.

81. artikulua. Zehapenen mailakatzea.

1. Zehapenen zenbatekoa honako irizpide hauen arabera mailakatuko da:

a) Arau-haustearen xede den produktuaren salmenta bolumena edo zerbitzuen fakturazioarena.

b) Enpresaburu edo profesionalaren salmenta kopurua osotara.

b) Lortu den legez kontrako etekinaren zenbatekoa.

c) Kontsumitzaile edo erabiltzaileei eragindako kalte-galerak.

d) Ukitutakoen kopurua.

e) Doloa edo errua izatea.

f) Arau-haustean berrerori edo jarraitu eta errepikatu izana.

g) Ondasuna edo zerbitzua kontsumitzaile zaurgarriengana zuzenduta dagoenean.

h) Arau-hausleak merkatuan toki garrantzitsua izatea.

i) Administrazio publikoak aurretik egindako ohartarazpenak edo errekerimenduak egotea.

2. Hauek dira inguruabar aringarriak:

a) Prozedura irekitzeak eragin dituen irregularitasunak edo kalteak prestutasunez konpontzea edo zuzentzea, osotara nahiz partzialki.

b) Gatazkak auzibidetik kanpo konpontzeko sistemetako edozeinen menpe jartzea egitateak.

3. Hauek dira inguruabar astungarriak:

a) Kontsumitzaile eta erabiltzaileei eragindako kalteak ez konpontzeko borondate agerikoa.

b) Kontsumitzaile edo erabiltzaile batekiko botere egoera batez baliatzea, edo hautatze askatasuna gutxituta duen batez, edozein dela ere arrazoia.

4. Zehapena aldatzen duten inguruabarrak ez dira kontuan hartu behar foru lege honek arau-hauste motan jaso baditu edo kontuan hartu baldin badira arau-haustearen astuntasuna kalifikatzeko.

5. Arau-hausleari behar adinako isuna ezarriko zaio, arauak urratzea harentzat ez dadin izan hautsitako arauak ez betetzea baino onuragarriagoa. Betiere proportzionaltasunaren printzipioari jarraituko zaio eta arau-haustea sortu duen egitatearen astuntasunaren arabera zehapena ezarriko da.

82. artikulua. Zehapenak murriztea borondatez ordainduta.

1. Prozedura ebazteko eskumena duen organoak isunen zenbatekoaren %50eko murrizketa ezarriko du isuna borondatez ordaintzen bada prozedura hasteko ebazpenean emandako epea bukatu aurretik.

2. Borondatezko ordainketak berekin ekarriko du atzera egitea edo uko egitea administrazio bidean zehapenaren kontra edozein egintza edo errekurtsio aurkezteari, eta ordainketa egiten den egunean bukatuko da prozedura, administrazioarekiko auzibiderako aukera zabalik utzita.

3. Prozedura borondatezko ordainketarekin bukatzen bada, horrek ez du eraginik izanen hondatutako egoera berrezartzeari edo arau-haustek eragindako kalte-galeren ordaina zehazteari dagozkionez.

83. artikulua. Zehapenaren exekuzioa.

Zehapen prozedura amaitzen duen ebazpena exekutiboa izanen da haren kontra administrazio bidean inolako errekurtsio arruntik aurkezterik ez dagoenean, eta ebazpenean hartzen ahalko dira behar diren kautelazko xedapenak haren eraginkortasuna bermatzeko exekutiboa ez den bitartean; xedapen horietako bat izan daiteke hartutako behin-behineko neurriak mantentzea, halakorik bada.

Ebazpena exekutiboa denean, kautelaz eteten ahalko da interesdunak administrazioari aditzera ematen badio administrazio bidean irmo den ebazpenaren kontrako administrazioarekiko auzi-errekurtsioa aurkezteko asmoa duela. Kautelazko etenaldi hori bukatuko da:

a) Legez aurreikusitako epea iragan bada interesdunak administrazioarekiko auzi-errekurtsioa jarri gabe.

b) Interesdunak administrazioarekiko auzi-errekurtsua jarri baldin badu:

Lehena. Tramite berean ez bada eskatu aurkaratutako ebazpena kautelaz etetea.

Bigarrena. Organo judizialak erabakia hartzen badu eskatutako kautelazko etenaldiaz, hartan aurreikusitako baldintzetan.

84. artikulua. Zehapen osagarriak.

Zehapena ezartzen duen ebazpenak erabakitzen ahalko du neurri hauetako bat edo batzuk jarzea:

a) Arau-hausleari eskatzea arau-haustearen ondorioz aldatutako egoera jatorrizko egoerara itzul dezala, eta, hala badagokio, kontsumitzaileari edo erabiltzaileari eragindako kalte eta galera frogatuen ordaina eman dezala. Kalte eta galera horiek zehapena ezartzeko eskumena duen organoak zehaztuko ditu.

b) Konfiskatzea eta, kasua bada, suntsitzea salgai aizundua, hondatua, faltsutua, iruzurrezkoa, identifikatu gabea edo kontsumitzailearentzat arriskua ekar dezakeena.

Arau-hauslearen kargura izanen dira aurreko paragrafoan hartutako neurriek dakartzaten gas-tuak, barne hartuta, besteak beste, garrarioaren, banaketaren eta suntsiketaren ondoriozkoak.

c) Oso astuntzat hartutako arau-hausteen kasuan, enpresa, establezimendu edo industria arau-hauslea ixtea, edo haren jarduera bertan behera uztea, gehienez ere bost urtez.

d) Publizitatearen arloko arau-hausteen kasuan, arau-hausleari eskatzea zuzenketa komunikatu bat argitara dezala, zehapen ebazpenean zehazten diren baldintza berberetan edo antzekoetan.

e) Ezarritako zehapenen publizitatea, administrazio-bidean irmo bihurtu direnean, bai eta pertsona natural edo juridiko erantzuleen izen-abizenak, izena edo sozietate-izena, arau-hausteen izaera, bai eta dagokien produktu, jarduera edo zerbitzuarena ere, baldin eta kontsumitzaileen eta erabiltzaileen osasunerako edo segurtasunerako benetako arriskua edo kaltea badago, edo haien interes ekonomikoak larriki kaltetzen badira, antzeko arau-hausteeetan berrerortzen badira edo arau-haustea nahita egin dela egiaztatzen bada.

Zehapenen publizitatea Nafarroako Gobernua-ren Gardentasun Atariaren eta kontsumoaren arloko eskumena duen departamentuaren webgunearen bidez eginen da urtebetez, eta hedabideetan ere egiten ahalko da. Zehapena ezartzen duen

ebazpenean zehaztuko da argitaratzeko bitartekoa edo bitartekoak. Argitalpenaren kostua zehapena jaso duenari eskatzen ahalko zaio.

IV. KAPITULUA **Erantzukizuna**

85. artikulua. Subjektu erantzuleak.

1. Foru lege honetan tipifikatutako arau-hausteen erantzule izanen dira horien erantzule diren pertsona fisiko edo juridikoak eta nortasun juridikorik gabeko batasunak eta entitateak, doloa edo errua tartean izanik, horietan parte hartu edo horiek egiten badituzte egitez nahiz ez-egitez.

2. Ondasun ontziratuetan, etiketatuetan edo osoko itxiturarekin itxitakoetan egindako arau-hausteen erantzule izanen da etiketan ageri den pertsona, sinadura edo sozietate-izena, enpresaburu edo profesional banatzailea barne. Salbuespentzat hartuko da egiaztatzen bada produktuaren edukitzaileak hura faltsutu edo gaizki kontserbatu duela, baldin eta kontserbatzeko baldintzak zehazturik badaude etiketan.

Erantzule solidarioa izanen da prestatzailea, fabrikatzailea edo ontziratzailea eta banatzailea, etiketan ageri ez dena, frogatzen bada egindako arau-haustearen berri zuela eta baimena eman zuela.

Etiketak faltsutu baldin badira, erantzukizuna izanen da faltsutzea egin duenarena eta faltsutzearen jakitun izanda ondasunak merkaturatzen dituztenena.

3. Solte saldutako edo etiketarik gabe ontziratutako ondasunetan egindako arau-haustee-tan edo etiketan erantzulea identifikatzeko beharrezkoak diren datuak ez daudenean, indarreko araudian ezarritakoarekin bat, edukitzailea izanen da erantzulea, salbu eta horrek lehenagoko edukitzaile baten erantzukizuna identifikatzen ahal duenean ziurtasunez, banatzailea barne.

4. Zerbitzuak ematean egindako arau-haustee-tan, kontsumitzaileak norekin kontratatu zuen zerbitzua, pertsona fisiko edo juridiko hori, edo legez beharturik dagoena.

5. Bide telematikoaz egindako ondasun eta zerbitzuen publizitatean, eskaintzan eta kontratazioan egindako arau-haustee-tan, iragarlea edo, halakorik izan ezean, orrialdearen titularra.

6. Ondasunekin adostasunik ez izatearekin lotutako arau-haustee-tan, haien saltzaileak, eta, kasua bada, fabrikatzailea, aplikatzekoa den araudian ezarritako baldintzetan.

7. Arau-hauste bat pertsona juridiko bati egozten zaionean, erantzuleztat hartzen ahalko dira haren zuzendaritza organoko kideak diren pertsona fisikoak, bai eta prestaketaz eta kontrolaz arduratzen diren teknikariak ere, sozietateen arloan indarra duen legeriarekin bat.

Pertsona juridikoen kasuan, modu frogagarrian egiaztatzen bada kideren batek uko egin diola edo kontrako botoa eman diola arau-hauste gisa tipifikatutako jarduketara egiteari, kide hori erantzukizunetik salbuetsirik egonen da.

8. Europar Batasuneko beste estatu batzuetako edo Europar Batasunekoak ez diren estatu batzuetako ondasunak merkaturatzean egindako arau-hausteetan, horien erantzulea izanen da produktua Espainiako merkaturan aurrenekoz sartzen edo zirkulazioan jartzen duen pertsona fisiko edo juridikoa.

9. Kontsumoaren arloan indarra duen legerian aurreikusitako betebeharrak betetzea zenbait pertsonari batera dagokionean, edo arau-haustea zenbait pertsonari egozten ahal bazaie eta ez bada posible zehaztea haietako bakoitzaren parte-hartzea, denak izanen dira egindako arau-hausteen eta ezartzen diren zehapenen erantzule solidarioak.

Lehen xedapen iragankorra. Araubide iragankorra.

Foru lege hau garatzeko xedapenak eman bitartean, indarra izaten segituko dute bere arau-esparru materialean sartuta dauden gaien gaineko arauak, foru legearen kontra ez doazen heinean.

Bigarren xedapen iragankorra. Zehapen prozedurak.

Foru lege hau ez da aplikatuko indarra hartu aurretik hasitako zehapeneko administrazio prozeduretan, salbu eta foru lege hau ustezko arau-hausleentzat onuragarriagoa denean.

Xedapen indargabetzaile bakarra.

Indarrik gabe gelditzen dira foru lege honetan xedatutakoaren kontra dauden maila bereko edo beheragoko xedapen guztiak, eta berariaz, honako hauek:

– 7/2006 Foru Legea, ekainaren 20koa, kontsumitzaileak eta erabiltzaileak babesteari buruzkoa.

– 172/1994 Foru Dekretua, irailaren 19koa, kontsumitzaile eta erabiltzaileen babesaren arloko arau-hausteetarako zehapen prozedura ezartzen duena.

– 1988ko otsailaren 5eko Foru Agindua, Industria, Merkataritza eta Turismoko kontseilariak emana, kontsumitzaile eta erabiltzaileen erakundeentzako dirulaguntzak arautzen dituena..

– 1992ko martxoaren 24ko Foru Agindua, Industria, Merkataritza, Turismo eta Laneko kontseilariak emana, ibilgailuetarako gasolinak eta gasolioak publikoari saltzeko establezimenduetan izan beharreko ikuskapen liburuaren eta erreklamazio orrien eredia onesten duena.

Azken xedapenetako lehena. Erregelamenduzko garapena.

Foru Gobernuari baimena ematen zaio foru lege hau garatu eta aplikatzeko behar diren xedapenak eman ditzan.

Azken xedapenetako bigarrena. Zehapenen zenbatekoak eguneratzea.

Foru Gobernuari dagokio isunetarako aurreikusitako zenbatekoak berrikusi eta eguneratzea; horretarako, kontuan hartuko da kontsumoko prezioen indizeen aldaketa.

Azken xedapenetako hirugarrena. Indarra hartzea.

Foru lege honek Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunean hartuko du indarra.

E saila:
INTERPELAZIOAK, MOZIOAK ETA ADIERAZPEN POLITIKOAK

10-22/ITP-00032. Interpelazioa, Nafarroako Gobernuak suteak prebenitzeko eta dagozkion zerbitzuak antolatzeko darabilen politika orokorrari buruzkoa.

ADOLFO ARAIZ FLAMARIQUE JAUNAK AURKEZTU DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Adolfo Araiz Flamarique jaunak Nafarroako Gobernuak suteak prebenitzeko eta dagozkion zerbitzuak antolatzeko darabilen politika orokorrari buruz aurkezturiko interpelazioa.

2. Interpelazio hori Osoko Bilkuran izapideztea.

3. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

INTERPELAZIOAREN TESTUA

EH Bildu Nafarroa talde parlamentarioari atxikitako foru parlamentari Adolfo Araiz Flamarique jaunak, Legebiltzarreko Erregelamendu indarduan ezarritakoaren babesean, Nafarroako Gobernuari zuzendutako interpelazio hau aurkeztu du, Osoko Bilkuran eztabaidatzeko:

Nafarroako Gobernuak Gobernuak suteak prebenitzeko eta dagozkion zerbitzuak antolatzeko darabilen politika orokorrari buruzkoa.

Iruñean, 2022ko irailaren 8an

Foru parlamentaria: Adolfo Araiz Flamarique

10-22/ITP-00033. Interpelazioa, energia tarifen igoera jarraitu eta etengabearen aurrean Nafarroako enpresa txiki eta ertainak babesteko politika orokorrari buruzkoa.

LAURA AZNAL SAGASTI ANDREAK AURKEZTU DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Laura Aznal Sagasti andreak energia tarifen igoera jarraitu eta etengabearen aurrean Nafarroako enpresa txiki eta ertainak babesteko politika orokorrari buruz aurkezturiko interpelazioa.

2. Interpelazio hori Osoko Bilkuran izapideztea.

3. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

INTERPELAZIOAREN TESTUA

EH Bildu Nafarroa talde parlamentarioko foru parlamentari Laura Aznal Sagastik, Legebiltzarreko Erregelamenduan ezarritakoaren babesean, honako interpelazio hau aurkezten du, Osoko Bilkuran eztabaidatu eta bozkatzeko.

Ikusirik argiaren eta gasaren prezioen igoera neurrigabeak zalantzan jarri duela zenbait negozio, saltoki eta enpresa txiki eta ertainen bideraga-

rritasuna, ondoko interpelazioa aurkezten diogu Nafarroako Gobernuari:

Interpelazioa, energia tarifen igoera jarraitu eta etengabearen aurrean Nafarroako enpresa txiki eta ertainak babesteko politika orokorrari buruzkoa.

Iruñean, 2022ko irailaren 9an

Foru parlamentaria: Laura Aznal Sagasti

10-22/ITP-00034. Interpelazioa, osasungintzako itxarote-zerrenden kudeaketaren arloko politika orokorrari buruzkoa.

DOMINGO GONZÁLEZ MARTÍNEZ JAUNAK AURKEZTU DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Domingo González Martínez jaunak osasungintzako itxarote-zerrenden kudeaketaren arloko politika orokorrari buruz aurkezturiko interpelazioa.

2. Interpelazio hori Osoko Bilkuran izapidetzea.

3. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

INTERPELAZIOAREN TESTUA

EH Bildu Nafarroa talde parlamentarioari atxikitako foru parlamentari Txomin González Martí-

nez jaunak, Legebiltzarreko Erregelamenduan ezarritakoaren babesean, osasungintzako itxarote-zerrenden kudeaketaren arloko politika orokorrari buruzko honako interpelazio hau aurkezten du, Osoko Bilkuran eztabaidatzeko:

Kontsultetarako itxarote-zerrendak eta itxarote-zerrenda kirurgikoak luzatzen ari dira nabarmen. Pandemiak eragina izan du zerrendetan dauden gaixo kopuruaren hazkunderan, baina COVID-19 egonkortu ostean, itxarote-zerrendetan dauden pertsonen kopuruak hazten jarraitzen du. Hori dela eta, interpelazio hau aurkezten diogu Nafarroako Gobernuari:

Interpelazioa, Osasunbidea-Nafarroako Osasun Zerbitzuko kontsultetarako itxarote-zerrenden egungo egoerari eta kudeaketari buruzkoa.

Iruñean, 2022ko irailaren 12an

Foru parlamentaria: Txomin González Martínez

10-22/ITP-00035. Interpelazioa, laneko arriskuen prebentzioaren arloko politika orokorrari buruzkoa.

IZQUIERDA-EZKERRA TALDE PARLAMENTARIO MISTOAK AURKEZTU DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Izquierda-Ezkerra talde parlamentario mistoak laneko arriskuen prebentzioaren arloko politika orokorrari buruz aurkezturiko interpelazioa.

2. Interpelazio hori Osoko Bilkuran izapideztea.

3. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

INTERPELAZIOAREN TESTUA

Izquierda-Ezkerra talde parlamentario mistoaren eledun Marisa De Simón Caballero andreak, Legebiltzarreko Erregelamenduan ezarritakoaren babesean, honako interpelazio hau aurkezten du, hurrengo kontroleko Osoko Bilkuraren gai-zerrendan sar dadin.

Nafarroako Foru Komunitateko istripu kopuruak oso kezagarria izaten jarraitzen du, autonomia erkidego okerrenetakoa da lan istripuen kopuruari begiratzuz gero.

Intzidentzia-tasa 10.000 langileko 312,7 laneko istripukoa izan da urtearen lehen erdian, estatuko batez bestekoa baino 76,2 puntu gehiago.

Nafarroako estatuko batez besteko istripu kopurua gaintzen du sektore guztietan, eta bereziki kezagarria da eraikuntzaren sektoreko intzidentzia-tasa, 10.000 langileko 665 istripukoa baita.

Zenbaki absolututan, 2022ko urtarrila eta ekaina artean 6.016 istripu izan dira in itinere eta laneko jardunaldian, iazko tarte berean baino % 13,44 gehiago.

Nafarroako istripu kopuruaren datuen arabera, 2022ko urtarriletik uztaile bitartean 14 pertsona hil ziren lan istripu baten ondorioz, iazko kopuru bera. Istripu larriak 56 izan ziren, iazko 61 kasuen aldean.

Uztailean izandako lan istripuen ondorioz 5 pertsona hil ziren eta 3 larriki zauritu.

Horregatik guztiagatik, Izquierda-Ezkerra talde parlamentario mistoak, Nafarroako "datu txar-txarrak" ikusita, lan-istripuen tasa jaiste aldera laneko arriskuen prebentzioaren arloan darabilen politika orokorrari buruzko interpelazio hau aurkezten dio Nafarroako Gobernuari.

Agerikoa da egoerak ez duela hobera egiten, eta horregatik guztiagatik, Izquierda-Ezkerra talde parlamentario mistoak, Nafarroako "datu txar-txarrak" ikusita, lan-istripuen tasa jaiste aldera laneko arriskuen prebentzioaren arloan darabilen politika orokorrari buruzko interpelazio hau aurkezten dio Nafarroako Gobernuari.

- Istripu kopuru altua eragiten duten arrazoen azterketa eta lan prekaritatearekin duen lotura.

- Lan arriskuak eta laneko istripuak prebentziorako eta murrizteko neurri zehatzak.

- Lan ikuskaritzaren, Nafarroako administrazio publikoen (osasuna, garapen ekonomiko eta enpresariala...), enpresen, sindikatuen, Lan Osasunaren Institutuaren eta langileen ekarpena istripuen prebentziora eta laneko arriskuen murrizketari dagokienez.

Iruñean, 2022ko irailaren 13an

Foru parlamentaria: Marisa de Simón Caballero

10-22/ITP-00036. Interpelazioa, larrialdi klimatikoaren arloko politika orokorrari buruzkoa.

AINHOA AZNÁREZ IGARZA ANDREAK AURKEZTU DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Ainhoa Aznárez Igarza andreak larrialdi klimatikoaren arloko politika orokorrari buruz aurkezturiko interpelazioa.

2. Interpelazio hori Osoko Bilkuran izapidetzea.

3. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

INTERPELAZIOAREN TESTUA

Nafarroako Podemos-Ahal Dugu foru parlamentarien elkarteari atxikitako foru parlamentari Ainhoa Aznárez Igarza andreak, Legebiltzarreko Erregelamenduan xedatuaren babesean, honako interpelazio hau aurkezten du, Osoko Bilkuran eztabaidatzeko:

Interpelazioa, larrialdi klimatikoaren arloko politika orokorrari buruzkoa.

Iruñean, 2022ko irailaren 15ean

Foru parlamentaria: Ainhoa Aznárez Igarza

F saila:
GALDERAK

10-22/POR-00294. Galdera, honako mozio hau betetzeari buruzkoa: Nafarroako Gobernua premiatzen da Hiri erabilerako uraren ziklo integralaren Plan Gidariaren ezarpena aurrera dezan Leringo Edateko Uren Araztegiaren eraikuntzari dagokionez.

MIGUEL BUJANDA CIRAUQUI JAUNAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Miguel Bujanda Cirauqui jaunak aurkeztutako galdera, honako mozio hau betetzeari buruzkoa: Nafarroako Gobernua premiatzen da Hiri erabilerako uraren ziklo integralaren Plan Gidariaren ezarpena aurrera dezan Leringo Edateko Uren Araztegiaren eraikuntzari dagokionez.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Lurralde Kohesiorako Batzordean izapidetzea.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

GALDERAREN TESTUA

Nafarroako Gorteetako kide den eta Navarra Suma (NA+) talde parlamentarioari atxikia dagoen Miguel Bujanda Cirauqui jaunak, Legebiltzarreko Erregelamenduan ezarrita dagoenaren babesean, honako galdera hau aurkezten du, Lurralde Kohesiorako kontseilariak Batzordean ahoz erantzun dezan:

10-21 MOC-00142 mozioaren betetze-egoera:

“Nafarroako Gobernua premiatzea Hiri erabilerako uraren ziklo integralaren plan gidariaren ezarpena azkartu dezan, Leringo Edateko Uren Araztegia eraikiz, Nafarroako ubidearen Egako adarraren berrastea aprobetxatuta, eta REACT funtsak erabil ditzan hura betearazteko”.

Iruñean, 2022ko irailaren 12an

Foru parlamentaria: Miguel Bujanda Cirauqui

10-22/POR-00295. Galdera, Alde Zaharra/II. Zabalguneko sexu- eta ugalketa-osasunaren arretarako zentroko emagin-defizitari buruzkoa.

ANA ISABEL ANSA ASCUNCE ANDREAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Ana Isabel Ansa Ascunce andreak aurkeztutako galdera, Alde Zaharra/II. Zabalguneko sexu- eta ugalketa-osasunaren arretarako zentroko emagin-defizitari buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Osasun Batzordean izapidetzea.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

GALDERAREN TESTUA

Geroa Bai talde parlamentarioari atxikitako foru parlamentari Ana Ansa Ascunce andreak, Legebiltzar honetako Erregelamenduan ezartzen denaren babesean, honako galdera hau aurkeztu du, Nafarroako Gobernuko Osasuneko kontseilariak batzordean ahoz erantzun dezan:

II. Zabalguneko / Alde Zaharreko Sexu- eta ugalketa-osasunaren arretarako zentroak, zeinak Lez-

kairuko Zalduko pazienteak ere artatzen baititu, hiru emagin eta ginekologiako lau espezialistaz osaturiko plantilla dauka.

Kontua da 2022ko ekainean, aurreikusita zegoen bezala, emagin batek erretiroa hartu zuela, eta postu hori ez dela oraindik ere bete.

Halaber, orain dela bi hilabetetik bajaran dago emaginetako beste bat. Baja-aldi hori itxuraz luzea izanen da, eta une oso puntaletan baino ez zaio ordezkorik jarri.

Hori horrela, gaur den egunean emagin bat baizik ez dago, bere gain lan-zama handia hartzen ari dena, eta artatu ezin dituen pazienteak beste Sexu- eta ugalketa-osasunaren arretarako zentro batzuetara bideratuak izaten ari dira.

Hori guztia dela-eta, ahozko galdera hau aurkeztu da:

Zer irtenbide proposatu du Osasun Departamentuak epe labur nahiz ertainera, emagin-defizitari aurre egiteko eta emakume haurdunentzako arretari nahiz haiek ematen dituzten beste arreta batzuei erantzun ahal izateko?

Iruñean, 2022ko irailaren 14an

Foru parlamentaria: Ana Ansa Ascunce

10-22/POR-00296. Galdera, modu egonkorrean bete gabeko mediku eta mediku lanpostuetarako zerbitzu eginkizunak emateari buruzkoa.

CRISTINA IBARROLA GUILLÉN ANDREAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Cristina Ibarrola Guillén andreak aurkeztutako galdera, modu egonkorrean bete gabeko mediku eta mediku lanpostuetarako zerbitzu eginkizunak emateari buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Osasun Batzordean izapidetzeta.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

GALDERAREN TESTUA

Nafarroako Gorteetako kide den eta Navarra Suma talde parlamentarioari atxikia dagoen Cristina Ibarrola Guillén andreak, Legebiltzarreko Erregelamenduan ezartzen denaren babesean, honako galdera hau aurkeztu du, Nafarroako Gobernuak Osasuneko kontseilariak Osasun Batzordean ahoz erantzun dezan:

Zenbat zerbitzu-eginkizun baimendu dira medikuntzako langileentzat, eta medikuntzako zenbat postu daude egonkortasunez bete gabeko?

Iruñean, 2022ko irailaren 15ean

Foru parlamentaria: Cristina Ibarrola Guillén

10-22/PES-00252. Galdera, Arraiz-Orkingo zeharbideari buruzkoa.

FRANCISCO PÉREZ ARREGUI JAUNAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Francisco Pérez Arregui jaunak Arraiz-Orkingo zeharbideari buruz aurkezturiko galdera.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Nafarroako Gobernuari igortzea, Legebiltzarreko Erregelamenduko 194. artikulua agindutakoari jarraikiz, idatzizko erantzuna bidal dezan.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

GALDERAREN TESTUA

Nafarroako Gorteetako kide den eta Navarra Suma (NA+) talde parlamentarioari atxikita dago-

en Francisco Pérez Arregui jaunak, Legebiltzarreko Erregelamenduan ezarritakoaren babesean, honako galdera hau egiten du, Nafarroako Gobernuak idatziz erantzun dezan:

Arraiz-Orkingo zeharbidetik igarotzen den trafiko handiaren ondoriozko egoera beldurgarria da, ia egunero inpaktuak gertatzen ari baitira fatxada eta balkoietan, arrisku nabaria sorturik are herritarrentzat ere, eta batez ere ikastetxera joateko autobusa hartzen duten haurrentzat. Problema hori esponentzialki areagotzen doa, kontuan harturik berehala abiaraztekoa dela Iraizotz-UI-tzamako industrialdearen handitzea.

Departamentuak begi-bistako arrisku hori gainditzeko zer urrats egiteko asmoa du?

Orain arte zer urrats egin ditu horretarako?

Obrak egiteko zer epe aurreikusten du?

Iruñean, 2022ko irailaren 12an.

Foru parlamentaria: Francisco Pérez Arregui

10-22/PES-00253. Galdera, gogoz kontrako bakardadearen aurkako foru-estrategia prestatzeari buruzko mozioaren betetze-mailari buruzkoa.

ISABEL OLAVE BALLARENA ANDREAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Bartzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Isabel Olave Ballarena andreak aurkezturiko galdera, gogoz kontrako bakardadearen aurkako foru-estrategia prestatzeari buruzko mozioaren betetze-mailari buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Nafarroako Gobernuari igortzea, Legebiltzarreko Erregelamenduko 194. artikulua agindutakoari jarraikiz, idatzizko erantzuna bidal dezan.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

GALDERAREN TESTUA

Nafarroako Gorteetako kide den eta Navarra Suma (NA+) talde parlamentarioari atxikita dagoen Isabel Olave Ballarena andreak, Legebiltzarreko Erregelamenduan ezarritakoaren babesean, galdera hau aurkeztu du, idatziz erantzun dakion:

“Gogoz kontrako bakardadearen aurkako foru-estrategia” bat prestatzeari buruz 2022ko otsailean onetsitako mozioak eta bakardade horren aurkako plan operatiboaren taxuketak zer betetze-maila dute?

Iruñean, 2022ko irailaren 12an.

Foru parlamentaria: Isabel Olave Ballarena

10-22/PES-00254. Galdera, Palacio de Arozteguia SL eta Hotel Palacio Arozteguia S.L merkataritza-enpresek eta Aroztegia Udalez gaindiko Plan Sektorialaren Konpentsazio Batzordeak aurkeztutako ondare-erantzukizuneko erreklamazioari buruzkoa.

ADOLFO ARAIZ FLAMARIQUE JAUNAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Bartzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Adolfo Araiz Flamarique jaunak aurkezturiko galdera, Palacio de Arozteguia SL eta Hotel Palacio Arozteguia S.L merkataritza-enpresek eta Aroztegia Udalez gaindiko Plan Sektorialaren Konpentsazio Batzordeak aurkeztutako ondare-erantzukizuneko erreklamazioari buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Nafarroako Gobernuari igortzea, Legebiltzarreko Erregelamenduko 194. artikulua agindutakoari jarraikiz, idatzizko erantzuna bidal dezan.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

GALDERAREN TESTUA

EH Bildu Nafarroa talde parlamentarioko Adolfo Araiz Flamarique jaunak galdera hauek aurkeztu dizkio Legebiltzarreko Mahaiari, izapidetu daitezten eta Lehendakartzako, Berdintasuneko, Funtzio Publikoko eta Barneko Departamentuak idatziz erantzun ditzan:

2021eko abuztuaren 6an, idazki bana aurkeztu zuten Salvador Urbistondo Arotzarena jaunak, Palacio Arozteguia SL eta Hotel Palacio de Arozteguia SL merkataritza-sozietateen izenean, eta

Aroztegia Jauregiaren inguruan sustatutako turismo-, hotel-, kirol- eta egoitza-eremuaren Udalez gaindiko Plan Sektorialaren Konpentsazio Batzordeak. Idazki horien bitartez eskatzen zen hasiera eman zekiola ondare-erantzukizuneko espedienteari, zeinaren bidez Foru Komunitateko Administrazioaren eta Estatukoaren erantzukizun solidarioa eskatzen baitzen.

Merkataritza-sozietateek aurkeztutako erreklamazioak honako kopuruetan zehazten zuen ustezko ondare-kaltea:

	Sortutako kaltea	Lortu gabeko irabazia	Guztira
Palacio Arozteguia SL	12.072.612,54	6.859.823,72	18.932.436,26
Hotel Palacio Arozteguia SL	6.830.400,59	17.897.539,47	24.727.940,06
	18.903.013,13	24.757.363,19	43.660.376,32

Bestalde, Aroztegiko Udalez gaindiko Plan Sektorialaren Konpentsazio Batzordeak aurkezturikoan, sortutako kaltea 735.477,81 eurokoa zela esaten zen.

Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkideari buruzko urriaren 1eko 39/2015 Legeko 91.3 artikulua honako hau ezartzen du:

“Prozedura hasten denetik sei hilabete igarozten badira esanbidezko ebazpenik eman eta jakinarazi gabe edo, kasua bada, akordiorik lortu gabe, ulertu ahalko da ebazpena partikularrari kalte-ordaina ematearen aurkakoa dela”.

Nafarroako Kontseiluari buruzko ekainaren 9ko 8/2016 Foru Legearen 14.1.i) artikulua honako hau xedatzen du:

“1.- Honako afera hauetan Nafarroako Kontseiluaren aholkua nahitaez eskatu beharko da:

(...) i) Ondare-erantzukizuneko erreklamazioak, zeinetan hirurehun mila euroko edo gehiagoko kalte-ordaina eskatzen den”.

Horrenbestez, honako galdera hauek aurkeztu ditut, idatziz erantzun dakien:

1.- Burututa al daude Palacio Arozteguia SL eta Hotel Palacio Arozteguia SL merkataritza-sozietateek eta Aroztegia Jauregiaren Konpentsazio Batzordeak abiarazitako ondare-erreklamazioen prozedurak?

2.- Zer datatan amaitzen zen prozedura horiek burutzeko epea? Administrazio-isiltasun bidez ezetsiak izan al dira?

3.- Eskatu al zaio Nafarroako Kontseiluari ondare-erantzukizuneko erreklamazio horiei buruz nahitaezkoa den irizpena jaulki dezan? Zer egunetan jaulki zuen irizpena? Zer konklusiotara iritsi zen erreklamazio horiek baiesteaz edo ez baiesteaz?

4.- Baldin eta espedienteak burututa badaude, nola amaitu dira? Erreklamazioen denboraren guztizko edo aldeko baiestekin, ala osoko ezespenekin, irizteagatik ezen ez zela erreklamazioegileei egozteko moduko kalterik izan, zerbitzu publikoen –kasu honetan, segurtasuneko-funtzionamendu normal nahiz anormalaren ondoriozko?

Iruñean, 2022ko irailaren 13an

Foru parlamentaria: Adolfo Araiz Flamarique

10-22/PES-00255. Galdera, Gazteriaren Institutuan eginkizun dauden araugintza-garapenei buruzkoa.

ÁNGEL ANSA ECHEGARAY JAUNAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Ángel Ansa Echegaray jaunak aurkezturiko galdera, Gazteriaren Institutuan eginkizun dauden araugintza-garapenei buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Nafarroako Gobernuari igortzea, Legebiltzarreko Erregelamenduko 194. artikulua agindutakoari jarraikiz, idatzizko erantzuna bidal dezan.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

GALDERAREN TESTUA

Nafarroako Gorteetako kide den eta Navarra Suma (NA+) talde parlamentarioari atxikia dagoen Ángel Ansa Echegaray jaunak, Legebiltzarreko Erregelamenduko 188. artikuluan eta hurrengoetan ezartzen denaren babesean, galdera hau aurkeztzen dio Lehendakaritzako, Berdintasuneko, Funtzio Publikoko eta Barneko kontseilariari, idatziz erantzun dakion:

Zertan dira Nafarroako Gazteriaren Institutuan eginkizun dauden araugintza-garapenak, Nafarroako Gazteriaren Kontseiluko eta Tokiko Gazte Politika Koordinatzeko Batzordeko antolakuntzaren eta funtzionamenduaren oinarritzko arauak ezarriko dituen foru-dekretu proiektua dela-eta?

Iruñean, 2022ko irailaren 13an.

Foru parlamentaria: Ángel Ansa Echegaray

10-22/PES-00256. Galdera, NA-1110 errepideak Aiegin Iratxeko monasterioaren parean duen bidegurutzean biribilgune bat eraikitzeari buruzkoa.

MIGUEL BUJANDA CIRAUQUI JAUNAK EGIN DU

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Izapidetzeko onartzea Miguel Bujanda Cirauqui jaunak aurkezturiko galdera, NA-1110 errepideak Aiegin Iratxeko monasterioaren parean duen bidegurutzean biribilgune bat eraikitzeari buruzkoa.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

3. Nafarroako Gobernuari igortzea, Legebiltzarreko Erregelamenduko 194. artikulua agindutakoari jarraikiz, idatzizko erantzuna bidal dezan.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

GALDERAREN TESTUA

Nafarroako Gorteetako kide den eta Navarra Suma (NA+) talde parlamentarioari atxikia dagoen Miguel Bujanda Cirauqui jaunak, Legebiltzarren Erregelamenduan ezarrita dagoenaren babesean, galdera hau aurkeztzen du, Lurralde Kohesiorako kontseilariak idatziz erantzun dezan:

Zer data-aurreikuspen zehatz darabilzue NA-1110 errepideak Aiegin Iratxeko monasterioaren parean duen bidegurutzean biribilgune bat eraikitzeari buruz?

Iruñean, 2022ko irailaren 14an

Foru parlamentaria: Miguel Bujanda Cirauqui

10-21/POR-00439. Galdera, enplegu publikoaren behin-behinekotasuna murrizteko neurriei buruzkoa.

GALDERA ERRETIRATZEA

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

1. Adieraztea jakinaren ganean dagoela Patricia Fanlo Mateo andreak aurkezturiko galdera erretiratu izanaz. Galdera enplegu publikoaren behin-behinekotasuna murrizteko neurriei buruzkoa zen, eta 2021eko azaroaren 23ko 134. Nafarroako

Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratu zen.

2. Erabaki hau Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitaratzea.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

G saila:
TXOSTENAK, DEIALDIAK ETA PARLAMENTUKO INFORMAZIOA

Deialdia, Nafarroako Parlamentuaren zerbitzuko euskarako itzultzaileen bi zerrenda osatzekoa hautaprobaren bidez; bata, Parlamentuko funtzionarioen prestakuntzarako, eta bestea, aldi baterako administrazio-kontrataziorako.

Gainditu duten izangaien behin betiko zerrenda

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 19an egindako bilkuran, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

Nafarroako Parlamentuaren zerbitzuko euskarako itzultzaileen bi zerrenda, bata Parlamentuko funtzionarioen prestakuntzarakoa eta bestea aldi baterako administrazio-kontrataziorakoa, hautaprobaren bitartez osatzeko deialdiko Epaimahaiak deialdi horretara aurkeztu diren izangaiak lortutako emaitzen behin betiko zerrenda eta Epaimahaiak eginiko bileren aktak aurkeztu ditu.

Nafarroako Parlamentuko Langileen Estatutuko 5. artikuluan esleitutako eskumenak baliatuz, hona ERABAKIA:

1. Gainditu duten izangaien behin betiko zerrenda onestea, Nafarroako Parlamentuaren zerbitzuko euskarako itzultzaileen bi zerrenda osatzeko deialdiaren bidez aldi baterako administrazio-kontratazioa egiteari dagokionez. Honako hau da:

	Abizenak eta izena	1. probako puntuazioa	2. probako puntuazioa	Guztizko puntuazioa
1	SAN JOSÉ COSME, SERGIO	39,38	29,4	68,78
2	AMUNDARAIN AGUIRRE, IRAIA	41,88	25,5	67,38
3	TIRAPU NUIN, AINARA	38,75	26,4	65,15
4	URKIOLA GAMARRA, GARAZI	37,81	21,75	59,56
5	AIZPURUA URTEAGA, ENEKO	38,44	18,45	56,89
6	GURBINDO GONZÁLEZ, AMAIA	30,32	25,8	56,12
7	ALDABE ERDOZAIN, JON	35	19,05	54,05
8	AGOTE LOS SANTOS, GONZALO	32,19	19,65	51,84
9	UNAMUNO PLAZAOLA, MARIO	33,13	18,6	51,73
10	HUALDE CABALLERO, AINHOA	35,32	15	50,32
11	MENDILUZE ORMAETXEA, AINHOA	35	15	50

2. Agintzea Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin, bai eta Parlamentuaren web orrian eta iragarki-oholean ere.

Iruñean, 2022ko irailaren 19an

Jarduneko lehendakaria: María Inmaculada Jurío Macaya

H saila:
BESTELAKO TESTU ARAU-EMAILEAK

5/2022 Legegintzako Foru Dekretua, abuztuaren 31koa, Tributu Harmonizazioari buruzkoa, martxoaren 18ko 11/2015 Foru Legea aldatzen duena. Haren bidez, energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zerga, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga eta kreditu-erakundeetako gordailuen gaineko zerga arautu ziren.

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2022ko irailaren 5ean eginiko bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, honako erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

Nafarroako Gobernuak igorri du Tributu Harmonizazioari buruzko abuztuaren 31ko 5/2022 Legegintzako Foru Dekretuaren ziurtagiria, martxoaren 18ko 11/2015 Foru Legea aldatzen duena. Haren bidez, energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zerga, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga eta kreditu-erakundeetako gordailuen gaineko zerga arautu ziren.

Kontuan harturik Nafarroako Gobernuari eta Lehendakariari buruzko 14/2004 Foru Legearen 53. artikuluan eta Nafarroako Parlamentuko Erregelamenduaren 162. artikuluan xedatutakoa, honako hau ERABAKI DA:

1. Adieraztea Tributu Harmonizazioari buruzko abuztuaren 31ko 5/2022 Legegintzako Foru Dekretuaren berri izan duela. Dekretu honek martxoaren 18ko 11/2015 Foru Legea aldatzen du. Haren bidez, energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zerga, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga eta kreditu-erakundeetako gordailuen gaineko zerga arautu ziren.

2. Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

Iruñean, 2022ko irailaren 5ean

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

5/2022 Legegintzako Foru Dekretua, abuztuaren 31koa, Tributu Harmonizazioari buruzkoa, martxoaren 18ko 11/2015 Foru Legea aldatzen duena. Haren bidez, energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zerga, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga eta kreditu-erakundeetako gordailuen gaineko zerga arautu ziren

ZIOEN AZALPENA

Estatuaren eta Nafarroako Foru Komunitatearen arteko Hitzarmen Ekonomikoaren I. tituluan, Nafarroako tributu-araubidea estatuko tributu-araubide orokorrarekin harmonizatzeko irizpideak arautzen dira.

Esparru horretan, lege testu horren 36. artikulua xedatzen duenez, Nafarroak, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zergaren esparruan bere tributu-ahalmena erabiliz, estatuan unean-unean indarra duten arau substantibo eta formal berak aplikatuko ditu; hala ere, aitorpena eta diru-sarrerak egiteko bere ereduak onesten ahalko ditu.

Bestalde, Nafarroako Gobernuari eta Lehendakariari buruzko abenduaren 3ko 14/2004 Foru Legearen 53.1 artikulua ezartzen duenez, Nafarroako Gobernuak, Nafarroako Parlamentuak eskuordetuta, foru lege mailako arauak ematen ahal ditu kasuan kasuko tributu arloko foru legeak aldatzeko, baldin eta tributu-araubide erkidearen erreforma batek behartzen badu, Hitzarmen Ekonomikoan ezarritakoaren arabera, estatuan unean-unean indarra duten arau substantibo eta formal berberak aplikatzera Foru Komunitatean.

Parlamentuaren legegintzarako eskuordetze hori 14/2004 Foru Legearen bidez egin dela ulertzen da, betiere estatuko tributu aldaketa horiek argitaratuz gero.

Aipatutako 53. artikulua ezartzen du, halaber, ezen eskuordetutako legegintzarako eskumen horren ondorio diren Nafarroako Gobernuaren xedapenei tributu harmonizazioari buruzko legegintzako foru dekretu deitutako zaiela.

Estatuan, Gardentasunari, informazio publikoa eskuratzeari eta gobernu onari buruzko abenduaren 9ko 19/2013 Legea aldatzen duen uztailaren 8ko 14/2022 Legearen azken xedapenetako lehenengoak, kontratazio publikoan mikroenpresen eta enpresa txiki eta ertainen (ETE) estatistikak arautzeko xedez, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga aldatzen du. Zerga hori urriaren 29ko 16/2013 Legearen 5. artikuluan arautzen da (16/2013 Legea, urriaren 29koa, ingurumen-fiskalitatearen arloko zenbait neurri ezartzen dituena eta beste zerga- eta finantza-neurri batzuk hartzen dituena).

Aldaketek zergaren funtsezko elementuei eragiten diete, eta horiek sinplifikatzea dute helburu, zergak berekin dakartzan betebeharrak formalak errazago kudeatu eta bete ahal izateko.

Lehenik eta behin, hemendik aurrera zerga-egitate ez da izanen azken kontsumitzaileari gasak saltzea edo entregatzea, baizik eta zuzenean zergapetutako ditu zergaren eremu objektiboa osatzen duten gas fluordunen fabrikazioa, inportazioa, Europar Batasunaren barruko eskurapena edo edukitzea irregularra.

Horrenbestez, zerga honen zergadunak dira fabrikazioa, inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena gauzatzen dutenak. Zergaren xede diren gasen edukitzea irregularra dagoenean, berriz, zergadunak izanen dira gas horiek eduki, merkaturatu, garraiatu edo erabiltzen dituztenak; horrekin batera figura berri bat gehitzen da, “gas fluordunen biltegiaina”, hain zuzen.

Bestalde, zergaren sortzapen data aldatzen da, zerga-egitate berria kontuan hartuta, eta “gas fluordunen biltegiainak” aukera izanen du zergaren sortzapena atzeratzeko.

Zerga-egitatearen konfigurazioa zergapetu gabeko kasuekin eta salbuespen kasuekin osatzen da.

Berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga arautzen duen urriaren 29ko 16/2013 Legea aldatuenez, tributu harmonizaziorako legegintzako foru dekretu hau eman behar da martxoaren 18ko 11/2015 Foru Legea aldatzeko, zerga horri

dagokionez estatuan indarrean dauden arau substantibo eta formal berberak aplikatu daitezkeen Foru Komunitatean.

Horiek horrela, Ekonomia eta Ogasuneko kontseilariak proposatuta, eta Nafarroako Gobernuak 2022ko abuztuaren 31n egindako bilkuran hartutako erabakiarekin bat,

DEKRETATZEN DUT:

Artikulu bakarra. Aldatzea energia elektrikoaren ekoizpenaren balioaren gaineko zerga, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga eta kreditu-erakundeetako gordailuen gaineko zerga arautzen dituen foru legea.

Martxoaren 18ko 11/2015 Foru Legearen bigarren artikulua testu hau izanen du:

“Bigarren artikulua. Berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga.

Bat. Araubide juridikoa eta aplikatzeko araudia.

Berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga Foru Komunitateak galdutako du Hitzarmen Ekonomikoaren 36 bis artikuluar jarraikiz, eta artikulua honetan eta bera garatzen duten xedapenetan xedatzen denarekin bat.

Bi. Zergaren izaera.

Berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga zeharkako zerga bat da, Espainiako lurraldean gas horien erabilera zergapetzen duena.

Hiru. Esparru objektiboa.

Zerga honen ondorioetarako, “berotegi-efektuko gas fluordunak” honakoak dira: hidrofluorokarburoak (HFC), perfluorokarburoak (PFC) eta sufre hexafluoruroa (SF6), bai eta aipatutako substantzia horietatik edozein duten nahasketak ere. Substantzia horiek ageri dira Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko apirilaren 16ko 517/2014 (EB) Erregelamenduaren I. eranskinean; erregelamendu hori berotegi-efektuko gas fluordunei buruzkoa da eta 842/2006 (EE) Erregelamendua indargabetzen du.

Lau. Definizioak.

1. Zerga honen ondorioetarako, honako definizio hauek hartuko dira aintzat:

a) “Europar Batasunaren barruko eskurapena”: zerga aplikatzen den lurraldera –Kanarietara, Ceutara eta Melillara izan ezik–, Europar Batasuneko beste estatu batetik eskuratzailearentzat igortzen edo garraiatzen diren eta zerga honen xede diren gasen gaineko erabiltzeko ahalmena lortzea transmisioaren egileak, eskualdatzaileak

berak edo hirugarren batek aurreko edozeinen izenean eta kontura.

Era berean, Europar Batasunaren barruko eskurapenen pareko eragiketatzat hartuko da zergaren xede diren gasak gasen jabeak zergaren aplikazio-lurraldean jasotzea –Kanarietan, Ceutan eta Melillan izan ezik–, bidalketa Europar Batasuneko beste estatu batetik egin badu.

b) “Gas fluordunen biltegitzaina”: Tributuei buruzko abenduaren 14ko 13/2000 Foru Lege Orokorren 25. artikuluan aipatzen den pertsona fisiko edo juridikoa edo entitatea, kudeaketa bulegoaren baimena duena, erregelamenduz ezartzen diren baldintzetan, zergaren xede diren gasak erosteko, zortzi.4 apartatuan aurreikusitako araubidea aplikatuta.

c) “Suntsitzea”: berotegi-efektuko gas fluordun bat osotara nahiz zati handienean eraldatzeko edo deskonposatzeko prozesu iraunkorra, berotegi-efektuko gas fluordunak ez diren substantzia egonkorak sortzeko (bat edo gehiago).

d) “Ekipo militarra”: berariaz helburu militarretarako diren armak, munizioak eta gerrako materiala, estatu kideen funtsezko segurtasun-interesak babesteko beharrezkoak direnak.

e) “Fabrikazioa”: zergaren xede diren produktuak lortzea.

Ez da fabrikaziotzat hartuko berotegi-efektuko gas fluordunak birziklatzeko eta birsortzeko eragiketak egitea. Nahasketak lortzea ere ez da fabrikaziotzat hartuko.

f) “Inportazioa”: halakotzat hartuko dira honako eragiketa hauek:

1. Zergaren aplikazio-lurraldean –Ceutan eta Melillan izan ezik– sartzea Europar Batasuneko aduana-lurraldean ez dauden lurraldeetatik datozen produktuak, zergaren xede direnak, horrek produktuen garraio librerako bide ematen badu, Batasunaren aduana-kodea ezartzen duen Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2013ko urriaren 9ko 952/2013 (EB) Erregelamenduaren 201. artikuluen arabera.

2. Kanarietan sartzea Europar Batasuneko aduana-lurraldean dauden eta zergaren aplikazio-lurraldekoak ez diren lurraldeetatik datozen produktuak, zergaren xede direnak, horrek produktu horien garraio librerako libre mugitzeko bide eman balu, zergaren xede diren produktuen jatorria Europar Batasuneko aduana-lurraldetik kanpokoa izan balitz.

3. Ceutan eta Melillan sartzea zergaren aplikazio-lurraldekoak ez diren lurraldeetatik datozen

produktuak, zergaren xede direnak, horrek produktuen garraio librerako bide eman balu, hiri horietan 952/2013 (EB) Erregelamendua aplikatu beharko balitz.

g) “Nahasketa”: bi substantziaz edo gehiagoz osatutako fluido bat, zeinetatik gutxienez bat 517/2014 (EB) Erregelamenduaren I. eranskinean zerrendatutako substantzia bat baita.

h) “Kudeaketa bulegoa”: Nafarroako Foru Ogasuneko organoa, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zerga kudeatzeko eskumena duena.

i) “Atmosfera berotzeko ahalmena” edo “ABA”: berotegi-efektuko gas batek karbono dioxidoarekin (CO₂) alderatuta klima berotzeko duen ahalmena, zeina kalkulatzeko baita berotegi-efektuko gas kilogramo batek ehun urtean duen berotzeko ahalmena eta CO₂ kilogramo batek duena alderatuz, 517/2014 (EB) Erregelamenduaren I. eranskinean xedatutakoaren arabera. Nahasketa baten ABA honela kalkulatzeko da: zergaren xede den gas fluordun bakoitzaren pisuko frakzioen baturaren batez besteko haztatua bider haien ABA.

j) “Birziklatzea”: berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zergaren aplikazio-lurraldean egiten den tratamendua, garbiketarako oinarritzko prozedura bidez.

k) “Birsorkuntza”: prozedura edo tratamendu fisiko-kimikoen bitartez berreskuratutako berotegi-efektuko gas fluordunen gainean egiten den tratamendua eta hobekuntza zergaren aplikazio-lurraldean; betiere, gas fluordunaren ezaugarri teknikoak buruzko arauaren araberrako mailak berrezartzeko helburuarekin.

l) “Edukitzea irregularra”: zergaren xede diren gasak edukitzea, merkaturatzea, garraiatzea edo erabiltzea, gas horiek dauzkanak, merkaturatzen dituenak, garraiatzen dituenak edo erabiltzen dituenak ez badu frogatzen gas horiek zerga aplikatzeko lurralde-eremuan fabrikatu, inportatu edo Europar Batasunaren barruan eskuratu dituela edo gas horiek aduana-zaintzapean daudela, 952/2013 (EB) Erregelamenduaren arabera.

m) “Hirugarren lurraldea”: zerga aplikatzeko lurralde-eremuan sartuta ez dagoena.

2. Artikulu honetan agertzen diren eta substantitate propioa duten kontzeptuei eta terminoei dagokienez, apartatu honetan definitzen direnak salbu, berotegi-efektuko gas fluordunei buruz Europar Batasuneko eta estatuko araudian xedatzen dena bete beharko da.

Bost. Zerga-egitatea

1. Zergapetuta daude berotegi-efektuko gas fluordunen fabrikazioa, inportazioa, Europar Batasunaren barruko eskurapena, edo haien edukitza irregularra.

2. Zerga-egitatea gauzatutzat joko da gas horiek ontzietan badaude edo produktu, ekipo edo aparatuetan sartuta.

Sei. Zergapeturik ez dauden kasuak.

1. Ez da zergapeturik egonen:

a) Zergaren xede diren gasen fabrikazioa, inportazioa, Europar Batasunaren barruko eskurapena edo edukitza irregularra zergaren aplikazio-lurraldean, gas horiek 150eko ABA edo txikiagoa dutenean.

b) Zergaren xede diren gasen fabrikazioa, baldin eta, fabrikatzaileak zuzenean edo beste batek haren izenean edo kontura, zergaren aplikazio-lurraldetik kanpora bidaltzeko erabiltzen badira.

c) Berotegi-efektuko gas fluordunak zerga aplikatzen den lurralde-eremutik kanpora bidaltzea, baldin eta zortzi.4 apartatuan aurreikusitako araubidea aplikatu bazaie.

2. 1.b) eta c) letretan aurreikusitakoa eraginkorra izan dadin, frogatu beharko da zergaren xede diren gasak zergaren aplikazio-lurraldetik benetan atera direla.

Zazpi. Salbuespenak

1. Ondoko hauek salbuetsirik geldituko dira, erregelamendu bidez zehazten diren baldintzetan:

a) Zergaren xede diren gasen fabrikazioa, inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena, gas horien konposizioa erabat aldatzen den prozesu batean transformazio kimikorako lehengai gisa erabiltzeko direnak. Gas horiek etiketatuta egon beharko dute, horretarako erabiltzen direla adieraziz, 517/2014 (EB) Erregelamenduaren 12. artikuluan xedatutakoaren arabera.

b) Zergaren xede diren gasen inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena, suntsitzeko merkaturatzen direnak. Gas horiek etiketatuta egon beharko dute, adieraziz ontziaren edukia suntsitu beharrekoa dela eta ez duela beste erabilerarik, 517/2014 (EB) Erregelamenduaren 12. artikuluan xedatutakoaren arabera.

c) Zergaren xede diren gasen fabrikazioa, inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena, ekipo militarretan erabiltzeko direnak. Gas horiek etiketatuta egon beharko dute, adieraziz ontziaren edukia horretarako dela, ez beste

ezertarako, 517/2014 (EB) Erregelamenduaren 12. artikuluan xedatutakoaren arabera.

d) Zergaren xede diren gasen Europar Batasunaren barruko eskurapena, baldin eta, zerga-egitate horri dagokion zergaren autolikidazioa aurkezteko epea amaitu baino lehen, gas horiek zuzenean bidaltzen baditu zergaren aplikazio-lurraldetik kanpora Europar Batasunaren barruko eskuratzailleak, edo beste batek haren izenean edo kontura.

Salbuespen hori eraginkorra izan dadin, produktuak zergaren aplikazio-lurraldetik benetan atera direla frogatu beharko da.

e) Hirugarren lurralde batetik datozen bidaiarien ekipaje pertsonalaren parte diren produktuetan dauden eta zergaren xede diren gasen inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena, merkataritza-bidalketa ez badira.

Zergaren xede diren gasak dituzten ontziak ez dira bidaiarien ekipaje pertsonalaren partetzat hartuko, gas horiek ekipo edo aparatuetan kargak egiteko erabiltzen badira.

Bidaiariak daramatzaten produktuak ez dira merkataritza-bidalketatzat hartuko, noiz edo noiz erositako ondasunak badira, bidaiarien erabilera pertsonalerako edo familiarerako badira edo oparitarako emateko eta, beren izaera eta kopuruagatik, merkataritza-jarduera baten xede direla pentsatzerik ez badago.

f) Zergaren xede diren gasen fabrikazioa, inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena, gasak nazioarteko itsasoko edo aireko nabigazioan –aisialdiko nabigazioa kenduta– aritzen diren itsasontzietan edo aireontzietan sartzeko badira.

Zergaren xede diren gasak eskuratzailleen alde lehen aldiz ematen edo eskura jartzen dituzten zergadunek produktu horien xedea adierazten duen aurretiko aitorpena eskatu beharko diete eskuratzailleei. Aitorpen hori mantendu egin beharko da abenduaren 14ko 13/2000 Foru Legearen 55. artikuluan aipatzen diren zergaren preskripzioepeetan.

2. 1. zenbakiko a), b), c) eta f) letretan aipatzen diren salbuespenak eraginkorrak izan daitezzen, gas horiek benetan zertan erabili diren frogatu beharko da.

Zortzi. Sortzapena

1. Fabrikazio-kasuetan, zergaren sortzapena gertatuko da fabrikatzaileak zergaren xede diren gasak lehen aldiz entregatzen edo eskuratzailleen esku jartzen dituztenean, zergaren aplika-

zio-lurraldean, edo, hala badagokio, fabrika-tzaileak berak fabrikatutako gasak, zergaren xede direnak, erabiltzen dituenen.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa gorabehera, zerga-egitatea egin aurretik ordainketa aurrera-tuak egiten badira, zerga sortuko da benetan jaso-tako zenbatekoengatik prezioa osorik edo par-tzialki kobratzen den unean.

Kontrako frogarik ezean, ulertuko da zergaren xede diren gas fabrikatuetan izakin gutxiago izate-ko arrazoa dela fabrikatzaileak zergaren aplika-zio-lurraldean erabili, entregatu edo eskura jarri izana. Halakoetan, izakinen diferentzia hori aurkitzen den unean gertatuko da zerga sortzapena, kontrako frogarik izan ezean.

2. Inportazio kasuetan, zergaren sortzapena gertatuko da inportazio-eskubideak sortzen diren unean, aduana-legeriarekin bat etorritik, inportazio horiek inportazio-eskubide horien mende egon ala ez.

3. Europar Batasunaren barruko eskurapenen kasuan, zergaren xede diren gasak eskuratzailerari bidaltzen edo garraiatzen hasten den hilabetearen hurrengo hilabeteko 15ean gertatuko da zergaren sortzapena, non ez den egun hori baino lehen egi-ten eragiketa horiengatik faktura; kasu horretan, zergaren sortzapena hura jaulkitzen den egunean gertatuko da.

4. Aurreko zenbakietan ezarritakoa gorabehe-
ra, zergaren xede diren gasak fabrikatu ondoren gas fluordunen biltegizain bati entregatzen edo eskura jartzen zaizkionean, edo fabrikatzailea, inportatzailea edo Europar Batasunaren barruko eskuratzailerak biltegizain denean, zergaren sor-tzapena gertatuko da azken horrek izaera hori ez duenari entregatzen edo eskura jartzen dizkione-an edo gasak erabiltzen direnean.

Aurreko paragrafoan xedatutakoa aplikatzeko, gas fluordunen biltegizainak zergaren xede diren gasen saltzailearen aurrean edo inportazio-adua-naren aurrean egiaztatutako beharko du izaera hori, kudeaketa bulegoaren dagokion baimena aurkez-tuta.

Kontrakorik frogatu ezean, ulertuko da jaso diren eta zergaren xede diren gasetan izakin gu-txiago izateko arrazoa dela biltegizainak erabili dituela gas horiek, edo biltegizainak eman edo eskura jarri dizkiola biltegizain izaera ez duen bati zergaren aplikazio-lurraldean. Halakoetan, diferentzia hori aurkitzen den unean gertatuko da zerga sortzapena, kontrako frogarik izan ezean.

5. Edukitza irregularren kasuetan, zerga sor-tzapena gertatuko da edukitza irregular hori egiaztatzen den unean, kontrakorik frogatu ezean.

Bederatzi. Zergadunak eta gainerako zergape-koak.

1. Bost.1 apartatuan jasotako kasuetan, zerga-dun izanen dira abenduaren 14ko 13/2000 Foru Legearen 25. artikuluan aipatzen diren pertsona fisiko edo juridikoak eta entitateak, zergaren xede diren gasen fabrikazioa, inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena gauzatzen dutena.

Inportatzailetzat hartuko dira izaera hori dutena, Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 28ko 37/1992 Legearen 86. artiku-luan ezarritakoaren arabera.

2. Aurrekoa gorabehera, zortzi.4 apartatuko kasuetan, gas fluordunen biltegizainak dira zerga-dunak.

3. Zergaren xede diren gasen edukitza irregu-larraren kasuan, zergaduna izanen da gas horiek eduki, merkaturatu, garraiatu edo erabiltzen ditue-na.

4. Zergaren xede diren gasak zertarako erabili diren justifikatzean irregulartasunik izanez gero, erabilera hori dela-eta salbuespen bat izan dute-nean, zergadunek zerga ordaindu beharko dute, bai eta ezar daitezkeen zehapenak ere, baldin eta ez badaute justifikatzen eskuratzailerak, jasotzeko ahalmena duenak, produktuak jaso izana, zor-tzigarren apartatuan aipatzen den aurretiazko aitortpena aurkeztuta. Hura jasotzen denetik aurre-ra, eskuratzailerak ordaindu beharko dute zerga.

Hamar. Zerga-oinarria.

1. Zergaren xede diren gasen pisuaren arabe-rakoa izanen da zerga-oinarria; pisu hori kilogra-motan adieraziko da.

2. Aurrekoa gorabehera, zergaren eremu objektiboaren parte diren gasak dituzten produktu, ekipo edo tresnen kasuan, aurreko zenbakian xedatutakoaren arabera zerga-oinarria zehazteko behar diren datuak ez badaude, ulertuko da, kon-trako frogarik izan ezean, haietan dagoen gas kantitatea honako hau dela:

a) Etxeko hozkailuak eta izozkailuak: 0,250 kilogramo hozteko potentzia-unitate bakoitzeko, kW-etan adierazita.

b) Hozteko industria-konpartimentuak eta merkataritza-instalazioak: 1,5 kilogramo hozteko potentzia-unitate bakoitzeko, kW-etan adierazita.

c) Izozteko industria-konpartimentuak eta merkataritza-instalazioak: 2,5 kilogramo hozteko potentzia-unitate bakoitzeko, kW-etan adierazita.

d) Aire girotuko ekipo eramangarriak: 0,250 kilogramo hozteko potentzia-unitate bakoitzeko, kW-etan adierazita.

e) Eraikinetako aire girotuko sistematarako, bero-ponpetarako eta hezetasuna kentzeko gailuetarako hozte-ekipoak: 0,500 kilogramo hozteko potentzia-unitate bakoitzeko, kW-etan adierazita.

f) Autoetarako aire girotua: 0,600 kilogramo ibilgailu bakoitzeko.

g) Furgoneta, kamioi eta orga garraiatzaile-jasotzaileetarako aire girotua: 1 kilogramo ibilgailu bakoitzeko.

h) Karabanetarako, autokarabanetarako eta ibilgailu berezietarako aire girotua: 2 kilogramo ibilgailu bakoitzeko.

i) Autobusetarako aire girotua: 5 kilogramo ibilgailu bakoitzeko.

j) 250 mililitroko edo gutxiagoko edukiera duten aerosolak: 0,125 kilogramo ontziko.

k) 500 mililitroko edo gutxiagoko eta 250 mililitrotik gorako edukiera duten aerosolak: 0,250 kilogramo ontziko.

l) 500 mililitrotik gorako eta 1.000 mililitroko edukiera edo hortik beherakoa duten aerosolak: 0,5 kilogramo ontziko.

m) Ate eta ate isolatuak: 0,25 kilogramo m²-ko.

n) Apar zigilatzailea: 500 gramo produktuaren kilogramoko.

ñ) Isolamendurako poliestireno estrumentua: 2,5 kilogramo m³-ko.

o) Hotz-ganberetarako eta izozkailuetarako panelak: 6 kilogramo m³-ko.

p) Esnea hozteko tangak, zeharkako hozte-sistema: 1 kilogramo hozteko potentzia-unitate bakoitzeko, kW-etan adierazita.

q) Esnea hozteko tangak, zeharkako hozte-sistema: 2 kilogramo hozteko potentzia-unitate bakoitzeko, kW-etan adierazita.

Hamaika. Zerga-tasa.

Zerga-tasa kalkulatzeko, 0,015 koefizientea aplikatuko zaio zergaren xede den gas bakoitzak duen atmosfera berotzeko ahalmenari zerga-egitatea gertatzean, une horretan indarrean dagoen araudiaren arabera, kilogramoko 100 euroko gehieneko mugarekin.

Zergaren xede diren gasak dituzten produktu, ekipo edo aparatuen kasuan, haien atmosfera berotzeko ahalmena ezagutzen ez bada, aplikatu beharreko zerga-tasa kilogramoko 100 eurokoa dela joko da, kontrakoa frogatu ezean.

Hamabi. Kuota osoa.

Zerga-oinarriari karga-tasa aplikatzearen emaitza da kuota osoa.

Hamahiru. Kenkariak.

1. Ondoko inguruabarrak gertatzen diren likidazio-aldi bakoitzari dagokion autolikidazioan, eta erregelamendu bidez ezartzen diren baldintzetan, zergadunek zergaldi horretan sortutako kuotetatik murrizten ahalko dute zergadunak berak edo beste batek, haren izenean edo haren kontura, zergaren aplikazio-lurraldetik kanpora bidali dituen gasen gainean ordaindutako zergaren zenbatekoa.

Apartatu honetan jasotako kenkaria aplikatuko da gasak zergaren aplikazio-lurraldetik kanpo bidali direla frogatzen bada Nafarroako Foru Ogasunean, zuzenbidean onargarri den edozein frogabide erabiliz, bai eta zergaren ordainketa ere egin dela.

2. Baldin eta 1. zenbakiaren arabera bidezkoak diren kenkarien zenbatekoak likidazio-aldi batean sortutako kuoten zenbatekoa gainditzen badu, soberakina hurrengo autolikidazioetan konpentsatzen ahalko da, betiere ez badira lau urte igaro soberakina gertatu zen likidazio-aldia amaitu zenetik.

Hamalau. Itzulketak.

1. Honakoek eskubidea izanen dute ordaindutako zergaren zenbatekoa itzultzea eskatzeko, erregelamenduz ezartzen diren baldintzetan, hala badagokio:

a) Zergaren xede diren gasen inportatzaileak, zergaren aplikazio-lurraldetik kanpora haiek bidali badituzte, edo beste batek, haien izenean edo haien kontura.

b) Zergaren xede diren gasen eskuratzzaileak, zergadun izan gabe, gas horiek zergaren aplikazio-lurraldetik kanpora bidali direla frogatzen badute.

c) Zergaren xede diren gasen eskuratzzaileak, zergadun izan gabe, egiaztatzen badute gas horien erabilerari zazpi.1.f) apartatuan jasotako salbuespena aplikatu beharko zitzaion.

2. Aurreko zenbakian jasotako itzulketak eraginkorrak izateko, letretan aipatzen diren egitateak gertatu direla frogatu beharko da Nafarroako Foru

Ogasunean, zuzenbidean onargarri den edozein frogabideren bidez, bai eta zergaren ordainketa ere egin dela.

3. Hala badagokio, erregelamendu bidez ezarzen diren baldintzetan, kenkarien zenbatekoak gaintzen badu urte naturaleko azken likidazio-aldian sortutako kuoten zenbatekoa, zergadunek eskubidea izanen dute likidazio-aldi horri dagokion autolikidazioan beren alde dagoen saldoa itzultzea eskatzeko.

Hamabost. Kudeaketa-arau orokorrak.

1. Zergadunek nahitaez egin beharko dute zergaren autolikidazioa eta sarrera. Likidazio-aldia hiruhileko naturala da.

Hala ere, inportazioetan, aduana-zorrerako aurreikusitako moduan likidatuko da zerga, aduana-araudian xedatutakoaren arabera.

2. Zerga arloan eskumena duen departamentuko titularrak ezarriko ditu aurreko zenbakian aipatzen diren autolikidazioak aurkezteko ereduak, epeak, betekizunak eta baldintzak edo, hala bada, gokio, zergaren itzulketa eskatzekoak.

3. Erregelamendu bidez zehaztutako moduan, zergaren xede diren gasen fabrikazioa, inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena egiten duten zergadunek, bai eta gas horien biltegi-zainek ere, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zergaren lurralde-erregistroan inskribatu beharko dute nahitaez. Erregelamendu bidez ezarriko da erregistro horren edukia, bai eta inskribatzeko, baja emateko eta errebokatzeko prozedurak ere.

Inskripzioa jarduera hasi aurretik egin beharko da, eta artikulua hau indarrean jartzen denean hasita dauden jarduerak badira, erregistro horren erregulazioa indarrean jarri eta hurrengo hilabetean.

4. Merkataritza-arauetan eta beste arau fiskal batzuetan ezarritako kontabilitate-betebeharrak ukatu gabe, zergaren xede diren gasak fabrikatzen dituzten zergadunek, biltegi-zainek eta, hala bada, gokio, gas horien inportatzaile edo Europar Batasunaren barruko eskuratzaille jakin batzuek haien kontabilitatea eraman beharko dute bitarteko elektronikoen bidez, eta, hala bada, gokio, horiek lortzeko behar diren lehengaiena.

Erregelamendu bidez zehaztuko da zein kasutan ez den beharrezkoa aurreko betebeharrak betezea, bai eta kontabilitate hori eramateko baldintzak zein diren ere.

5. Espainiako lurraldean establezimendurik ez duten zergadunek pertsona fisiko edo juridiko bat izendatu beharko dute zerga-administrazioaren

aurrean ordezkatzeko, zerga honengatik dituzten betebeharrak dagokienez, eta izendapen hori egin beharko dute, behar bezala egiaztatuta, zerga honen zerga-egitatea den lehen eragiketa egin aurretik.

Zergaren aplikazio-lurraldean establezimendurik ez duten zergadunak ordezkatzeko dituzten pertsona fisiko edo juridikoek, erregelamendu bidez ezartzen diren salbuespenekin, berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zergaren lurralde-erregistroan inskribatu beharko dute aipatutako erregistroaren araudia indarrean jarri eta hurrengo hilabetean.

Hamasei. Arau-hauste eta zehapenak.

1. Apartatu honetan aurreikusitako xedapen bereziak ukatu gabe, zerga honen araudia ez betetzeagatik egiten diren tributuen arloko arau-hausteak abenduaren 14ko 13/2000 Foru Legean eta hura garatzeko gainerako arauetan ezarritakoaren arabera kalifikatu eta zehatuko dira.

2. Tributuen arloko arau-hausteak hauek izanen dira:

a) Berotegi-efektuko gas fluordunen gaineko zergaren lurralde-erregistroan inskribatzeko betebeharra ez betetzea, hamabost.3 eta 5 apartatuetan aurreikusitakoa.

b) Zergaren aplikazio-lurraldean establezimendurik ez duten zergadunak ordezkari bat izendatzeko betebeharra ez betetzea, hamabost.5 apartatuan aurreikusitakoa.

c) Gas fluordunen fabrikatzaileek edo biltegi-zainek zergaren xede diren gas gutxiago izatea, horiei zortzi.4 apartatuan aurreikusitakoa aplikatu bazaie.

d) Zergaren xede diren gasen eskuratzailleek zazpigarren apartatuan jasotako salbuespenak bidegabe baliatzea, justifikatzen ez bada gasen benetako erabilera izan dela salbuespena aplikatzea eragin zuena.

3. 1. zenbakian jasotako arau-hausteak astunak izanen dira, eta honako arau hauen arabera zehatuko dira:

a) 2.a) eta b) letretan ezarritakoak, 1.500 euroko diruzko isun finkoa.

b) 2.c) letretan ezarritakoa, gas horiei zegokiekien kuotaren zenbatekoaren ehuneko 100eko diruzko isun proportzionala.

c) 2.d) letretan ezarritakoa: bidegabe hartutako zerga-onuraren ehuneko 150eko diruzko isun proportzionala, gutxienez 1.000 eurokoa.

4. Apartatu honetan aurreikusitako zehapenei abenduaren 14ko 13/2000 Foru Legearen 71. artikuluan aurreikusitako murrizketak aplikatuko zaizkie.

Hamazazpi. Izakinen saldoaren jakinarazpena, dagokion autolikidazioa aurkeztea eta betebeharroriek ez betetzearen ondoriozko zehapen-araubidea.

Gas fluordunen fabrikatzaileek eta artikuluhonen bost.8 apartatuan (aurreko testuan) xedatutakoaren arabera birsaltzaile direnek Nafarroako Foru Ogasunari jakinarazi beharko diote, 2022ko irailean zehar, beren instalazioetan 2022ko irailaren 1ean dagoen gas fluordunen kantitatea.

Aurreko paragrafoan adierazitako baldintzetan, komunikazioa egin beharko dute, halaber, berotegi-efektuko gas fluordunak ekipo edo aparatu berrietan lehen aldiz sartzeko erabiltzen dituzten enpresaburuek, bigarren artikuluhonen zazpi.1.d) apartatuan (aurreko testuan) aurreikusitako salbuespena baliatzen badute.

Zerga arloko arau-hauste astuna da jakinarazpen hori epe barruan ez aurkeztea, edo osatugabe, oker edo datu faltsuekin aurkeztea. Zehapena 500 euroko diruzko zehapen finkoa izanen da, eta abenduaren 14ko 13/2000 Foru Legearen 71. artikuluan aurreikusitako murrizketak aplikatuko zaizkio.

Erregelamendu bidez ezartzen diren baldintzetan, biltegi ez diren birsaltzaileek 2022ko irailaren 1etik azaroaren 30era bitarteko aldi autolikidazio bat aurkeztu beharko dute beren instalazioetan 2022ko irailaren 1ean izandako gas fluordunen izakinei dagozkien kuotekin, eta, aldi berean, ondoriozko zerga-zorra ordaindu beharko dute.

Hemezortzi. Sistema elektrikoaren fabrikazioan erabilitako sufre hexafluorurorako araubide berezia.

2023ko abenduaren 31ra arte, salbuetsita egonen da, erregelamenduz zehaztuko diren baldintzetan, produktu elektrikoak fabrikatzeko sufre hexafluoruroaren fabrikazioa, inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena. Gas horiek etiketatuta egon beharko dute, adieraziz ontziaren edukia horretarako dela, ez beste ezertarako, 517/2014 (EB) Erregelamenduaren 12. artikuluan xedatutakoaren arabera.

Hemeretzi. Zerga honen xede diren gasen araubide berezia, gas horiek farmaziako osagaiak hornitzeko inhalagailu dosifikatzaileetan erabiltzekoak direnean.

2026ko abenduaren 31ra arte salbuetsita egonen da, erregelamenduz zehaztuko diren baldintzetan, zergaren xede diren gasen fabrikazioa, inportazioa edo Europar Batasunaren barruko eskurapena, osagai farmazeutikoak hornitzeko inhalagailu dosifikatzaileetan erabiltzeko badira. Gas horiek etiketatuta egon beharko dute, horretarako erabiltzen direla adieraziz, 517/2014 (EB) Erregelamenduaren 12. artikuluan xedatutakoaren arabera”.

Azken xedapena. Indarrean sartzea.

Tributu harmonizazioari buruzko legegintzako foru dekretu honek Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitara eman eta biharamunean hartuko du indarra, eta 2022ko irailaren 1etik aurrera izanen ditu ondorioak.

Iruñean, 2022ko abuztuaren 31n

Nafarroako Gobernuako lehendakaria: María Chivite Navascués

Ekonomia eta Ogasuneko kontseilaria: Elma Saiz Delgado

